

Nan Gawis ay Damag ay Insolat Mateo

Nan Maipanggep Isnan Insolat Mateo

Nan naay ay insolat Mateo et ipagtekna ay si Jesus nan inkalin Apo Dios isnan Daan ay Tolag ay mangisalakan ken datako. Nan naay gawis ay damag et baken kedeng isnan Judio ay kailian Jesus isdin kad-ana isnan batawa is menpaayana nodi pala isnan am-in ay ipogaw.

Gawis nan naiolosan nan insolat Mateo ay naay tay inlogina ay mangibaga isnan naiyanakan Jesus, isnan nabonyagana ya isnan nangdoldologan Satanas ken siya esanapay ibaga nan nin-is-isolowana ya nan nangpagawgawisana isnan masaksakit id Galilea. Danat abes ibaga nan inmay-ayan Jesus ay nin-isolsolowan ay menlogi id Galilea enggana id Jerusalem ya nan inom-ommat ken siya isnan naodi ay natatagowana isnan batawa ay nan nateyana ya nan kasina natagowan.

Ipailan nan naay ay naisolat ay si Jesus nan osto ay men-is-isolo ay nagapo ken Apo Dios isonga siya nan makaipakaawat isnan linteg Apo Dios ya makaibaga isnan maipanggep nan mentolayana. Kaadowan isnan insolsolon Jesus et naponok ay menbasal isnan kayatda ay kanan. Siya dana nan lima ay nadagopanda. (1) Nan pamagbaga isnan bilig ay maipanggep isnan ogali, nan obla, nan lebbengen ya nan gon-oden nan maitapi isnan

mentolayan Apo Dios. (Kapitolo 5-7) (2) Nan inbagbagan Jesus isnan simpoo ya dowa ay papa-solotna isnan nangibaaana ken daida. (Kapitolo 10) (3) Nan deeyday panggalig maipanggep isnan mentolayan Apo Dios. (Kapitolo 13) (4) Nan insolsolon Jesus isnan mangkayat ay maitapi ta menpasolotna. (Kapitolo 18) (5) Nan insolsolon Jesus maipanggep nan omaliyan nan mentolayan Apo Dios ya nan makombosan nan naay ay timpo. (Kapitolo 24-25)

Nan wada isna

Nan alal-apon Jesu Kristo ya nan naiyanakana
1:1-2:23

Nan inik-ikkan Juan ay Menbonbonyag 3:1-12

Nan nabonyagan Jesus ya nan nangdoldologan
Satanas ken siya 3:13-4:11

Nan inik-ikkan Jesus id Galilea 4:12-18:35

Nan inik-ikkan Jesus id Galilea enggana id
Jerusalem 19:1-20:34

Nan naodi ay nintean Jesus id Jerusalem ya
isnan sag-ena 21:1-27:66

Nan kasin natagowan Apo Jesus ya nan nin-
pailaana 28:1-20

Nan Alal-apon Jesu Kristo

Luc. 3:23-28

¹ Naay nan kaibagaan din alal-apon Jesu Kristo. Siya nan apon din si Ali David ay apon abes din si Abraham. ² Si Abraham et siya nan aman din si Isaac. Si Isaac et aman Jacob. Si Jacob et aman din si Juda ya nan bebsatna. ³ Si Juda et aman da Pares ken Zara et din si Tamal nan inada. Si Pares et aman Esrom ya si Esrom et aman Aram. ⁴ Si

Aram et aman Aminadab ya si Aminadab et aman Naason ya si Naason et aman Salmon. ⁵ Si Salmon et aman Booz et si Rahab nan inana. Si Booz et aman Obed et si Ruth nan inana. Si Obed et aman Jesse. ⁶ Si Jesse et aman Ali David.

Si David et aman Solomon. Nan inana et din asawan din si Urias. ⁷ Si Solomon et aman Roboam. Si Roboam et aman Abias. Si Abias et aman Asa. ⁸ Si Asa et aman Josafat. Si Josafat et aman Joram. Si Joram et aman Ozias. ⁹ Si Ozias et aman Joatam. Si Joatam et aman Acaz. Si Acaz et aman Ezekias. ¹⁰ Si Ezekias et aman Manases. Si Manases et aman Amon. Si Amon et aman Josias. ¹¹ Si Josias et aman Jeconias ya nan bebsatna et issan deey ay timpo nan nang-alaaan nan iBabilonia isnan Judio ay baa daida.

¹² Isdin kad-an nan Judio id Babilonia et naiyanak si Salatiel ay si Jeconias nan amana. Si Salatiel et aman Zorobabel. ¹³ Si Zorobabel et aman Abiud. Si Abiud et aman Eliakim. Si Eliakim et aman Azor. ¹⁴ Si Azor et aman Sadoc. Si Sadoc et aman Akim. Si Akim et aman Eliud. ¹⁵ Si Eliud et aman Eleazar. Si Eleazar et aman Matan. Si Matan et aman Jacob. ¹⁶ Si Jacob et siya nan aman Jose ay nang-asawa ken Maria ay nangiyanak ken Jesus ay makwani en Kristo ay inbaan Apo Dios ay mangisalakan ken datako.

¹⁷ Isonga simpoo ya epat nan kaap-owan ay nagapo ken Abraham enggana ken David. Ya wada abes nan simpoo ya epat ay kaap-owan ay nagapo ken David enggana isdin nang-alaaan nan iBabilonia isnan Judio. Ya wada abes nan simpoo ya epat ay kaap-owan ay ninlogi isdin ninteanda id Babilonia enggana ay naiyanak nan Kristo.

Nan Naiyanakan Jesu Kristo

Luc. 2:1-7

¹⁸ Siya na nan inommat isnan naiyanakan Jesu Kristo. Si Maria ay awnit mangiyanak ken Jesus et naitoya ay makiasawa ken Jose. Ngem sadapay mentipon et naliton si Maria gapo isnan kabaelan nan Ispirito Santo. ¹⁹ Si Jose et nalinteg ay ipogaw ngem adina layden ay maibabain si Maria isonga adina kayten ay mangidalom ken siya nodi kanana en apedna isiyen si Maria ay maid mangtek. ²⁰ Ngem idi nemnemnemena pay nan ikkana dat menpaila ken siya isnan iitawna nan anghel ay nagapo ken Apo Dios ay mangwani en, “Jose, ay apon Ali David, adika madanagan ay mang-asawa ken Maria tay nan malitonana et gapo isnan kabaelan nan Ispirito Santo. ²¹ Awnit omanak siya is lalaki dakayot ngadnan siya is Jesus tay siya nan awnit mangisalakan isnan kaipoipogaw ta adida kadosdosa gapo isnan basbasolda.”

²² Inommat am-in dana tapno matongpal din inpasolat Apo Dios isdin mamadtona id kasin en, ²³ “Awnit maliton nan babai dapay maid nangiseyseyep ken siya et awnit omanak is lalaki ay mangadanan is Emmanuel. Nan kanan nan naay ay ngadan et wada si Apo Dios ken datako.”

²⁴ Magido pay si Jose danat tongpalen san kinwanin san anghel ken siya ay asawaena si Maria. ²⁵ Ngem egayna inid-idlen si Maria engganay binmala nan anakna. Dat ngadnan Jose siya is Jesus.

2

Nan Bisita Ay Nagapo Isnan Balaan Di Agew

¹ Isdin kaalin Herod et siya nan naiyanakan Jesus id Betlehem ay esay ili isnan probinsiya ay Judea. Issan deey ay timpo et inmey id Jerusalem nan mamasilib ay aamam-a ay nagapo isnan balaan di agew. Daida nan mang-ad-adal isnan maipanggep nan talaw. Omdanda pay dadat sooten, ² “Into nan onga ay naiyanak ay awnit men-ali isnan Judio? Tay isnan kad-anmi isnan balaan di agew et inilami nan talaw ay nangi-pagtek ken dakami isnan naiyanakana isonga in-mali kami ay mangdayaw ken siya.”

³ Issan nangdengngan Ali Herod issan kinwanida dat pilmi nan egyatna tay kanana en waay awnit masokatan siya ay ali ya madanaganda abes nan kailiyana id Jerusalem isnan awnit ommat. ⁴ Danat padagop nan menkangangato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg Apo Dios et sootena ken daida mo into nan maiyanakan nan makwani en Kristo ay insolat din mamadton Apo Dios. ⁵ Dadat ibaga en, “Id Betlehem isnan naay probinsiya ay Judea tay siya na nan insolat din mamadton Apo Dios id sang-adom ay mangwani en,

⁶ ‘Nan ili ay Betlehem isnan probinsiya ay Judea et awnit siya nan kadadayawan isnan amin ay ili isnan Judea tay isdi nan awnit maiyanakan nan mentolay isnan ipogawko ay Judio et siya nan mang-ay-ayowan ken daida.’”

⁷ Dinngen pay Herod di danat ayagan san bisita ay mamasilib ay aamam-a et sootena ken daida ay maiwed mangdedenge no ngan nan timpo ay binmalaan nan talaw. ⁸ Idi gintek Herod danat

ibaa daida id Betlehem danapay ibaga ken daida en, “Anapenyoy ay gawis san onga. No das-anyo siya dakayot somagong isna ta ipagtekyo ken saken tapno omeyak abes ay mangdayaw ken siya.”

⁹⁻¹⁰ Dadat menlobwat ay omey id Betlehem. Isan mendad-aananda dadat ilaen kasin san talaw isonga palalo nan gasingda. Dat ipangpangon san talaw daida engganay inomdanda isnan kadan san onga. ¹¹ Omdanda pay dadat songgep isnan baey et ilaenda san onga ya si Maria ay inana. Dadat menpalintomeng ay mangdayaw issan onga dadapay ited ken siya nan ninkangingina ay sagotda ay balitok ya nan menbango ay insinso ya mira.

¹² Nakwas di dat ipaiitaw Apo Dios issan mamasilib ay adida somagsagong isnan baey Herod. Isonga dadat idaan isnan teken ay daan ay somaa isnan ilida.

Nan Inmayan Da Jesus Id Egipto

¹³ Idi kinmaan san mamasilib dat kasin menpaila nan anghel Apo Dios isnan iitaw Jose ay mangwani ken siya en, “Bomangonka ta eyeymo ay dagos nan onga yas inana id Egipto dakayot mentee isdi engganay ibagak en somagong kayo kasin. Tay ipaan-anap Herod nan onga ta ipapateyna.” ¹⁴ Dat bomangon si Jose isnan tangan di labi et ilobwatna san onga ya si inana et omeyda id Egipto. ¹⁵ Dadat mentee isdi engganay natey si Ali Herod et siya nan natongpalan din inpasolat Apo Dios isnan mamadtona en, “Awnit ayagak nan Anakko ay magapo id Egipto.”

Nan Nangipapateyan Herod Isnan Oongong-a

¹⁶ Issan nanggetkan Herod ay sinikapan san mamasilib ay aamam-a siya dat dadama nan ligetna isonga danat ibilin ay mapatey am-in ay oongonga ay lalaki id Betlehem ya isnan am-in ay ili ay sarena. Pinateyda am-in ay lalalaki ay kabalbala engganay mentew-en is dowa tay doway tew-en san nallos issan nang-ilaan san mamasilib ay aamam-a issan talaw. ¹⁷ Isonga natongpal tet-ewa din insolat din mamadto ay kangadan is Jeremias ay mangwani en,

¹⁸ “Adoado nan men-ag-aga isnan ili id Rama. Men-ag-aga nan iin-a ay aap-on Rakel tay natey nan an-akda. Et adida polos maliwliwa tay epdas natey nan an-akda.”

Nan Kinmaananda Id Egipto

¹⁹ Idi natey si Herod dat menpaila kasin nan anghel isnan iitaw Jose id Egipto ay mangwani en, ²⁰ “Bomangonka ta isaam nan onga ya si inana id Israel tay nateyda et nan mangwani en mangpatey isnan onga.” ²¹ Bomangon pay si Jose danat eyey san onga ya si inana id Israel. ²² Ngem dat dengngen Jose ay si Arkelao ay anak Herod nan mentolay id Judea isonga dat omegyat siya ay somagong isdi. Ngem dat kasin menpaitaw si Apo Dios ken siya et ibagana en omeyda isnan probinsiya ay Galilea ta isdi nan menteanda. ²³ Dadat omey mentee isnan esa ay ili ay makwani en Nazaret. Et siya nan natongpalan nan kinwanin din deeyday mamadto id kasin maipanggep ken Jesus en, “Awnit kananda en siya nan iNazaret.”

3

*Nan Inbagbagan Juan Ay Menbonbonyag
Mar. 1:1-8; Luc. 3:1-20; Juan 1:19-28*

¹ Nakwas pay nan kaat ay tew-en dat omey si Juan ay Menbonbonyag isnan bilbilig id Judea et ilogina ay mangibagbaga isnan ipogaw en, ² “Ibabawiyo nan ngawi ay ik-ikkanyo tay nganngani ay omali nan mentolayan Apo Dios.” ³ Si Juan et siya nan inbagan din mamadto id sangadom ay si Isaias ay mangwani en,

“Wada isnan bilbilig nan mangibogbogaw en, ‘Isaganayo nan daanen nan Apo tako ay awnit omali. Pagawisenyo nan daan ay mendaanana.’”

⁴ Nan badon Juan et inabe ay dotdot di camel ay badon di kodo ya kodil nan balikesna ya nan menkatagona et dodon ya dilo. ⁵ Adoado nan om-omey isnan kad-ana tapno dengngenda nan it-itdona. Wadada nan nagapo id Jerusalem ya isnan probinsiya ay Judea ya isnan kailili ay sagen nan ginawang ay Jordan. ⁶ Dadat ibabawi nan basbasolda tapno mapakawanda ken Apo Dios dadapay menpabonyag ken Juan isnan ginawang ay Jordan.

⁷ Ngem isnan nang-ilaan Juan isnan adoado ay Fariseo ya Saduceo ay omey menpabonyag ken siya danat kanan ken daida en, “Dakayo ay agin-sosolot ken Apo Dios, ay kananyo en omanay nan mabonyaganyo is kaisalakananyo isnan awnit mendosaan Apo Dios? ⁸ Ngem adi kayo aped mabonyagan mo adiyoy dokogan nan ngawi ay

ogaliyo tay masapol ay ipailayo ay tet-ewa ay inbabawiyo nan basbasolyo. ⁹ Et adiyoy kanan en mailisi kayo isnan dosan Apo Dios gapo tay apoyo din si Abraham ay nangtongtongpal ken Apo Dios. Ngem baken di is mangilisi ken dakayo tay olay nan bato ay naay et mabalin ay menbalinen Apo Dios is ap-on Abraham.” ¹⁰ Dat itoloy Juan ay mangwani en, “Nan awnit idosan Apo Dios et siya nan kaneg nan wasay ay naisasagana ay mangpoyo isnan kaiw. Am-in ay kaiw ay adi bomgas is gawis et mapoyo dat mapoowan. Et dakayo nan kaneg nan kaiw ay adi bomgas.”

¹¹ Danat itoloy ay mangwani en, “Danom nan ibonyagko ken dakayo ay mangipagtek en inbabawiyo nan basbasolyo. Ngem wada nan wedweda mo sak-en ay omon-onod et gapo isnan kawedwedana et adiyak maibilang ay mangkaan isnan sapatosna. Siya nan awnit mangibonyag ken dakayo isnan Ispirito Santo ya nan apoy. ¹² No omali siya awnitna mensiyanen nan mamati ken siya isnan adi mamati et kaneg waday ligao ay mangtap-ana isnan pagey danat idolin isnan agamang nan mabgas danapay igwa nan kipit isnan apoy ay adi katkatkatey.”

Nan Nabonyagan Jesus

Mar. 1:9-13; Luc. 3:21-22

¹³ Daan ay menbonbonyag si Juan isnan ginawang ay Jordan dat omdan si Jesus ay nagapo id Galilea ay menpabonyag ken siya. ¹⁴ Ngem kinwanin Juan en, “Ay sak-en nan mangbonyag ken sik-a dapay lebbengna ay sik-a koma nan mangbonyag ken sak-en?” ¹⁵ Ngem dat kanan

Jesus, “Olay, tay gawis no ikkanta nan layden Apo Dios.” Isonga dat bonyagan Juan si Jesus.

¹⁶ Nabonyagan pay si Jesus daet domaka isnan ginawang daet mapewak id daya danat ilaen nan Ispirito Santo ay lomayog ken siya ay kaneg kalapati et pomatong ken siya. ¹⁷ Dat wada nan kali ay nagapo id daya ay mangwani en, “Si tona nan Anakko ay laylaydek. Men-galalasingak gapo ken siya.”

4

Nan Nangdoldologan Satanas Ken Jesus

Mar. 1:12-13; Luc. 4:1-13

¹ Nakwas pay di dat ipangon nan Ispirito Santo si Jesus isnan bilbilig tapno dologen Satanas siya.

² Epatpoo ay agewna isdi ay egay nangnangan isonga naowaowat siya. ³ Dat ilogin Satanas ay mangdolog ken siya ay mangwani en, “No tet-ewa ay Anak Apo Dios sik-a dakan adi kanan ta maboliw nan naayda ay bato is makan?” ⁴ Dat songbatan Jesus ay mangwani en, “Kanan nan naisolat ay kalin Apo Dios en baken makan et kedeng di katagowan di ipogaw nodi masapol ay patiyenda am-in nan kankanan Apo Dios.”

⁵ Dat ipangon Satanas si Jesus id Jerusalem danat eyey siya isnan toktok di Templo ⁶ danat kanan ken siya, “No tet-ewa ay Anak Apo Dios sik-a kadya lomabtokka isna. Tay kanan nan naisolat ay kalin Apo Dios en bilinena nan aangelna ta ayowananda ay mangtapaya ken sik-a ta adi masogatan nan dapanmo isnan bato.” ⁷ Ngem dat songbatan Jesus siya ay mangwani en, “Nan

naisolat ay kalin Apo Dios et kanana gedan en adiyong dologen si Apo Dios ay Apoyo.”

⁸ Nakwas di dat ipangon kasin Satanas si Jesus isnan ataatakdag ay bilig et ipailana nan am-in ay ili isnan batawa ya nan kinabaknangda. ⁹ Danat kanan, “Idyak am-in dana ken sik-a no menpal-intomengka ay mangdayaw ken sak-en.” ¹⁰ Dat kanan Jesus, “Komaanka Satanas tay kanan nan naisolat ay kalin Apo Dios en sak-en ay Diosyo nan daydayawenyo ya mensilsilbiyanyo et kedeng.”

¹¹ Dat komaan si Satanas dapay domateng nan aanghel Apo Dios et badanganda si Jesus.

Nan Nangilogiyan Jesus Ay Nin-isolo

Mar. 1:14-15; Luc. 4:14-15

¹² Idi dinngen Jesus ay naibalod si Juan ay Menbonbonyag, sinmagong siya isnan probinsiya ay Galilea ay men-isolo. ¹³ Ngem egay nintee id Nazaret ay ilina nodi inmey id Capernaum ay esay ili isnan benget di baybay ay Galilea isnan sakopen nan dagan Zabulon ya dagan Neftali.

¹⁴ Naikkan dana tapno matongpal din insolat din mamadto ay si Isaias id sang-adom ay naay,

¹⁵ “Id Galilea isnan dagan da Zabulon ken da Neftali isnan benget di baybay ya isnan basang di ginawang ay Jordan et siya gedan nan kad-an di baken Judio. ¹⁶ Nan ipogaw isdi et menbolinget nan nemnemda isonga kanegda natey tay adida getken si Apo Dios. Ngem awnit isdi nan mentanggawan nan silaw tay omey nan mangisolo ken daida et awnit matanggawan nan nemnemda.”

¹⁷ Natongpal san deey ay kali tay isnan deey ay timpo inlogin Jesus ay men-isolo ay mangmangwani en, “Ibabawiyo nan basbasolyo tay nganngani ay omali nan mentolayan Apo Dios.”

Nan Nang-ayagan Jesus Isnan Epat Ay Damo Ay Papasolotna

Mar. 1:16-20; Luc. 5:1-11

¹⁸ Isnan esa ay agew ay mendad-aan si Jesus isnan benget di baybay ay Galilea danat ilaen nan doway sin-agi ay da Simon ay makwani en Pedro ya si Andres. Mensidsidokda isnan baybay tay siya nan oblada. ¹⁹ Dat kanan Jesus ken daida en, “Akayo ta maitapi kayo ken sak-en. Id kawni ninsidok kayo is ikan ngem id wani isolok abes nan ikkanyo ay mensidok is ipogaw ta maitapida isnan mentolayan Apo Dios.” ²⁰ Dadat taynan nan sidokda et ikamoda ay omonod ken siya.

²¹ Idi mendad-aanda dat ilaen Jesus da Santiago ken Juan yas amada ay Zebedeo ay mangitotokdo isnan bangkada ay mang-es-eset isnan sidokda. Dat ayagan Jesus da Santiago ken Juan ta maitapida abes ken siya. ²² Dadat taynan abes nan bangkada yas amada et ikamoda ay omonod ken siya.

Nan Nin-isolowan Jesus Ya Nan Nangipagawisana Isnan Masaksakit

Luc. 6:17-19

²³ Inmey si Jesus isnan il-ili isnan probinsiya ay Galilea et men-is-isolo isnan kasinasinagoga. Inpagpagtekna nan gawis ay damag ay maipanggep isnan mentolayan Apo Dios ya pinagawisna nan natkenatken ay saksakit di ipogaw.

²⁴ Nindinamag nan inikkan Jesus isnan am-in ay ili ay sakop nan Siria isonga dadat eyey ken siya nan ipogaw ay wada nan sakitda ay kaneg nan kinapet di anito ya nan menkedas ya nan napilay et inpagawisna am-in daida. ²⁵ Isonga inmonod nan adoado ay ipogaw ken siya. Wadada nan nagapo isnan probinsiya ay Galilea ya Judea ya wadada gedan nan nagapo id Jerusalem ya Decapolis ya isnan bas-ang nan ginawang ay Jordan.

5

Nan Kinwanin Jesus Maipanggep Isnan Nagasat

Luc. 6:20-26

¹ Inilan Jesus nan adoado ay ipogaw ay omey ken siya dat tomikid isnan bilig danat itokdo et somag-en nan papasolotna ken siya. ² Dat ilogin Jesus ay men-isolo ken daida ay mangwani en,

³ “Nagasat nan mangtek ay kolang nan kabaelana ay mang-ikkan isnan layden Apo Dios tay daida nan awnit maitapi isnan mentolayana.

⁴ Nagasat nan menseseg-ang gapo isnan basbasolda tay awnit liwliwaen Apo Dios daida.

⁵ Nagasat nan mangipabababa isnan nemnemda tay awnit ited Apo Dios nan am-in ay inkalina ken daida.

⁶ Nagasat nan manglaylayad ay mang-ikkan isnan layden Apo Dios tay awnit mapnekda.

⁷ Nagasat nan manageseg-ang isnan iib-ada tay awnit seg-angan Apo Dios daida.

- 8 Nagasat nan ipogaw ay kedeng nan layden Apo Dios is nemnememenda ay ikkan tay awnitda ilaen siya.
- 9 Nagasat nan mang-ol-olnos isnan iib-ada tay awnitda maibilang ay an-ak Apo Dios.
- 10 Nagasat nan mang-it-itpe isnan ligat gapo isnan mang-ik-ikkananda isnan layden Apo Dios tay awnitda maitapi isnan mentolayana id daya.

11 Nagasat kayo no aamisen di ipogaw dakayo ya palpaligatenda dakayo dadapay kanan am-in nan ngawi maipanggep ken dakayo gapo isnan mangpatpatiyanyo ken sak-en. ¹² Men-gasing kayo od tay olay no adoado nan ligatyo id wani et awnit dakkell nan ganabenyo ay idyan Apo Dios ken dakayo ay insaganana id daya. Tay nan ikkanda id wani ken dakayo et siya gedan nan inik-ikkan din alal-apoda id sang-adom isdin mamadton Apo Dios isonga men-galalasing kayo isnan maiyisowanyo ken daida.”

*Nan Nangiyaligan Jesus Isnan Mamati Ken Siya
Mar. 9:50; Luc. 14:34-35*

13 Dat itoloy Jesus ay men-isolo et kanana, “Gawis nan asin ay os-osalen tako tay pagawisena nan makan. Et dakayo ay mamati ken sak-en et kaneg dakayo nan asin di kaipoipogaw isnan batawa tay nan mangisololowanyo ken daida et pagawisenyo nan ogalida. Ngem no epdas tin-mamnay nan asin et adi mabalin ay makaasin ya maid silbina nodi maiwasit ay gatgatinan nan ipogaw.”

¹⁴ Dat kasin kanan Jesus, “Nan ili isnan bilig et adi polos maigago. Siya nan kanegyo tay dakayo nan kaneg silaw ay mangtanggew isnan nemnem di ipogaw. ¹⁵ Maid mangpasged is silaw danat salinan is timba tasiyay adi kaila nan silangna nodi ipatangna tapno masilawan am-in nan baey. ¹⁶ Et siya abes nan masapol ay ikkanyo ta adiyoy igagago nan mangsololotanyo ken Apo Dios nodi ipailayo tapno getken nan kaipoipogaw nan gawis ay ogaliyo dadat mendayaw ken Amayo id daya.”

Nan Nin-isolowan Jesus Isnan Maipanggep Nan Linteg Moses

¹⁷ Dat kanan Jesus en, “Adiyoy nemnemnem ay inmaliyak ay mangpamaid isnan linteg Moses ya nan insolsolon nan mamadto nodi inmaliyak tapno tongpalek nan am-in ay inbagbaga. ¹⁸ Ibagak ken dakayo nan tet-ewa ay engganay wada pay laeng nan batawa ya nan daya et adi polos mabalin ay mamaid nan linteg Apo Dios is olay bassit engganay matongpal nan am-in.

¹⁹ Et nan ipogaw ay adi mangtongpal isnan olay teeteen ay linteg Apo Dios ya mangisolo isnan iib-ana tapno makiikkanda abes ken daida et awnit siya nan kababaan isnan mentolayan Apo Dios. Ngem nan ipogaw ay mangtongpal isnan linteg Apo Dios ya mangisolo isnan iib-ana tapno tongpalenda abes et awnit siya nan kaaamedan isnan mentolayan Apo Dios. ²⁰ Isonga ibagak ken dakayo en adi kabalin ay maitapi kayo isnan mentolayan Apo Dios no baken napasasnek nan ikkanyo ay mangtongpal isnan laydena mo nan ikikkan nan Fariseo ya nan men-is-isolo is linteg.”

*Nan Nangisolowan Jesus Isnan Maipanggep
Nan Liget*

²¹ Intoloy Jesus ay mangwani, “Getkenyo nan naibaga isnan linteg id sang-adom ay adi kayo menpatpatey tay nan ipogaw ay menpatey et maiyeyda isnan pagbistaan. ²² Ngem ibagak ken dakayo ay nan ipogaw ay makaliget isnan ib-ana et awnit maiyeyda isnan pagbistaan. Ya nan ipogaw ay mangiiyaw isnan ib-ana et awnit maiyeyda isnan nangatngato pay ay pagbistaan. Ya nan ipogaw ay mangbab-aos isnan ib-ana et awnit omey isnan kad-an di apoy ay adi katkatey. ²³ Isonga no wada nan itedyo isnan Templon Apo Dios dayot nemnemen omona no waday mangliliget ken dakayo ²⁴ et masapol ay taynanyo nan itedyo ken Apo Dios ta enkayo omona makitoya isnan mangliliget ken dakayo sakayopay omey ited nan itedyo ken Apo Dios.

²⁵ No wada pay gedan di mangidalom ken dakayo dakayot omey omona ken siya tapno aliglowenyo sadapay eyey dakayo isnan pagbalodan. Tay no epdasda eyey dakayo isnan howis et waay itedna dakayo isnan polis et ibalodna dakayo. ²⁶ Et adi kayo makabala isnan pagbalodan engganay bayadanyo am-in nan moltayo.”

*Nan Nangisolowan Jesus Isnan Maipanggep
Nan Makikamkamolala*

²⁷ “Dinngeyo gedan nan kinkinwanida id sang-adom en adi kayo makikamkamolala. ²⁸ Ngem ibagak na ken dakayo, no wada ken dakayo nan mang-ila isnan babai danat nemnemnemen ay mangiseyep ken siya et law-en Apo Dios tay kaneg

gedan mamabai. ²⁹ Isonga no nan pang-ilan nan esa ay matam is makabasolam et gawis no soklatem laengen tay gag-awis no es-esang nan matam id wani ngem wada nan biyagmo ken Apo Dios ay enggana mo nan awakmo ay maid kolangna ngem omey isnan apoy ay adi katkatey. ³⁰ Wenno nan ikkan nan esa ay ledengmo di makabasolam et gawis no pokolam ta iwasitmo tay gag-awis no es-esa nan ledengmo mo nan awakmo ay maid kolangna ngem omey isnan apoy ay adi katkatey.”

*Nan Nangisolowan Jesus Isnan Maipanggep
Nan Makiidang*

Mar. 10:11-12; Luc. 16:18

³¹ “Kinkinwanida id sang-adom abes en nan lalaki ay makiidang et masapol ay waday kasolatan is mangipagtek ay ninsiyanda. ³² Ngem ibagak ken dakayo en bomasol nan lalaki ay aped makiidang dapay egay makikamkamolala nan babai. Tay no makiasawa kasin san babai et bomasol san asawana tay pinabalina siya ay makilalalaki. Ya nan maikadwa ay asawaena et bomasol gedan tay kanega mamabai.”

*Nan Nangisolowan Jesus Isnan Maipanggep
Nan Mensapata*

³³ “Getkenyo gedan nan linteg id sang-adom ay adiyoy dokdokogan nan insapatayo tay no waday insapatayo ken Apo Dios et masapol tongpalenyo. ³⁴ Ngem ibagak ken dakayo en no waday ibagayo is ikkanyo et adi kayo mensapsapata. Adi kayo aped mensapsapata id daya tay siya nan kad-an

Apo Dios ³⁵ wENNO isnan batawa tay siya nan mengagatinan nan sikina wENNO id Jerusalem tay siya nan ilin nan kangatowan ay Apo. ³⁶ Olay nan oloyo et adiyO gedan isapsapata tay maid kabaelanyo ay mangipapolaw wENNO mangipangitit is olay esay book. ³⁷ Nodi gag-awis no kananyo en owen no tet-ewa wENNO adi no baken tay magapgapo ken Satanas nan kompolmi ay itaptapiyo.”

*Nan Insolon Jesus Maipanggep Isnan Maaamis
Luc. 6:27-36*

³⁸ “Dinngeyo abes nan kinkinwanida id sang-adom ay no waday mangtedkaw isnan matan nan ib-ana et awnitda tedkawen abes nan matana ya no waday mangpogopog isnan bab-an nan ib-ana et awnitda pogopogen abes nan bab-ana. ³⁹ Ngem ibagak ken dakayo en adi kayo ibab-aes nan kompolmi ay ikkan nan ib-ayo ken dakayo. Nodi no waday mangtipak isnan ipingmo dakat idoo nan topakna. ⁴⁰ No waday mangidalom ken dakayo ta mamolta kayo is bado dakayot agtan is abito gedan. ⁴¹ No waday mangipapati ken dakayo en awitenyo nan awitna is esay kilometro dakayot awiten is doway kilometro. ⁴² Ya no waday menkedaw dakayot agtan ya no waday menbolod dakayot pabolodan.

⁴³ Getkenyo abes ay naibaga id sang-adom ay laylaydenyo nan iib-ayo dayopay adyan nan mang-aamis ken dakayo. ⁴⁴ Ngem ibagak ken dakayo en masapol ay laylaydenyo nan olay mang-aamis ken dakayo dayopay ilowalowan nan mangpalpaligat ken dakayo. ⁴⁵ Tay no siya dana nan ik-ikkanyo et ipailayo dadlo ay an-ak Ama

tako id daya dakayo. Tay ipalpalobos Apo Dios nan agew ay mangtangtangew isnan am-in ay ipogaw ay gawis nan ogalida ya nan ngawi gedan. Kaneg abes nan odan et it-itedna isnan kaipoipogaw ay gawis nan ik-ikkanda ya isnan ngawi gedan. ⁴⁶ Ay kananyo ngen en it-it-ek Apo Dios dakayo no kedeng nan manglaylayad ken dakayo is laylaydenyo? Tay olay nan mensingsingil is bowis ay sowitik et siya abes nan ik-ikkanda. ⁴⁷ Ngan ngalod di katekenyo isnan adi mamati no kedeng nan iib-ayo is toytoyaenyo ay gawis dapay olay nan adi mangtek ken Apo Dios et ik-ikkanda gedan. ⁴⁸ Si Ama tako id daya et kedeng nan gawis is ik-ikkana isonga masapol ay siya nan solsoloten tako tapno menbalin tako ay kaneg ken siya.”

6

Nan Gawis Ay Ikkana Nan Mangsolot Ken Jesus

¹ Intoloy Jesus ay men-isolo et kanana, “Makailanyo ta baken kedeng isnan mangiilaan nan ipogaw ken dakayo is mang-ik-ikkananyo is gawis. Tay no siya na nan wada isnan nemnemyo et awnit maid polos ganabenyo is ited Amayo id daya ken dakayo.

² Isonga no waday badanganyo isnan kodokdo et adiyoy ipapaila ya iwalwalagawag ay kaneg nan ik-ikkan nan aginsisingpet ay ipogaw. Tay ipagpagtekda nan gawis ay ik-ikkanda isnan sinagoga ya nan tap-in di om-ombonan di ipogaw tapno dayawenda daida. Ibagak ken dakayo en nan tetewa et epdasda ginanab nan ligaloda. ³ Ngem no

waday badanganyo isnan iib-ayo et adiyu ipag-pagtek isnan olay bebsaty⁴ tapno maid polos makagtek. Et si Apo Dios ay mangtek isnan am-in ay ik-ikkanyo et siya nan mang-ited isnan gan-abenyo.”

Nan Insolon Jesus Ay Ikkann Di Menlowalo
Luc. 11:1-13

⁵ “No menlowalo kayo et adiyu koma toltoladen nan ik-ikkann nan aginsisingpet ay ipogaw. Tay gagalaenda ay tomakdeg ay menlowalo isnan paggimonganda ya isnan tangan nan daan tapno boyaen nan ipogaw. Ibagak ken dakayo en nan tet-ewa et epdasda ginanab nan ligaloda. ⁶ Ngem dakayo no menlowalo kayo ken Apo Dios et songgep kayo isnan baeyyo dayot emban tapno maid mangiila ken dakayo. Et si Apo Dios ay mangiila isnan am-in et awnitna agtan dakayo is ligaloyo.

⁷ Isnan menlowalowanyo et adi kayo andoandowen ay kaneg nan ik-ikkann nan adi mamati ken Apo Dios tay kananda en no andoandowenda et madnge nan lowaloda.

⁸ Adiyu toltoladen daida tay getken Amayo id daya nan masapolyo sayopay ilowalo. ⁹ Isnan menlowalowanyo ngalod ken Apo Dios et siya na nan kananyo,

‘Amami ay wada id daya,

Madaydayaw koma nan ngadanmo.

¹⁰ Omdan koma ay dagos nan mentolayam tapno matongpal nan laydem isnan batawa ay kaneg id daya.

¹¹ Agtam dakami is menkatagomi isnan inagew.

¹² Pakawanem nan basbasolmi ay kaneg nan mangpakawananmi abes isnan nakabasol ken dakami.

¹³ Adim ipalobos dakami ay bomasol nodi badangam dakami ta adi kami madoldolog.’ ”

¹⁴ Dat itoloy Jesus ay mangwani, “No pakawanenyo nan makabasol ken dakayo et pakawanen abes Amayo id daya nan basbasolyo. ¹⁵ Ngem no adiyoy pakawanen daida et adi abes pakawanen Amayo id daya nan basbasolyo.”

Nan Gawis Ay Ikkan No Mentepe

¹⁶ Dat itoloy Jesus ay mangwani en, “Isnan mentepetepeanyo no menlowalo kayo ken Apo Dios et adiyoy koma toltoladen nan ik-ikkan nan aginsisingpet. Tay isnan mentepetepeanda et laydenda ay getken nan ipogaw nan ik-ikkanda isonga adida mendad-aop ya mensagsagaysay dadapay aginseseg-ang. Ibagak ken dakayo en nan tet-ewa et epdasda dinawat nan ligaloda.

¹⁷ Ngem no mentepe kayo et mendaop kayo dayopay sagaysayen nan bookyo ¹⁸ tapno adi madlaw ay mentepetepe kayo nodi kedeng si Apo Dios ay adi kaila is mangtek tay siya nan mangiila isnan am-in ya siya abes nan mang-ited isnan ganabenyo.”

Nan Kad-an Nan Kinabaknang

Luc. 12:32-34

¹⁹ Dat itoloy Jesus ay mangwani en, “Adi kayo nemnemnemen ay men-ol-olnong is bomaknanganyo isnan kad-anyo isnan naay batawa. Tay nan kokwayo isnan batawa et nalaka ay dadaelen

nan ataming ya lati ya akewen pay nan man-gakew. ²⁰ Isonga nan layden Apo Dios di ikkanyo koma tay no siya di nan ikkanyo et awnit wada nan kinabaknangyo id daya ay maid polos makaakew ya makadadael. ²¹ Tay no id daya nan kad-an nan kinabaknangyo et siya gedan nan kad-an nan nemnemyo ngem no isnan batawa nan kad-ana et siya abes nan kad-an nan nemnemyo.”

Nan Silaw Nan Awak

Luc. 11:33-36

²² Dat itoloy Jesus et kanana en, “Nan mata et siya nan kaneg nan silaw nan awak isonga no gawis nan panguilam isnan ib-am et kaneg menpat-a nan awakmo tay gawis nan wada isnan nemnemmo. ²³ Ngem no ngawi nan panguilam isnan ib-am et kaneg menbolinget nan awakmo tay ngawi nan wada isnan nemnemmo.”

Si Apo Dios Nan Mang-it-ited Isnan Masapol Tako

Luc. 16:13, 12:22-31

²⁴ Intoloy Jesus ay mangwani en, “Nan baa et adi mabalin ay madodowa nan apona tay awnitna laylayden nan esa danapay aamisen nan esa isonga wada nan paam-amdena ken daida. Kaneg abes ken dakayo ay no nan kinabaknangyo nan nemnemnemenyo et adi kayo et makaikkan isnan layden Apo Dios.

²⁵ Siya di nan gapo ay ibagak ken dakayo en adi kayo madanagan is menkatagoyo ya is ibadoyo tay wedweda nan biyag mo nan makan ya nan awak mo nan bado. ²⁶ Ilaenyo pod nan koyat. Adida menmola ya men-ani et maid agamangda is

mangidoldolinanda is menkatagoda dapay kayet pakpakanen Amayo id daya daida. Ay baken amamed nan mang-ayowanana ken dakayo? Napatpateg kayo adi mo nan koyat. ²⁷ Olay enka menmenmenem ngem aykeka makaipaan-ando is biyagmo is olay esay olas?

²⁸ Dakayon abes aped madanagan is ibadoyo? Ilaenyo pod nan sabsabong ay tomotobo isnan bilbilig. Adida men-obla ya adida men-abe is badoda. ²⁹ Ngem ibagak ken dakayo en palalo ay mabmabgew nan sabsabong mo din kagawisan ay badon din si Ali Solomon ay kabaknangan id sangadom. ³⁰ No gawis nan nemnem Apo Dios isnan sabsabong isnan tomotobowanda is sin-awyan dadat maango et mapoowanda, ay adi amamed nan mangnemmana ay mangbado ken dakayo? Kolang bawet nan talekyo ken Apo Dios.

³¹ Isonga adi kayo madanagan is kanenyo ya badoyo. ³² Tay siya na nan nenemenemen nan adi mamati ken Apo Dios. Ngem dakayo et gegetken Amayo id daya nan am-in ay masapolyo. ³³ Isonga paam-amdenyo kayet ay mangnemnem isnan mentolayan Apo Dios ya nan laydena ay ikkanyo et awnitna ited ken dakayo nan am-in ay masapolyo. ³⁴ Isonga adi kayo madanagan id wani isnan ligat ay waay awnit ommat is wakgat. Awni ta mawakgat. Tay amedyo taptapiyan nan ligatyo id wani no itaptapiyo ay mangnemnem isnan ligat ay awnit ommat is wakgat.”

7

Masapol Ay Adi Pabasbasolen Nan Ipogaw Nan

*Iib-ada**Luc. 6:37-42*

¹ Intoloy Jesus ay men-isolo ay mangwani en, “Adiyo pabasbasolen nan ib-ayo tapno adi abes pabasolen Apo Dios dakayo. ² Tay nan ikkanyo ay mangpabasol isnan ib-ayo et siya abes nan ikkan Apo Dios ay mangpabasol ken dakayo.”

³ Dat menpangngalig si Jesus maipanggep isnan menkalkali is basol di ib-ada et kanana, “Damen delawen nan bota isnan matan nan besatmo dapay adim madlaw nan kega sindomet ay bota isnan matam? ⁴ Ngan nan ikkam ay mangwani en, ‘Pangaasim besatko ta kaanek nan bota isnan matam,’ dapay wada nan kega domet ay bota isnan matam? ⁵ Sik-a ay aginsisingpet. Kaanem omon-ona nan dakkal ay bota isnan matam tapno makaila ay gawis esakapay kaanen nan teeteen ay bota isnan matan nan besatmo.”

⁶ Dat itoloy Jesus, “Adiyo ipapati ay mangisolo isnan kalin Apo Dios isnan adi mangidnge tay kanegda aso ay olay gawis nan itedyo et ketbanda kayet dakayo. Ya kanegda gedan beteg ay mo maitep-a nan napateg ay oway isnan sagangda dadat aped gatigatinan.”

*Adi Somadsadot Koma Nan Mendawat Ken Apo Dios**Luc. 11:9-13*

⁷ Dat kanan Jesus pay, “No waday masapolyo, menlowalo kayo ay mendawat ken Apo Dios et awnitna ited nan masapolyo ta no waday an-anapenyoy et awnityo datngan. Kaneg no menkogkog kayo isnan segpan et tokabana ta songgep kayo. ⁸ Tay am-in ay kadadanawat ya

kalalanowalo ken Apo Dios et awnitna agtan. Ya nan kakakanogkog et awnitna tokaban nan eneb ta songgepda.

⁹ Waay maid ama ken dakayo is mang-idya is bato isnan anakna no mendawat siya is kanena ¹⁰wenno agtana siya is oweg no mendawat is ikan. ¹¹ Adi, tay olay no ngawi kayo ay ama et getkenyo ay mang-ited is gawis isnan an-akyo. Isonga amamed nan ikkan Amayo id daya ay mang-ited isnan gawis ken daida ay mendawat ken siya.

¹² Isonga ikkanyo isnan ib-ayo nan kaytenyo ay ikkanda ken dakayo. Tay siya nan osto ay kayat ay kanan nan linteg din si Moses ya siya nan initidon din mamadton Apo Dios id sang-adom.”

Nan Nalipit Ay Segpan

Luc. 13:24

¹³ Kinwanin Jesus gedan en, “Masapol ay songgep kayo isnan nalipit ay segpan tay siya nan omey isnan kad-an di biyag ay maid patenggana. Nan segpan ay omey isnan apoy ay adi katkatey et nalawa dapay nalaklaka nan daan isonga adoado nan ipogaw ay om-omey isdi. ¹⁴Ngem nan segpan ay omey isnan kad-an di biyag ay maid patenggana et nalipit dapay naligat ay masolotan nan daan isonga at-atik nan makaey.”

Nan Kaiw Ya Nan Begasna

Luc. 6:43-45

¹⁵ Intoloy Jesus ay mangwani en, “Makailanyo nan baken tet-ewa ay mamadton Apo Dios ay omali ken dakayo. Tay naanos nan kaiilaanda ay kaneg nan kalnilo ngem nan tet-ewa et kanegda naangnganga ay aso. ¹⁶ Isonga nan ik-ikkanda

ay baken gawis et siya nan mangilasinanyo ken daida. Kaneg isnan kaiw ay nan begasna nan mangilasinanyo. Tay adi mabalin ay bomgas nan kawayan is papaya ya nan sibit is alomani. ¹⁷ Nan gawis ay kaiw et gawis nan ibgasna ngem nan ngawi ay kaiw et ngawi nan ibgasna. ¹⁸ Tay nan gawis ay kaiw et adi kabalin ay bomgas is ngawi ya siyang na gedan isnan ngawi et adi makabegas is gawis. ¹⁹ Am-in ay kaiw ay adi bomgas is gawis et awnit mapoyo dat mapoowan. ²⁰ Isonga mabalin ay mailasinanyo nan baken tet-ewa ay mamadton Apo Dios gapo isnan ik-ikkanda.”

Nan Adi Maitapi Isnan Mentolayan Apo Dios

Luc. 13:25-27

²¹ “Baken am-in nan mangwani en sak-en nan Apoda is maitapi isnan mentolayan Apo Dios nodi kedkedeng nan mang-ik-ikkan isnan layden Ama id daya nan awnit maitapi. ²² Isnan awnit mangbanagan Apo Dios isnan kaipoipogaw et ado nan awnit mangmangwani en, ‘Apo, itapim dakami isnan mentolayam tay insolsolomi nan maipanggep ken sik-a ya inosalmi nan ngadanmo ay nang-ikkan isnan ado ay kaskasdaaw ya nangpakak-aan isnan anito ay kinmapet isnan ipogaw.’ ²³ Ngem awnit kanak ken daida en, ‘Adiyak getgetken dakayo. Komaan kayo ay managbasol.’ ”

Nan Dowa Ay Ninsaad

Luc. 6:46-49

²⁴ Dat itoloy Jesus ay mangwani en, “Am-in ay mangidnge ya mangpati isnan ibagbagak et kanegda nan masilib ay ipogaw ay ninsaad

ay nangikaob ay gawis isnan tokodna enggana ay maipegnad isnan bato esanapay saaden nan baeyna. ²⁵ Isonga no lomemlem ya men-inewang et adi polos maiyanod nan baeyna tay naipegnad isnan bato. ²⁶ Ngem am-in ay mangdenge ngem adida patiyen nan ibagbagak et kanegda nan ipogaw ay nangsaaad isnan baeyna isnan lota ay egayna pegnadan is bato. ²⁷ Isonga no lomemlem ya men-inewang et makibet ay matokang san baeyna tay egayna pegnadan ay gawis.”

²⁸ Issan nakwasan san inbagan Jesus et nasdaaw am-in nan ipogaw ay nadagop isdi ²⁹ tay nan insolsolona et naiitken mo nan insolsolon nan men-is-isolo isnan linteg tay maila nan lebbeng Jesus isnan ikkana ay men-isolo.

8

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Nakolit *Mar. 1:40-45; Luc. 5:12-16*

¹ Issan kinmaanan Jesus isnan bilig ay deey et inmonod nan adoado ay ipogaw ken siya. ² Dat somag-en nan am-ama ay nakolit isnan kad-an Jesus dat menpalintomeng ay mangwani en, “Apo, getkek ay kabaalam ay mangkaan isnan sakitko no kayatmo.” ³ Dat gen-an Jesus siya danapay kanan, “Kayatko ay maagasanka.” Dat dagos ay makaan nan kolitna. ⁴ Danat kanan ken siya, “Adim ibagbaga nan inikkak ken sik-a. Basta idadawesmo ta enka menpaila isnan padi damet idya nan limosmo ay mapalti ay kaneg din inbilin Moses ta pangtekan nan ipogaw ay ginmawiska.”

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Baan Di iRoma

Luc. 7:1-10

⁵ Idi inomdan si Jesus id Capernaum dat sabaten nan esa ay iRoma ay kapitan di ado ay soldado. Inmey ken Jesus ay menseg-ang ken siya en, ⁶ “Apo, wada nan baak id baey ay pilmi nan sakitna et adi makakiwi.” ⁷ Dat kanan Jesus ken siya, “Owen, omaliyak ta pagawisek siya.” ⁸ Ngem dat kanan san kapitan, “Olay adika omali tay adi maibagay ay songgepka isnan baeyko tay bakenak Judio. Omanay nan kalim ay mangipagawis ken siya. ⁹ Tay olay sak-en et wada nan nangatngato ay opisyal ay mangbab-aa ken saken. Et wada gedan nan sosoldado ay bab-aaek et patiyenda nan kankanak. No ibagak isnan esa en, ‘Omeyka,’ dat omey ay dagos ya no ibagak isnan esang en, ‘Omalika,’ dat omali ya no ibagak isnan esa en, ‘Ikkam na,’ danat ikkan tet-ewa. Isonga getkek ay omanay nan kalim is mangpagawis ken siya.”

¹⁰ Nasdaaw si Jesus isnan dinngena danat kanan isnan ipogaw ay omon-onod ken siya en, “Ibagak ken dakayo en maid polos dinasdas-ak is napigpigma ay talek isnan Judio ay kaneg nan talek nan naay kapitan. ¹¹ Et ibagak ken dakayo en adoado ay ipogaw ay baken Judio ay magapo isnan natkenatken ay ili nan awnit maitapi isdin alal-apo tako ay da Abraham, Isaac yas Jacob isnan men-gasgasinganda isnan mentolayan Apo Dios id daya. ¹² Ngem nan bebsatko ay Judio ay maitapi koma isnan mentolayan Apo Dios et awnitda maitep-a isnan kad-an nan menbolinget

et men-ag-ag-agada dadapay men-owakis isdi tay pilmi nan ligatda.” ¹³ Dat kanan Jesus isnan kapitan en, “Somaaka tay gapo isnan talekmo et matongpal nan dawdawatem.”

Et tinmet-ewa tay issan menkalkaliyan Jesus et ginmawis ay dagos nan sakit san baa.

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Masaksakit
Mar. 1:29-34; Luc. 4:38-41

¹⁴ Dat omey si Jesus isnan baey Pedro et inilana ay pomopodan nan katogangan Pedro ay babai tay menpodpodot. ¹⁵ Dat sag-enen Jesus siya et gen-ana nan ledengna dat maganawis siya. Dat bomangon et pakanena daida.

¹⁶ Isnan sedemna dadat iyey ken Jesus nan ipogaw ay kinapet di anito. Et olay no kali nan inosalna et kedeng et inpakaana am-in ay anito ya pinagawisna gedan nan masaksakit. ¹⁷ Nan inikkana ay naayda et siya nan natongpalan din insolat di mamadto ay si Isaias ay mangwani en, “Siya ay mismo nan manglak-am isnan ligat tako ya mangkaan isnan sakit tako.”

Nan Manglayad Ay Makkey Ken Jesus
Luc. 9:57-62

¹⁸ Isnan esa ay sedem et al-alibongbongan kayet di adoado ay ipogaw si Jesus isonga danat ibaga isnan papasolotna en omeyda isnan bas-ang di baybay. ¹⁹ Ngem sadapay menlobwat dat somagen ken siya nan esay men-is-isolo isnan linteg et kanana, “Apo, omon-onodak ken sik-a olay intoy omay-ayam.” ²⁰ Dat kanan Jesus ken siya en, “Owen, ngem nemnemem ay gawis tay naligat nan ik-ikkak. Tay nan motit ya nan koyat et

wada nan baeyda dapay sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et maiwed osto is baeyko is omil-illengak.” ²¹ Dat kanan nan esay pasolot Jesus en, “Apo, awnika od ta makilebenak ken Ama sakpay omonod ken sik-a.” ²² Ngem dat kanan Jesus ken siya, “Gag-awis no id wani nan mang-onodam ken sak-en. Tay nan iib-an amam ay adi mamati ken Apo Dios et kanegda natey isonga olay daida nan mangileben isnan ib-ada.”

Nan Nangipakin-ean Jesus Isnan Dagem Ya Danom

Mar. 4:35-41; Luc. 8:22-25

²³ Dat menlogan si Jesus ya nan papasolotna isnan bangka. ²⁴ Idi om-omeyda dat maseyep si Jesus. Dat domateng nan napigsa ay dagem et masepyatan nan bangkada et nganngani ay malimonda. ²⁵ Dat omegyat nan papasolot Jesus et gidowenda siya dadapay kanan en, “Apo, isalakam dakami tay naay malimon tako.” ²⁶ Dat kanan Jesus, “Dakayon omegyat? Atiatik obpay nan talekyo.” Dat tomakdeg et ipakin-ena nan dagem ya nan danom et omnengda.

²⁷ Nasdanasdaawda am-in et kananda en, “Manakabalin obpay nan ipogaw ay naay tay olay nan dagem ya nan danom et tongpalenda siya.”

Nan Nangipakaan Jesus Isnan Anito

Mar. 5:1-20; Luc. 8:26-39

²⁸ Issan inomdan da Jesus isnan demang di bay-bay ay lakon di Gadareno dat sab-aten nan doway ay lalalaki ay kinapet di anito ay nagapo isnan liyang ay kad-an di natey. Pilmi nan kedseda

isonga omegyat nan ipogaw ay mendaan isdi.
²⁹ Dadat ibobogaw ay mangwani ken Jesus en, “Sik-a nan Anak Apo Dios, ay ngan di ngotom ken dakami isna? Ay inmalika ta dosaem dakami id wani dapay egay omdan nan osto ay timpo?” Siya nan inpakalin nan anito ken daida.

³⁰ Dat wada nan adoado ay beteg ay mangmangan isnan pondag ay sag-enda ³¹ isonga dat menseg-ang san anito ken Jesus et kananda en, “No pakaanem dakami et ipalobosmo ngalod ta nan deeyday beteg nan kaptenmi.” ³² Dat kanan Jesus en, “Enkayo.” Dadat taynan san lalalaki et kaptenda san deeyday beteg. Dat kanega naongong san kabetebeteg et kasida tatagtag ay ome y isnan deppas dadat matekdag isnan baybay et malimonda. ³³ San mangbanbantay issan deeyday beteg et tinmagtagda ay somaa isnan ilida dadat ibaga san inommat issan dow a ay lalalaki ay kinapet di anito. ³⁴ Dat ome y nan omili ken Jesus et dawatenda ay taynana nan ilida.

9

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Napalalais

Mar. 2:1-12; Luc. 5:17-26

¹ Isonga dat menlogan da Jesus isnan bangkada et somagongda isnan bas-ang di baybay isnan ilina. ² Idi omdanda isdi dat domateng nan mangatangay isnan lalaki ay napalalais. Gintek Jesus ay talkenda siya isonga danat kanan issan napalalais en, “Adika omegyat tay napakawan et nan basolmo.”

³ Dat kankanan nan men-is-isolo isnan linteg isnan nemnemda en, “Aytay dan iyiison tona nan

awakna ken Apo Dios?” ⁴ Gintek Jesus nan wada isnan nemnemda danat kanan en, “Dayon nennemen nan ngawi? ⁵ Ay ngan nan nalaklaka ay kanan, nan ‘Mapakawan nan basolmo,’ wenno nan ‘Ibanganmo ta mendaanka?’ ⁶ Ngem gapo tay adiyo patiyen et paneknekak ngalod ken dakayo ay wada nan kalebbengak isnan batawa ay mangpakawan is basol tay sak-en nan makwani en Iyon-an Am-in di Ipogaw.” Isonga danat kanan issan napalalais en, “Ibanganmo. Alaem nan dayonmo ta somaaka.” ⁷ Dat mabanangon san amama et somaa. ⁸ Am-in san wada isdi ay nangiila et nasdaawda dadapay inmegyae gyat. Isonga dadat dayawen si Apo Dios is nang-itedana is kaneg todi ay kabaelan isnan ipogaw.

Nan Nang-ayagan Jesus Ken Mateo

Mar. 2:13-17; Luc. 5:27-32

⁹ Kinmaan si Jesus isdi et issan mendad-aanana et inilana si Mateo ay esay mensingsingil is bowis ay mangitotokdo isnan kabaybayadan di bowis. Dat kanan Jesus ken siya en, “Omalika ta maitapika ken sak-en.” Daet tet-ewa omonod et maitapi ken siya.

¹⁰ Inmey da Jesus ya nan papasolotna isnan baey Mateo ay makikan. Dat domateng nan ado ay ib-an Mateo ay mensingsingil is bowis ya nan tap-in di managbasol et makikanda. ¹¹ Idi inilan nan Fariseo daida dadat kanan isnan papasolot Jesus en, “Dan makikikan nan apoyo isnan sanada ay mensos-owitik ay mensingsingil is bowis ya nan managbasol?” ¹² Dinngen Jesus nan kankananda danat songbatan isnan pangngalig

et kanana en, “Nan ipogaw ay maid sakitda et adida masapol nan doktol ngem nan ipogaw ay mensakit et daida nan makasapol isnan doktol. ¹³ Isonga inmaliyak isnan batawa tapno badangak nan mangtek ay nakabasolda ngem baken nan mangnenemnem en gawisda. Nemnenem-nemenyo tapno maawatanyo nan inpasolat Apo Dios en, ‘Nan mangseg-anganyo isnan iib-ayo nan laylaydek mo nan apedyo menpalpaltiyon ta tongpalenyon nan linteg.’ ”

Nan Nangisolowan Jesus Isnan Maipanggep Nan Mentepe

Mar. 2:18-20; Luc. 5:33-35

¹⁴ Nakwas di dat omey nan papasolot Juan ay Menbonbonyag ken Jesus dadat sooten ken siya en, “Dan wada nan mentepeanmi ya nan Fariseo dapay nan papasolotmo et adida mentepe?”

¹⁵ Dat menpangngalig si Jesus ta ilawlawagna nan gapo ay adi mentepepe nan papasolotna et kanana, “Ay kananyo en adi makikan nan nadkat no daan nan nadawak ken daida? Adi mabalin. Ngem no omdan nan agew ay maapitan nan lalaki ay nadawak et siya di nan mentepeanda gapo isnan seg-angda.”

Nan Nangiyaligan Jesus Isnan Balo Ya Logak Ay Solsolo

Mar. 2:21-22; Luc. 5:36-39

¹⁶ Intoloy Jesus ay mensodok ta ipagtekna ken daida en adi kabalin ay maitapi nan nabayag ay sinoloda isnan isolsolona. Kanana, “Maid mangitakop is balo ay galot isnan logak ay bado tay no malabaan dat komsen nan takop et am-amed

mabisngat nan natakopan. ¹⁷ Siya gedan isnan tapey. Maid mang-igwa is kabobobod ay tapey isnan naosal ay kodil* tay epdas kinmenteg dapay no menlowag nan tapey et bomtak nan kodil et makawas nan tapey ya nan kodil gedan. Nan balo ay tapey et masapol ay maigwa isnan balo abes ay kodil tay mabinbinat et maid makawas.”

Nan Nangtagowan Jesus Isnan Onga Ya Nan Nangipagawisana Isnan In-ina

Mar. 5:21-43; Luc. 8:40-56

¹⁸ Daan ay menkalkali si Jesus dat omey nan esay apon di Judio ken siya. Dat menpalintomeng isnan sagang Jesus et kanana en, “Katkatey nan anakko ay babai ngem omalika kad Apo, ta genam siya ta matago.” ¹⁹ Dat makkey si Jesus ya nan papasolotna.

²⁰ Dat wada nan in-ina ay egay somalsaldeng nan basana is simpoo ya doway tew-en. Inmey isnan dodokogan Jesus issan mendad-aananda danat sikhgaden nan benget nan badon Jesus ²¹ tay kanana isnan nemnemna en, “Olay no apedak sikhgaden nan badona et gomawisak.” ²² Ngem gintek Jesus ay wada nan nangsikhgad ken siya isonga dat menligos et ilaena san in-ina. Danat kanan en, “Laton sa. Gomawiska gapo isnan pammatim ken sak-en.” Dat maganawis siya.

²³ Inomdan da Jesus isnan baey san apon di Judio danat ilan nan menbaybayao ya nan adoado ay ipogaw isnan pantew ay menseseg-ang ya

---

* **9:17** Nan kodil di kalding et siya nan kaneg gosin di Judio ay mangipaypay-anda is tapey.

men-ag-aga. ²⁴ Danat kanan ken daida en, “Komaan kayo tay egay katey nan onga ay sana nodi maseseyep et kedeng.” Dadat sayoten siya. ²⁵ Danat pabalaen daida et songgep siya. Danat gen-an nan ledeng san onga daet bomangon siya. ²⁶ Dat mendinamag nan inikkan Jesus isnan am-in ay il-ili isdi.

Inpagawis Jesus Nan Dowa Ay Kowap

²⁷ Kinmaan si Jesus isdi dat issan mendadaanana et inmonod nan dowa ay kowap ay lalaki ay mangibogbogaw en, “Sik-a ay apon din si Ali David, seg-angam kad dakami.” ²⁸ Ngem dat itoltoloy kayet Jesus ay mendaan engganay inomdan isnan baey dat songgep dat makisgep nan dowa ay kowap gedan. Dat sooten Jesus ken daida, “Ay mamati kayo ay makaipagawisak ken dakayo?” Dadat kanan, “Owen Apo.” ²⁹ Dat kapposen Jesus nan matada et kanana en, “Gapo isnan pammatiyo et matongpal nan laydenyo.” ³⁰ Dadat makaila. Dat bilinen Jesus daida et kanana, “Adiyo ibagbaga isnan iib-ayo nan inikkak ken dakayo.” ³¹ Ngem dadat komaan et enda ipagtek isnan kailili nan inikkan Jesus ken daida.

Inpakalin Jesus Nan Naomel

³² Issan komak-aanan nan dowa ay lalaki dat wada nan mang-eyey ken Jesus isnan am-ama ay inomel di anito. ³³ Dat pakaanen Jesus san anito et dadlo makakali san am-ama. Nasdaaw san nangiila isdi et kananda en, “Maid polos inilami isnan am-in ay iyIsrael is kaneg nan inikkana.” ³⁴ Ngem kanan nan Fariseo ay wada isdi en, “Nan

kabaelana ay mangipakaan isnan dimonyo et nagapo ken Satanas ay apon di dimonyo.”

Nan Nangseg-angan Jesus Isnan Kaipoopogaw

³⁵ Nakwas di dat omey si Jesus isnan il-ili ay men-isolsolo isnan kasinasinagoga. Inpagpagtekna nan gawis ay damag maipanggep isnan mentolayan Apo Dios ya pinagawisna nan natkenatken ay saksakit di ipogaw. ³⁶ Isnan nangilaan Jesus isnan kaipoopogaw dat maseg-ang siya isnan maligligatanda tay kanegda kalnilo ay maid mang-ay-ayowan ken daida. ³⁷ Dat kanan Jesus isnan papasolotna en, “Adoado nan egay pay laeng namati ken Apo Dios et kanegda nan pagey ay maani. Dakayo ay mangisololo isnan kalin Apo Dios et kanegyo nan men-ani ngem atiatik kayo. ³⁸ Isonga dawatenyo ken Apo Dios ay kakwa isnan maani ta omibaa is mangbadang ken dakayo.”

10

Nan Nangibaaan Jesus Isnan Aapostolisna

Mar. 3:13-19, 6:7-13; Luc. 6:12-16, 9:1-6

¹ Nakwas di dat ayagan Jesus nan simpoo ya doway papasolotna danat agtan daida is kabaelan ay mangipakaan is anito ya mangipagawis isnan natkenatken ay saksakit.

² Siya na nan ngadngadan nan simpoo ya doway apostolis Jesus. Si Simon ay makwani en Pedro yas Andres ay besatna, da Santiago ken Juan ay anak Zebedeo, ³ da Felipe ken Bartolome, da Tomas ken Mateo ay mensingsingil is bowis ya si Santiago ay anak Alfeo. Si Tadeo, ⁴ si Simon ay

mangisaksakit isnan ilida ya si Judas Iscariote ay awnit mangisipsip ken Jesus.

⁵ Inbaan Jesus daida et kanana en, “Enkayo ngem adi kayo om-omey isnan il-ili id Samaria ya isnan tap-in di ili ay kad-an di baken Judio ⁶ nodi omey kayo isnan iib-a tako ay Judio tay kanegda nan naamas ay kalnilo. ⁷ Ibagayo ken daida en nganngani ay omali nan mentolayan Apo Dios. ⁸ Intedko nan kabaelayo isonga pagawisenyo gedan nan masaksakit ya tagowenyo nan natey. Pagawisenyo nan nakolit ya pakaanenyo nan anito ay kinmapet isnan ipogaw. Maid inbayadyo isnan am-in ay wada ken dakayo isonga adiyoy abes ipabaybayad nan ibadangyo. ⁹ Adi kayo omikawkawit is siping ¹⁰ ya makan ya is mensokatanyo ay bado ya sapatos ya is sokodyo. Tay lebbengna ay ited nan ipogaw nan masapolyo tay badbadanganyo daida.

¹¹ No omdan kayo isnan esa ay ili dakayot omanap is makayat ay mangsangaili ken dakayo dakayot mentee ken daida engganay taynanyo nan ili ay deey. ¹² No songgep kayo isnan esa ay baey dakayot kanan en, ‘Si Apo Dios nan mangbadang ken dakayo.’ ¹³ Et no men-gasingda ay mangsangaili ken dakayo et tet-ewa ay badangan Apo Dios daida. Ngem no adida sangailiyen dakayo et somagong ken dakayo nan badang Apo Dios ken daida. ¹⁴ Ngem no nan omayanyo ay ili wenno baey et adida idnge dakayo dakayot komaan dayopay pokpoken nan tapok isnan dapanyo ta ipailayo ay adyanda nan isoloyo. ¹⁵ Ibagak ken dakayo nan tet-ewa, isnan mangbanagan

Apo Dios isnan ipogaw et am-amed nan dosan nan mang-adi isnan insoloyo mo nan iSodoma ya iGomora ay pinoowan Apo Dios id sang-adom gapo isnan dadama ay basolda.”

Nan Ligat Ay Awnit Omali

Mar. 13:9-13; Luc. 21:12-17, 12:2-9, 51-53, 14:26-27

¹⁶ Intoloy Jesus ay mangwani, “Dengngeny na. Ibaak dakayo ay kaneg nan naanos ay kalnilo ngem nan omayanyo et kanegda nan makedse ay aso isonga masapol ay makailanyo dayopay gagawisen nan ikkanyo. ¹⁷ Makailanyo tay awnit wada nan mangdepap ken dakayo dadat eyey dakayo isnan pagbistaan dadapay baigen dakayo isnan sinagogada. ¹⁸ Gapo isnan pammatiyo ken sak-en et awnitda idalom dakayo isnan aali ya gogobilnadol et siya di nan wayayo ay mangibaga isnan gawis ay damag isnan Judio ya nan baken Judio. ¹⁹ No somalyaenda dakayo et adi kayo madanagan isnan awnityo isongsongbat tay kigad si Apo Dios. ²⁰ Isonga nan awnityo kankanan et baken isnan nemnemyo is magapowana nodi isnan Ispiriton Apo Dios ay Amayo.

²¹ Isnan deey ay timpo et awnit idalom nan ipogaw nan olay besatna ay mangipapatey ken siya. Olay nan am-a et awnit papateyda nan an-akda ya awnit pabasolen nan an-ak nan am-ada dadat ipapatey daida. ²² Awnit aamisen nan ipogaw dakayo gapo isnan pammatiyo ken sak-en. Ngem nan mang-an-anos ay olay ngan di ommat engganay makwas nan am-in et isalakan Apo Dios daida. ²³ No wada nan mangpaligat ken

dakayo isnan esa ay ili dakayot men-aton isnan teken. Tay ibagak ken dakayo et tet-ewa ay adiyoy lepasen nan inbagak ay ikkanyo isnan am-in ay ili id Israel engganay omali nan Iyon-an Am-in di Ipogaw.”

²⁴ Dat itoloy Jesus ay men-isolo maipanggep isnan awnit ommat ken daida et kanana en, “Maid maisolsolowan is nangatngato mo nan men-isolo ken siya ya maid baa is nangatngato mo nan apona. ²⁵ Isonga masapol ay maawatanyo ay nan awnit ommat isnan men-is-isolo et paliso nan ommat isnan isolsolowana. Kaneg isnan baa et awnit ommat ken siya nan kaneg nan ommat isnan apona. Isonga no kananda en Satanasak et am-amed nan pangwanida ken dakayo ay papasolotko.

²⁶ Ngem adi kayo omeg-egyat ken daida. Tay nan am-in ay ikkan nan ipogaw ay adi kagtek et awnit magtek met laeng. ²⁷ Nan ibagak ken dakayo id wani ay maid makadenge et masapol ay awnityo ibaga tapno dengngen nan am-in ay ipogaw. ²⁸ Adi kayo omeg-egyat isnan menpatpatey tay kedeng nan awak is pateyenda nodi si Apo Dios nan omegyatanyo tay siya nan wada nan kalebbengana ay mang-igwa isnan awak ya nan ab-abiik di ipogaw isnan apoy ay adi katkatey.

²⁹ Ngem dakdak-e abes nan layadna tay olay nan biding ay malakowan nan doway is esay siping et adi kalkalingkingan Apo Dios daida tay no matey nan esang ken daida et getkena. ³⁰ Am-amed kayo ay ipogaw et nenemnemen Apo Dios dakayo tay olay nan bookyo et getkena nan kabibilangda.

³¹ Isonga adi kayo omegyat tay am-amed kayo is ipatpateg Apo Dios mo nan adoado ay biding.”

³² Intoloy Jesus ay mangwani en, “Nan mangibagbaga isnan kaipoipogaw en mamati ken sak-en et awnitko ibaga abes ken Ama id daya en ipogawko daida. ³³ Ngem nan mangibagbaga ay adyana sak-en et awnitak adyan abes siya ken Ama id daya.

³⁴ Adiyoy kanan en inmaliyak ay mangiyali is talna isnan batawa. Tay baken talna nan inyalik nodi nan mensiyanan nan kaipoipogaw tay mamati nan tap-ina ken sak-en dapay adi mamati nan tap-ina. ³⁵ Isonga awnit men-innapos nan sin-am-a ya sin-in-a. Et men-innapos gedan nan menkakatogangan. ³⁶ Et awnit nan kasapen nan ipogaw et nan met laeng pamilyana.

³⁷ Isonga kanak en nan mangpaam-amed isnan amana ya inana mo sak-en et adi maibagay ay pasolotko. Olay nan mangpaam-amed isnan anakna mo sak-en et adi maibagay gedan ay pasolotko. ³⁸ Et nan adi makaitpe isnan ado ay ligat ay olay matey gapo isnan pammatina ken sak-en et adi mabalin gedan ay menpasolotko. ³⁹ Nan ipogaw ay kedeng nan awakna is nemnemnemena et awnit matey met laeng. Ngem nan ipogaw ay adi mangnemnemnem isnan awakna gapo ken sak-en et awnit matey ngem matagotago ken Apo Dios ay eng-enggana.”

Nan Maganab Ken Apo Dios

Mar. 9:41

⁴⁰ Intoloy Jesus ay mangwani en, “Am-in ay mangsangaili ken dakayo et kaneg sak-en nan

sinangailida ya nan nangibaa ken sak-en. ⁴¹ Et nan mangsangaili isnan mamadton Apo Dios gapo tay si Apo Dios nan men-ob-oblaana et awnit makiganab isnan ganaben san mamadto. Ya nan mangsangaili isnan ipogaw ay gawis nan ogalina tay getkena ay tet-ewa ay nagapo ken Apo Dios nan kagawisna et awnit makiganab isnan ganaben san gawis nan ogalina. ⁴² Ibagak ken dakayo en olay nan aped mangpainom is danom isnan kababaan ay pasolotko gapo tay pasolotko et awnit wada nan ganabena.”

11

Nan Inbagan Jesus Isnan Inbaan Juan

Luc. 7:18-23

¹ Nakwas pay ay binilin Jesus nan simpoo ya doway ay apostolisna dadat komaan dapay omeys si Jesus isnan il-ili ay naisasag-en et men-isolo.

² Daan ay naibabalod si Juan ay Menbonbonyag ngem isnan nangdengngana isnan ik-ikkan Kristo danat ibaa nan papasolotna ken siya ta sootenda en, ³ “Ay sik-a nan masmas-ed ay magapo ken Apo Dios wenno waday teken is sedsed-enmi?” ⁴ Dat kanan Jesus ken daida, “Somagong kayo ken Juan ta ibagayo nan dinngeyo ya nan inilayo ay ik-ikkak. ⁵ Tay nan kowap et makailada, nan pilay et makadaanda, nan nakolit et ginmawisda. Nan toweng et makadngeda, nan natey et natagoda ya olay nan kodokdo et dinngeda nan naibagbaga ay gawis ay damag. ⁶ Kananyo gedan ken siya en mabindisyonan nan ipogaw ay adi mendowad-owa ay mamati ken sak-en.”

Nan Inbagan Jesus Maipanggep Ken Juan

Luc. 7:24-35

⁷ Issan kinmaan san papasolot Juan dat kanan Jesus isnan kaipoipogaw, “Isdin inmayanyo isdin kad-an Juan isnan bilig ay ngan nan kaytenyo ay ilaen? Ay ninemnemyo ay si Juan et kanegna nan goon ay pakiwkiwiyen di dagem? ⁸ Baken. Ay ngan ngalod nan enkayo inila? Ay esa ay ipogaw ay ninbado is gawigawis? Baken gedan tay nan ipogaw ay menbabado is gawigawis et nan makitetee isnan ali. ⁹ Ay ngan ngalod nan enkayo inila? Ay esay mamadton Apo Dios? Owen, ngem ibagak ken dakayo ay nan inilayo et nangatngato mo is mamadto. ¹⁰ Tay si Juan nan kakwaniyan nan naisolat ay kalin Apo Dios id kasin en, ‘Wada nan ibaak ay omon-ona ay mangisagana isnan daanem.’ ”

¹¹ Dat itoloy Jesus, “Ibagak ken dakayo en isnan am-in ay ipogaw et maid nangatngato mo si Juan. Ngem nan kababaan isnan mentolayan Apo Dios et nangatngato mo si Juan. ¹² Isnan login nan men-is-isolowan Juan enggana id wani et dadama nan panglayad nan ipogaw ay maitapi isnan mentolayan Apo Dios. Et olay nan mangik-ikkan is ngawi et ipapatida abes ay maitapi. ¹³ Am-in nan mamadton Apo Dios ya nan lintegna ay insolatda et ibagada nan maipanggep isnan mentolayan Apo Dios ay awnit omali. Dat domateng si Juan ay inmona ay mangtongpal isnan inbagada. ¹⁴ Tay no patiyenyo nan tet-ewa et maawatanyo ay si Juan nan Elias ay inbagada en awnit omali. ¹⁵ Isonga dakayo ay mangdedenge et nenemnemenyo nan dinngeyo.”

¹⁶ Intoloy Jesus en, “Ay ngan nan mangidili-gak ken dakayo ay ipogaw id wani? Men-apos et kedeng nan getkenyo. Kaneg kayo nan oongong-a ay adi polos mapnek. Tay no men-ay-ayamda isnan malkitan et kankanan nan ib-ada ken daida en, ¹⁷ ‘Nin-ganggangsya kami ngem egay kayo ninsala. Nin-ag-aga kami ngem egay kayo nakiaga.’ ¹⁸ Kanak en kanegyo daida tay adi kayo polos mapnek. Inmali si Juan et at-atik nan kinkinana ya egay polos inmin-inom is bomoteng ay mainom dakayot kanan en, ‘Matawtawaw siya.’ ¹⁹ Inmaliyak abes et nakikikanak ya nakiin-inomak ken dakayo. Dakayot kanan en, ‘Ilaenyo kod nan ipogaw ay naay. Bokatot ya men-inom danapay gayyem nan mensos-owitik ay mensingsingil is bowis ya nan managbasol.’ No siya ngalod sa is kankananyo et maid mabalin is ikkanmi ken Juan ay mangpagasing ken dakayo. Ngem olay no adyanyo nan initdok ya nan initdon Juan et mailanto isnan ogalin nan mamati ken Apo Dios ay nan it-itdomi et siya nan silib Apo Dios.”

Nan Mang-adi Ay Mamati Ken Jesus

Luc. 10:13-15

²⁰ Dat sagiiten Jesus nan mentetee isnan il-ili ay nang-ikkanana isnan adoado ay kaskasdaaw tay daida nan nang-il-ila dadapay egay inbabawi nan basbasolda. ²¹ Kanana en, “Kaseseg-ang kayo ay iCorazin ya iBetsaida tay egayyo inbabawi nan basbasolyo. Id sang-adom et palalo nan dosan Apo Dios isnan iTiro ya isnan iSidon ngem no daida koma nan nang-ila isnan kaskasdaaw ay inik-ikkak isna waay nabayag ay ninbadoda is

mensampet ay sako dadapay itotokdo isnan dapo ay mangipaila en inbabawida nan basbasolda. ²² Ibagak ken dakayo nan tet-ewa, no omdan nan mangbanagan Apo Dios isnan ipogaw et awnit am-amed nan dosayo mo nan iTiro ya iSidon. ²³ Dakayo abes ay iCapernaum ay mangipapan-gato isnan nemnemyo et awnit kayo maibkas isnan kad-an di apoy ay adi katkatey. Tay no naikkan nan adoado ay kaskasdaaw id Sodoma ay kaneg nan inikkak isnan iliyo et waay inbabawida nan basbasolda et egay pinoowan Apo Dios daida. ²⁴ Ibagak ken dakayo nan tet-ewa en no omdan nan mangbanagan Apo Dios isnan ipogaw et awnit am-amed nan dosayo mo nan iSodoma.”

Nan Omibbayan Nan Mapalpaligatan

Luc. 10:21-22

²⁵ Dat menlowalo si Jesus et kanana en, “Ama, sik-a nan Apo id daya ya isnan batawa. Meniyamanak ken sik-a tay inpagtekmo isnan egay nakaadal nan tet-ewa ay maipanggep ken sak-en ngem egaymo inpagtek isnan mangwani en nalaing ya masilib tapno adida maawatan. ²⁶ Owen Ama, tay siya nan kayatmo ay maikkan.”

²⁷ Nakalowalo si Jesus danat kanan isnan papa-solotna en, “Inyalin Ama nan am-in ay wada ken sak-en. Maid ipogaw is mangtek isnan am-in ay maipanggep ken sak-en nodi kedeng si Ama ya maid gedan mangtek isnan am-in ken Ama nodi kedengak ay Anakna ya nan pinilik ay mangi-pagtek isnan maipanggep ken siya.”

²⁸ Danat kanan en, “Dakayo ay nabbay ya ma-palpaligatan et omali kayo ken sak-en ta paib-

bayek dakayo. ²⁹ Dawatenyo nan it-itdok et solowenyo nan am-in ay maipanggep ken Apo Dios tay siya nan mangdatnganyo isnan tet-ewa ay talna ay nagapo ken sak-en. Tay isnan men-it-itdowak et naanosak ya adiyak ipapangato nan awakko. ³⁰ Et nalaka ay tongpalenyo nan ibagbagak tay adiyak palpaligaten dakayo.”

12

*Nan Kinwanin Jesus Maipanggep Isnan Obaya
Mar. 2:23-28, 3:1-6; Luc. 6:1-11*

¹ Sinabado ay obayan di Judio et issan esay Sabado indaan da Jesus isnan paypayewan. Naowat nan papasolotna dadat menlosing is kotimenda. ² Idi inilan nan Fariseo dadat kanan ken Jesus en, “Ilan pod nan ik-ikkan nan papasolotmo. Dadan menlosing is kotimenda dapay law-en nan linteg tako nan men-ani isnan obaya?”

³ Dat kanan Jesus, “Aytay dayon pabasolen daida? Ay egayyo polos binasa din inikkan da David isdin linmayawanda?” Naowaowatda ⁴ isonga dadat songgep isnan baey Apo Dios dat alaen David nan tinapay ay pala ken Apo Dios danat kanen danapay agtan nan iib-ana. Dapay kanan nan linteg tako en adi mabalin ay maipakan nan tinapay ay pala ken Apo Dios isnan ipogaw no bakenda padi. Ngem gapo tay naowatda et egay pabasolen Apo Dios daida. ⁵ Nan

---

* **12:3** Id kasin et din si Saul nan alin di Judio ngem gapo tay ngawi nan inkana et kinwanin Apo Dios ay awnit men-ali si David ngem kanan Saul en pateyena siya isonga linmayaw da David.

esa pay et ay egayyo polos binasa din insolat Moses en law-enda no men-obla nan ipogaw isnan obaya tako? Dapay am-amed nan obaya is men-oblaan nan papadi isnan Templo ngem adi pabasolen Apo Dios daida tay masapol ay ikkanda nan oblada. ⁶ Ngem ibagak ken dakayo en nan wada isna id wani et napatpateg mo nan Templo. ⁷ Naisolat isnan kalin Apo Dios en, ‘Nan manageganganyo isnan iib-ayo nan laylaydek mo nan men-palpaltiyanyo ay mangtongpal isnan linteg.’ No maawatanyo nan kayat tona ay kaliyen et egayyo idalom nan maid basolda. ⁸ Tay sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw nan kalebbeng isnan mabalin ay maik-ikkan isnan obaya.”

⁹ Nakwas pay di dat komaan si Jesus et omey isnan sinagoga. ¹⁰ Wada isdi nan am-ama ay nabingoy ya wada isdi gedan nan mangkayat ay mangidalom ken Jesus isonga dadat kanan, “Ay law-en nan linteg tako nan men-agas is sakit isnan obaya?”

¹¹ Dat kanan Jesus, “Ngan nan ikkanyo no waday talakenyo is natekdag isnan tengey isnan obaya? Ay adiyoy en alaen? ¹² Napatpateg nan ipogaw mo nan talaken isonga ipalobos nan linteg tako ay badangan tako nan ib-a tako ay olay no obaya.” ¹³ Danat kanan isnan nabingoy en, “Oy-adem nan ledengmo.” Inoyadna dat maoyad tetewa ay kaneg nan esa ay ledengna. ¹⁴ Ngem maslat nan Fariseo dadapay komaan et omeyda mentotyay no ngan nan ikkanda ay mangpatey ken Jesus.

Nan Ipogaw Ay Pinilin Apo Dios

¹⁵ Gintek Jesus ay kaytenda ay mangpatey ken siya danat taynan nan ili ay deey. Dat omonod nan adoado ay ipogaw et pagawisena daida amin. ¹⁶ Ngem binilina daida ay adida ibagbaga isnan iib-ada nan maipanggep ken siya. ¹⁷ Et siya nan natongpalan din inpasolat Apo Dios isnan mamadtona ay si Isaias ay mangwani en,

¹⁸ “Ilaenyo nan naay ay pinilik ay inbaak. Siya nan laylaydek ya siya nan mangipagasgasing ken sak-en. Itedko ken siya nan Ispir-itok ta siya nan mangipadamag isnan tetewa ay maipanggep ken sak-en isnan baken Judio abes. ¹⁹ Adina ibib-iyad nan kalina ay makisongbat isnan iib-ana isnan omombonanda ya adina bogbogawan daida. ²⁰ Adina dokogan nan ipogaw ay tetete-teen nan pammatida ya badangana nan kaseseg-ang. Itoltoloyna engganay abakena nan am-in ay ngawi isnan batawa. ²¹ Et siya et kedeng nan namnamaen nan am-in ay ipogaw ay mangisalakan ken daida.”

*Baken Si Satanas Is Mangbadbadang Ken Jesus
Mar. 3:20-30; Luc. 11:14-23*

²² Isnan esa ay agew inyeyda ken Jesus nan am-ama ay adi makaila ya adi makakali tay kinapet di anito. Dat pakaanen Jesus nan anito et makakali ya makaila dadlo nan am-ama. ²³ Nasdaaw san nangiila isnan inikkan Jesus dadat kanan en, “Ay siya ngen nan apon David ay sedsed-en tako?” ²⁴ Ngem idi dinngen nan Fariseo san kinwanida dadat kanan, “Baken, tay si Beelzebub ay Satanas ay apon di dimonyo nan

nang-idya ken tosa isnan kabaelana ay mangipakpakaan isnan dimonyo.”²⁵ Gintek Jesus nan nemnemda isonga danat kanan, “Iyalig tako isnan sinpangbon. No mensaspe nan sinpangbon et adi mentoloy nan om-ombonanda. Kaneg abes nan sinbaey ya nan kakailiyan ay no maid olnosda et mabokada.²⁶ Isonga adi mabalin ay sapeen Satanas nan bab-aana tay getkena ay no isapena daida awnit mamaid nan tolayna.²⁷ Kananyo en si Satanas nan nangiyali isnan kabaelak ay mangipakpakaan is anito. No siya di, into pay nagapowan nan kabaelan nan iib-ayo ay Judio ay mangipakak-aan is anito? Tay nan ik-ikkan nan iib-ayo et siya nan mangipaila ay baken si Satanas is mangbadbadang ken sak-en.²⁸ Siya nan kagtekana ay si Apo Dios nan nangiyali isnan kabaelak ay mangipakpakaan is anito. Et siya gedan nan mangipagtek ay inmali nan mentolayan Apo Dios.”

²⁹ Dat mensodok si Jesus ta ipagtekna en napigpigma nan panakabalina mo si Satanas. Kanana, “Nan mangakew et adi mabalin ay songgep isnan baey nan napigma ay ipogaw ay mang-ala isnan napateg ay kowana no adina omon-ona galotan dat mabalin et ay alaena nan kayatna.³⁰ Am-in ay adi maitapi ken sak-en et daida nan mangap-apos ken sak-en. Ya am-in ay adi bomadbadang ay mangponok isnan ipogaw et daida nan mangipaad-addawi isnan ipogaw ken sak-en.³¹ Tet-ewa nan kanak ken dakayo en mabalin ay mapakawan am-in nan basbasol di ipogaw ken Apo Dios ya nan mangmangwani isnan ngawi maipanggep ken siya. Ngem nan komalkali is

ngawi maipanggep isnan Ispirito Santo et adi mabalin ay mapakawan ay eng-enggana. ³² Olay nan mangmangwani is ngawi maipanggep ken sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et mabalin ay mapakawan nan basolna ngem nan menkalkali is ngawi maipanggep isnan Ispirito Santo et adi mabalin ay mapakawan tay basolna ay eng-enggana.”

Nan Kaiw Ya Nan Begasna

Luc. 6:43-45

³³ Dat menpangngalig si Jesus ay mangwani en, “Nan gawis ay kaiw et gawis nan ibgasna ngem no ngawi nan kaiw et ngawi abes nan ibgasna. Tay nan begasna nan mangipaila isnan kakaiwna. ³⁴ Ay apo kayo ay ngananganangwi. Ayke mabalin ay kananyo nan gawis dapay ngawi nan nemnemyo? Tay nan kalin di ipogaw et ipailana nan wada isnan nemnemna. ³⁵ Isonga nan gawis nan nemnemna et gawis gedan nan kankanana. Ngem nan ngawi nan nemnemna et ngawi gedan nan kankanana. ³⁶ Ibagak ken dakayo nan tet-ewa ay isnan agew ay mangbanagan Apo Dios isnan ipogaw et wasdin kigad ay mangsongbat isnan am-in ay ngawi ay kinkinwanina. ³⁷ Tay am-in ay kinkinwaniyo et siya nan mangipaila no awnit madosa kayo wenno adi.”

Nan Nindawatanda Ken Jesus Ay Omipaila Is Kaskasdaaw

Mar. 8:11-12; Luc. 11:29-32

³⁸ Et wada isdi nan men-is-isolo isnan linteg ya nan Fariseo ay mangwani en, “Apo, kadya

omipailaka is kaskasdaaw tapno getkenmi ay teteway nagapoka ken Apo Dios.”

³⁹ Ngem dat kanan Jesus, “Palalo nan kangawin nan ipogaw id wani tay dinokoganda si Apo Dios. Kaytenyo ay omipailaak is kaskasdaaw sakayopay mamati ken sak-en ngem maid polos ipailak nodi kedeng nan kaneg din kaskasdaaw ay inommat isdin si Jonas. ⁴⁰ Tay din si Jonas et nintee isnan eges di dakkel ay ikan isnan tolo ay agew. Kaneg abes ken sak-en ay Iyon-an Amin di Ipogaw et awnitak maikakaob is tolo ay agew. ⁴¹ Isonga isnan mangbanagan Apo Dios isnan ipogaw et pabasolen nan iNineve dakayo tay inbabawida nan basbasolda isnan nangdengnganda isdin insolsolon Jonas dapay nan inmali ken dakayo et nangatngato mo din si Jonas dapay adiyoy kayet patiyen.

⁴² Et isnan mangbanagan Apo Dios isnan ipogaw et wada abes nan in-ina ay reyna id Seba ay mangpabasol ken dakayo tay id sangadom et nagapo siya isnan addaaddawi ay ili ngem inmey kayet ay mangdenge isnan insolsolon nan kasiliban ay ali ay din si Solomon. Isonga pabasolena dakayo tay adiyoy polos idnge ya patiyen nan inmali ken dakayo dapay nangatngato mo din si Solomon.”

Nan Anito Ay Sinmagong Isnan Ipogaw
Luc. 11:24-26

⁴³ Dat itoloy Jesus ay mensodok ay mangwani en, “Wada nan ipogaw ay kinapet di anito dat taynan san anito san ipogaw et omey isnan bilbilig

ay maid polos danom et men-an-an-anap is omil-lengana ngem maid dinatngana. ⁴⁴ Isonga kanana en, ‘Somagongak isnan ipogaw ay nagapowak.’ Dat somagong et datngana san nagapowana ay maid mentetee dapay nadalos. ⁴⁵ Dat omey kasin men-ayag is pito ay anito ay makedkedse mo siya et komapetda issan ipogaw ay tinaynana. Dat am-amed ngawi et nan ommat issan ipogaw mo san damo. Et kaneg todi gedan ken dakayo ay ngawi ay ipogaw id wani tay awnit am-amed nan kangawiyanyo mo adiyaw dawatén nan gawis.”

Nan Inan Jesus Ya Nan Bebsatna

Mar. 3:31-35; Luc. 8:19-21

⁴⁶ Daan ay menkalkali si Jesus dat omdan da inana ya nan bebsatna. Idi wadada isnan pantew dadat ipaayag si Jesus. ⁴⁷ Dat wada nan mangwani ken siya en, “Wada da inam ya nan bebsatmo isnan pantew ay mangpaay-ayag ken sik-a.” ⁴⁸ Dat kanan Jesus en, “Owen, ngem sinoda pay nan inak ya bebsatko?” ⁴⁹ Danat tamaangen nan papasolotna et kanana en, “Ilaenyo naayda nan kanegko ina ya bebsat. ⁵⁰ Tay am-in nan mamati ay mang-ikkan isnan layden Ama id daya et kanegko gedan ina ya bebsat.”

13

Nan Am-ama Ay Ninbonobon

Mar. 4:1-20; Luc. 8:4-15

¹ Issan agew ay deey kinmaan si Jesus isnan baey dat omey isnan benget di baybay. Danat itokdo et ilogina ay men-isolo isnan kaipoipogaw.

² Adoadoda ay nadagop ken siya isonga dat

omey tomokdo isnan bangka et tomatakdeg nan mendenge isnan benget di baybay. ³ Dat men-pangngalig si Jesus ay men-isolo et kanana en, “Wada nan am-ama ay en ninbonobon isnan om-a. ⁴ Idi insapowakna nan bonobon isnan om-a dat maekdag nan tap-ina isnan daan. Dat topken di koyat. ⁵ Nan tap-ina et naekdagda isnan kabatbatowan dadat dalas ay tomobo tay baken adaem nan lota. ⁶ Ngem idi naagewanda dadat maango tay nalabaw nan linmamotanda. ⁷ Nan tap-ina et naekdagda isnan ginsatan ay sibit. Dat solinen di sibit nan tinmobo et mateyda. ⁸ Ngem nan tap-ina ay naekdag isnan gawis ay lota et tinmobo dadapay bomgas am-in. Wada nan binomgas is sin-gagsot, nan tap-ina et sag-eenempoo ya nan begas nan tap-ina et sagtotolompoo. ⁹ Dakayo ay mangdedenge isnan sodokko et dengngeny no waday ingayo.”

¹⁰ Nakasodok pay si Jesus dat sooten nan papasolotna en, “Daen pangngalig nan osalem ay men-isolo isnan ipogaw?” ¹¹ Dat kanan Jesus, “Owen, tay naipagtek ken dakayo nan egay naipagtek id kasin ay maipanggep isnan mentolayan Apo Dios ngem egay naipagtek isnan tap-in di ipogaw. ¹² Tay nan mamati isnan isolsolok ta maawatana et taptapiyan Apo Dios nan getkena. Ngem nan adi mangidnge et awnit mamaid nan atiatik ay getkena. ¹³ Et pangngalig nan ik-ikkak ay mangisolo ken daida tay olay no iilanda adida getken nan tet-ewa ya olay no dedengngenda et adida maawatan. ¹⁴ Isonga natongpal din inpasolat Apo Dios ken Isaias ay mamadtona ay mang-

wani en,

‘Olay no dengedengenda et adida maawatan. Ya ilailaenda ngem adida makaimaton isnan tet-ewa. ¹⁵ Owen, tay adida layden ay mangnemnem isnan tet-ewa isonga to-towengenda dadapay bobolagen. Tay no adida ikkan dadi modiyet makailada ya makadengeda adi pay maawatanda nan tet-ewa dadat menbabawi et pakawanek nan basolda.’ ”

¹⁶ Dat itoloy Jesus ay mangwani, “Ngem dakayo et nagasat kayo tay makaila kayo ya makadnge kayo isnan tet-ewa. ¹⁷ Ibagak ken dakayo ay adoado din mamadton Apo Dios ya nan tap-in di ipogaw id sang-adom ay nangtongtongpal isnan laydena et kakakayatda ay mang-ila isnan ililaenyo id wani ngem egayda naila ya kaytenda gedan ay mangdenge isnan dengdengenyo ngem egayda nakadnge.”

¹⁸ Danat itoloy ay mangwani, “Dengngenyo tay siya na nan kayat ay kanan san sinodokko ay ninbonobon. ¹⁹ Nan daan ay natekdagan di bonobon et kanegna nan mangdedenge isnan maipanggep isnan mentolayan Apo Dios ngem adina maawatan. Dat omey si Satanas et kaarena isnan nemnemna san dinngena tapno adina patiyen. ²⁰ Nan kabatbatowan et kanegna nan ipogaw ay mangdenge ya men-galalasing ay mangdawat isnan kalin Apo Dios ²¹ ngem adi lomamot nan kalin Apo Dios isnan nemnemna tay patiyena is sin-awyan danat dokogan ay dagos no mapaligatan gapo isnan pammatina.

²² Nan ginsatan ay sibit et kanegna nan mangdenge isnan kalin Apo Dios ngem makolkol nan nemnemna tay wedweda nan bomaknangana ya men-gasgasingana is nenemnemena isonga adi bomgas tay nasolin nan kalin Apo Dios et kalingkingana. ²³ Ngem nan gawis ay lota ay natekdagan di bonobon et kanegna nan ipogaw ay mangdedenge isnan kalin Apo Dios danat isek ay gawis isnan nemnemna danapay itotoloy ay mangpatpati engganay bomgas isonga nan kaadadon nan gawis ay ik-ikkana et siya nan kaneg nan begasna.”

Nan Awnit Ommat Isnan Mentolayan Apo Dios

²⁴ Dat kasin menpangngalig si Jesus isnan kaipoipogaw et kanana en, “Nan ommat isnan mentolayan Apo Dios et kanegna nan inommat isnan gawis ay padog ay intoned nan esa ay amama isnan payewna. ²⁵ Isnan esa ay labi ay maseseyepda dat omey nan bosona et men-esek is logam issan natondan. ²⁶ Dat tomobo nan pagey et menlogi ay bomgas dapay maigiddan abes san logam ay tomobo. ²⁷ Isonga dat omey nan baa isnan apoda et kananda en, ‘Apo, ay baken gawis nan padog ay intoned tako isnan payewmo? Into pay nan nagapowan nan tinmobo ay logam?’ ²⁸ Dat kanan san apoda, ‘Wada nan men-apos ay nang-ikkan issa.’ Dat kanan san baana, ‘Ay omey kami menlogam?’ ²⁹ Ngem kanan san apoda en, ‘Adi, ta maid magabot isnan tinoned ³⁰ isonga bay-anyo nan logam ay makisiken isnan pagey engganay maani. Awnitko ibaga isnan men-ani ta nan logam di omon-ona is gabotenda

dadat bedbeden ta poowanda esadapay aniyen nan pagey et kapinenda isnan agamangko.’ ”

Nan Kaneg Nan Mentolayan Apo Dios

Mar. 4:30-34; Luc. 13:18-21

³¹ Dat kasin menpangngalig si Jesus et kanana en, “Naay pay di esay sodok ay mangibaga isnan kaneg nan mentolayan Apo Dios ya nan adoado ay awnit maitapi ken siya. Nan kanegna et nan masikenan nan teeteen ay bowa ay inis-ek nan am-ama isnan om-ana. ³² Siya di nan kateteenan isnan am-in ay bowa ngem no masiken et siya nan kadakkelan isnan am-in ay esek engganay kanega kadakkelan ay kaiw. Isonga mabalin ay bomaey nan koykoyat isnan pangana.”

³³ Dat kasin menpangngalig et kanana en, “Naay pay abes nan kaneg nan mentolayan Apo Dios. Kanegna nan bobod ay intapin nan in-ina isnan tinapay ay olay bassit et bomma isnan kaibobodana.”

³⁴ Pangngalig nan os-osalen Jesus ay men-isolo isnan kaipoipogaw et maid polos nangisolowana ken daida ay egay ninpangngalig. ³⁵ Et siya na nan natongpalan din insolat di esay mamadto id kasin ay mangwani en,
 “Pangngalig nan awnitko osalen ay menkali ken daida. Awnit ibagak ken daida nan egay naipagtek isdin nawad-an nan batawa enggana id wani.”

Nan Kayat Ay Kanan Nan Pangngalig San Logam

³⁶ Nakwas pay di dat taynan Jesus nan adoado ay ipogaw daet songgep isnan baey ay mamakkey

nan papasolotna. Dadat sooten ken siya, “Ibagam kad ken dakami nan kayat ay kanan san pangngalig ay maipanggep issan logam isnan payew.”³⁷ Dat kanan Jesus en, “San am-ama ay inmey mentoned et sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw.³⁸ San payew nan naiyaligan nan batawa. Nan gawis ay padog et daida nan an-ak Apo Dios tay naitapida isnan mentolayana. Nan logam et daida nan ipogaw Satanas.³⁹ Nan boso ay nin-esek is logam et si Satanas. Nan panag-ani et siya nan mangbanagan Apo Dios isnan ipogaw. Nan men-ani et daida nan aanghel.⁴⁰ Isnan mangponokan nan baa isnan logam ay mapoowan et siya nan kaneg nan awnit ommat isnan adi mamati isnan mangbanagan Apo Dios isnan kaipoipogaw.⁴¹ Tay sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et awnitko ibaa nan aanghelko ay omey mangdagop isnan am-in ay nangipabasbasol isnan ipogaw ya nan am-in ay nang-ik-ikkan is ngawi.⁴² Dadat itep-a daida isnan apoy ay adi katkatey et men-ag-ag-ada dadapay men-owakis isdi tay pilmi nan ligatda.⁴³ Ngem nan an-ak Apo Dios et awnitda makitee ken siya ay Amada id daya. Et awnitda somilang ay kaneg nan agew tay nakaan am-in nan basbasolda. Isonga dakayo ay mangdedenge et dengngeny no waday ingayo.”

Nan Kagawisan Ay Maitapiyan Di Ipogaw Isnan Mentolayan Apo Dios

⁴⁴ Intoloy Jesus ay men-isolo ay mangwani en, “Nan kagawis nan maitapiyan di ipogaw isnan mentolayan Apo Dios et kanegna nan napateg ay gameng ay naikakaob isnan om-a. Dinatngan nan

esay am-ama et palalo nan gasingna danat igago kasin ta omeyna on-ona ilako am-in ay kowana esapay somagong et lakowana san deey om-a.

⁴⁵ Naay gedan nan kaneg nan kagawis nan maitapiyan di ipogaw isnan mentolayan Apo Dios. Kanegna nan ipogaw ay oman-anap is kang-inaan ay apang. ⁴⁶ No waday ilaena is kagawisan ay apang dat somagong et ilakona am-in ay kowana esanapay lakowan san apang.”

Baken Am-in Ay Ipogaw Et Maitapi Isnan Mentolayan Apo Dios

⁴⁷ “Nan mentolayan Apo Dios et kaneg nan ommat isnan mensidsidok is adoado ay kalasin di ikan. ⁴⁸ No mapno nan sidok dadat goyoden et idakada dadat piliyen nan gawis et igwada isnan labbada dadapay iwasit nan adyanda. ⁴⁹ Awnit kaneg todi nan ommat isnan mangbanaan Apo Dios isnan ipogaw. Omey nan aanghel ay mangisiyan isnan kaipoipogaw ay gawis nan ogalida isnan ngawi nan ogalida. ⁵⁰ Dadat iwasit nan ngawi nan ogalida isnan apoy ay adi katkatey et men-ag-ag-agada dadapay men-oowakis isdi tay pilmi nan ligatda.”

⁵¹ Dat sooten Jesus isnan papasolotna, “Ay maawatanyo nan kayat ay kanan nan sodsodokko?” Dadat kanan “Owen, maawatanmi.” ⁵² Danat kanan, “Isonga maawatanyo gedan ay nan men-is-isolo isnan linteg no patiyena nan isolsolok ay maipanggep isnan mentolayan Apo Dios et kanegna nan kabaey ay mangtek ay mang-osal isnan indodolina ay logak ya balo ay maosal.”

Adi Patgen Nan Kailiyan Jesus Siya

Mar. 6:1-6; Luc. 4:16-30

⁵³ Nakasodok pay si Jesus dat komaan ⁵⁴ et ome y isnan ilina. Dat ome y ay men-isolo isnan sin-agogada et nasdaaw san ipogaw ay nangdenge issan insolsolona dadat kanan, “Into nan aped nang-alaan tona isnan silibna ya nan kabaelana ay mang-ikkan isnan kaskasdaaw? ⁵⁵ Ay baken kad anak Jose ay alawagi si tona? Ay baken anak Maria ya besat da Santiago, Jose, Simon, yas Judas? ⁵⁶ Et nan bebsatna ay bababai et wadada gedan isna. Into ngen nan nangsolowana isnan am-in ay getkena?” ⁵⁷ Isonga dadaet adi mamati ken siya. Dat kanan Jesus ken daida, “Am-in ay ipogaw et patpatgenda nan mamadto ay bak-enda kailiyan ngem nan osto ay kailiyanda et adi patpatgen nan kakailiyana ya nan papamilyana.” ⁵⁸ Et gapo tay adida mamati ken siya egay inmi-paila si Jesus is ad-ado ay kaskasdaaw ken daida.

14

Nan Nateyan Juan Ay Menbonbonyag

Mar. 6:14-29; Luc. 9:7-9

¹ Isnan deey ay timpo dinngen Herod ay mentoltolay id Galilea nan ik-ikkan Jesus. ² Danat kanan isnan opisyalna en, “Nan naay ipogaw et waay din si Juan ay Menbonbonyag ay kasin natago isonga mabalin ay ik-ikkana nan kaskasdaaw.”

³⁻⁴ Kinwanin Herod di tay nan inommat id kasin et inpabalodna si Juan gapo tay iniyaw Juan siya isnan nang-asawaana isnan aydona ay si Herodias dapay daan nan asawana ay innodin Herod

ay si Felipe. ⁵ Isonga kayten Herod ay ipapatey si Juan ngem omegyat isnan ipogaw tay kananda en mamadton Apo Dios si Juan.

⁶ Dat omdan nan agew ay kanemnemneman nan naiyanakan Herod isonga dadat lagsakan. Dat songgep nan babassang ay anak Herodias et mensala isnan sagang nan kaipoipogaw. Dat gomasing si Herod isnan ninsalaana ⁷ isonga dat mensapata si Herod ken siya et kanana en, “Idyak ken sik-a nan kompolmi ay ibagam.” ⁸ Dat ibagan inana isnan babassang ta kanana ken Herod en, “Paiyalim ngalod nan olon Juan ay Menbonbonyag ay mapapalato.” ⁹ Menseseg-ang si Herod ngem gapo tay adoado nan nangdedenge isnan sapatana et inbilina ay matongpal san kinwanin san babassang ¹⁰ ay mapotowan nan olon Juan isnan pagbalodan. ¹¹ Dadat ippey isnan palato et idyada issan babassang danat eyey ken inana. ¹² Idi dinngen nan papasolot Juan dadat omey et alaenda san awakna et ikaobda. Dadat omey ibaga ken Jesus nan inommat.

Nan Nangpakanan Jesus Isnan Limay Libo Ay Ipogaw

Mar. 6:30-44; Luc. 9:10-17; Juan 6:1-14

¹³ Issan nangdengngan da Jesus issan damag ay maipanggep ken Juan dadat komaan et menloganda isnan bangka ay gomdang ta omey isnan pondag tapno makekedengda koma isdi. Ngem idi gintek nan ipogaw nan inmayan Jesus dadat mendaan isnan benget di baybay ay omey isnan inmayana. ¹⁴ Idi domaka da Jesus et inilana nan kaipoipogaw ay inmonod ken siya isonga dat

maseg-ang ken daida et pagawisena nan wada nan sakitda.

¹⁵ Masmasdem pay dat omey nan papasolotna ken siya ay mangwani en, “Nasdem datakopay wada kayet isnan pondag. Ibagam kad ken datona ta was-in omey isnan naisasag-en ay il-ili ta lomakoda is kanenda.” ¹⁶ Ngem dat kanan Jesus ken daida en, “Adi masapol ay omeyda nodi dakayo nan mangpakan ken daida.” ¹⁷ Dadat kanan en, “Limlima ay tinapay ya dod-owa ay ikan nan wada ken dakami et kedeng.” ¹⁸ Dat kanan Jesus, “Iyaliyo ngalod ken sak-en.” ¹⁹ Danat patokdownen nan kaipoipogaw. Danat alaen san limay tinapay ya nan doway ikan dat mentangad id daya et menyaman ken Apo Dios esanapay amam-asen danat idya isnan papasolotna et iwatwatda. ²⁰ Dadat mangan am-in et nabsogda dapay napno kayet nan simpoo ya doway lowa isnan binay-anda ay tinogop san papasolotna. ²¹ Et waay limay libo ay lalalaki san nangan isdi ay egay naibilang nan bababai ya oongong-a.

*Nan Nindaanan Jesus Isnan Oson Di Danom
Mar. 6:45-52; Juan 6:16-21*

²² Nakwas di dat ibaan Jesus nan papasolotna ay menlogan isnan bangka ta omon-onada isnan demang nan baybay danapay pasaaen nan ipogaw ay nadagop isdi. ²³ Idi inpasaana daida daet mentikid isnan bilig ta menlowalo. Nalabi et daan si Jesus isnan bilig ²⁴ dapay nan papasolotna et wadada et isnan tangan di baybay ngem adida makaipadaan isnan bangkada tay napigsa nan dagem ya dalloyon. ²⁵ Natan-o pay dat mendaan

si Jesus isnan danom ay mangsab-at isnan papasolotna. ²⁶ Dadat ilaen siya ay mendad-aan isnan danom dat palalo nan egyatda tay kananda en waay anito. Dadat kabanogaw gapo isnan egyatda. ²⁷ Ngem dat komali si Jesus ay mangwani en, “Laton, laton sa. Sak-en na. Adi kayo omegyat.” ²⁸ Dat kanan Pedro, “Apo, no tet-ewa ay sik-a sa ipalobosmo es sak-en ay mendaan isnan danom ta enak datngan sik-a.” ²⁹ Dat kanan Jesus, “Aka isna.” Dat tet-ewa domaka si Pedro isnan bangka et omey ken Jesus. ³⁰ Ngem idi liknaena ay napigsa nan dagem dat omegyat et ilogina ay malimon. Dat kabanogaw en, “Apo, badangam sak-en.” ³¹ Dat dagos ay gen-an Jesus siya et kanana, “Kolang pay laeng obpay nan talekmo. Dakan mendowadowa kayet ken sak-en?” ³² Dadat somakyat isnan bangka dat somaldeng nan dagem. ³³ Dat dayawen nan papasolotna siya ay mangmangwani, “Tet-ewa ay sik-a nan Anak Apo Dios.”

Nan Nin-agaman Jesus Id Genesaret

Mar. 6:53-56

³⁴ Nakagdangda pay et omdanda isnan dagan di Genesaret ³⁵ dat inmamatonan nan ipogaw isdi si Jesus. Dadat ipadamag isnan il-ili ay eyeyda nan masaksakit ken Jesus. ³⁶ Dadat menseg-ang ta olay kedeng nan benget nan badona is siggaden nan masaksakit daet am-in ay nangsikgad et ginmawisda.

15

Nan Nateknan Nan Isolsolon Nan Fariseo Isnan Linteg Apo Dios

Mar. 7:1-13

¹ Isnan esay agew inmey ken Jesus nan Fariseo ya nan men-is-isolo isnan linteg ay nagapo id Jerusalem. Dadat sooten ken siya en, ² “Dan adi tongpalen nan papasolotmo nan ogalin din alalapo tako tay adida menboo sadapay mangan dapay lawa di ken datako?”

³ Dat kanan Jesus, “Dakayo pay, dayon adi tongpalen abes nan linteg Apo Dios dapay nan isolsolon di ipogaw et tongtongpalenyo? ⁴ Tay kanan nan linteg Apo Dios en, ‘Masapol ay tongpalenyo da amayo ken inayo,’ ya kanana gedan en, ‘Nan komali is ngawi isnan amana wenno inana et maipapatey.’ ⁵ Ngem nan apedyo isolsolo et kananyo en mabalin ay alaen nan ipogaw nan ibadangna koma isnan amana ya inana dat menlason ken daida en, ‘Epdasko inted ken Apo Dios.’ ⁶ No siya di nan ikkana et adi pay adiyet masapol ay badangana da amana. Isnan mangik-ikkananyo is dana et dokdokoganyo nan linteg Apo Dios dayopay tongtongpalen nan aped isolsolon di ipogaw. ⁷ Dakayo ay aginsosolot ken Apo Dios. Tet-ewa nan kalin Apo Dios maipanggep ken dakayo ay inpasolatna ken Isaias id sang-adom ay mangwani en,

⁸ ‘Nan naayda ay ipogaw et daydayawenda sak-en isnan kalida ngem addaaddawi nan nem-nemda ken sak-en.

⁹ Maid kapaayan nan mangdaydayawanda ken sak-en tay nan isolsoloda et nan aped bilin di ipogaw dadat aped kankanan en siya nan lintegko.’ ”

Nan Mangipangawi Isnan Ipogaw
Mar. 7:14-23

¹⁰ Nakwas ay kinwanin Jesus di danat ayanan nan kaipoipogaw et kanana ken daida en, “Dengngenyō tapno maawatanyo nan ibagak ken dakayo. ¹¹ Baken nan songgep isnan topek di ipogaw is mangipangawi ken siya nodi nan bomala isnan topekna.”

¹² Dat somag-en nan papasolotna ken siya et kananda en, “Ay egaymo gintek ay naokos nan Fariseo isnan nangdengnganda isnan kinwanim?” ¹³ Dat kanan Jesus, “Awnit magabot amin ay esek ay egay inis-ek Ama id daya. ¹⁴ Isonga bay-anyo san deeyday Fariseo tay kanegda nan nakowap ay mangipangpango isnan ib-ada ay kowap isnan daan et no siya di et maekdagda ay dowā isnan ketang.” ¹⁵ Dat kanan Pedro en, “Ibagam kad ken dakami no ngan nan kayat ay kanan nan songgep isnan topek di ipogaw.” ¹⁶ Dat kanan Jesus, “Ay adiyō maawatan kayet? ¹⁷ Ay adiyō getken ay nan songgep isnan topek et kedeng nan makan isonga omey isnan eges dat bomala kasin. ¹⁸ Ngem nan ngawi ay kali ay bomala isnan topek di ipogaw et siya nan wada isnan nemnemna et siya nan mangipangawi ken siya. ¹⁹ Tay nan nemnem di ipogaw nan magapapowan nan am-in ay dakes ay ik-ikkana ay kaneg nan pomatey, lomalaki ya mamabai, mangakew ya nan menkamkampot ya menpabpabasol isnan ib-ana. ²⁰ Siya dana am-in nan mangipangawi isnan ipogaw. Ngem nan mangan ay adi menboo et baken di is mangipangawi ken siya.”

Nan Nangbadangan Jesus Isnan Baken Judio

Mar. 7:24-30

²¹ Nakwas pay dadi dat komaan da Jesus et omeйда isnan sakop nan ili ay Tiro ya Sidon. ²² Dat omey ken siya nan in-ina ay iCanaan ay baken Judio danat ibibiyad ay mangwani en, “Apo, ay apon din si Ali David, maseg-angka ken sak-en tay pilmi nan ligat nan anakko ay babai ay kinapet di anito.” ²³ Ngem egay inkaskason Jesus siya dat kanan nan papasolotna, “Pakaanem kitdin ta adi tomaktak tay omon-on-onod ken datako dapay menbogbog-bogaw.” ²⁴ Dat kanan Jesus, “Nan nangibaaan Apo Dios ken sak-en et kedeng isnan Judio tay kanegda naamas ay kalnilo.” ²⁵ Ngem inapatin san in-ina ay omey ken Jesus et menpalintomeng isnan sagangna danapay kanan, “Apo, badangam adi sak-en.” ²⁶ Ngem dat kanan Jesus, “Baken osto no maipakan nan kanen di an-ak isnan aso.” ²⁷ Dat kanan san in-ina en, “Tet-ewa sa, Apo. Ngem olay nan aso et kanenda nan kamogay ay matekdag isnan dao.” ²⁸ Dat kanan Jesus, “Ina, napigsa nan talekmo ken sak-en isonga ikkak nan laydem.” Dat tet-ewa maganawis san anakna.

Inpagawis Jesus Nan Adoado Ay Masaksakit

²⁹ Kinmaan si Jesus isdi dat mendaan isnan benget di baybay ay Galilea. Dat tomikid isnan bilig et tomokdo. ³⁰ Dat omey nan adoado ay ipogaw ken siya ya nan inbobowegda ay masak-sakit. Wada nan pilay, nan bingoy, nan kowap, nan omel ya nan tap-ina. Inyeyda daida isnan sagang Jesus danat pagawisen am-in daida. ³¹ Nasdanasdaaw san nadadagop isdi. Dadat

dayadayawen si Apo Dios ay nangbadbadang isnan Judio tay menkalkali et nan omel ya ginmawis nan bingoy, nan pilay et makadaan ya nan kowap et makaila.

Nan Nangpakanan Jesus Isnan Epat Ay Libo Ay Ipogaw

Mar. 8:1-10

³² Maikatlo ay agew ay daanda isdi dat ayagan Jesus nan papasolotna et kanana ken daida en, “Maseg-angak isnan naayda ay ipogaw tay tolo ay agewda isna dapay naamin et nan baonda. No ipasaak daida waay maolawda is owatda isnan somaaanda.” ³³ Dat kanan nan papasolotna en, “Into pay omalaanmi is makan is omanay is ipakanmi isnan naayday kaipoipogaw dapay ilit isna?” ³⁴ Dat kanan Jesus, “Kaat nan tinapay ay wada ken dakayo?” Dadat kanan, “Pito ay tinapay ya nan atiatik ay ikan.” ³⁵ Dat ipatokdon Jesus nan kaipoipogaw ³⁶ danat alaen san pito ay tinapay ya san ikan et men-iyaman ken Apo Dios esanapay amam-asen danat idya isnan papasolotna et iwatwatda. ³⁷ Dadat mangan am-in et nabsogda. Dat togopen nan papasolotna nan binay-anda et napno kayet nan pito aylowa. ³⁸ Waay epat ay libo ay lalalaki san nangan isdi ay egay naibilang nan bababai ya oongong-a. ³⁹ Dat pasaaen Jesus daida dapay menlogan da Jesus isnan bangka et omeйда isnan sakop di Magadan.

16

Nan Nindawatanda Ken Jesus Ay Omipaila Is

*Kaskasdaaw**Mar. 8:11-13; Luc. 12:54-56*

¹ Isnan esa ay agew wada nan inmey ay Fariseo ya Saduceo ken Jesus tay laydenda ay allilawen siya. Kinwanida en omipaila koma is kaskasdaaw ay mangpaila ay siya nan tet-ewa ay inbaan Apo Dios. ² Ngem dat kanan Jesus, “No mengadandang nan daya isnan masdem dakayot kanan en maegew is wakgat. ³ Isnan abes wakgawakgat no mengadandang nan daya ya bobolinget dakayot kanan en waay omodan. Mabalinyo ay ibaga no awnit omodan wenno adi no ilaenyo nan daya ngem adiyoy maimatonan nan sinyal Apo Dios isnan ommat id wani. ⁴ Palalo nan kangawin nan ipogaw id wani ay timpo tay adida polos nemnemen si Apo Dios. Laydenyo ay omipailaak is kaskasdaaw ngem maid polos maipaila ken dakayo nodi kedeng nan kaneg nan kaskasdaaw ay inommat ken Jonas id sang-adom.” Kinwanin Jesus di danat taynan daida.

*Nan Inbagan Jesus Ta Makailanda Nan Baken Osto Ay Maisolsolo**Mar. 8:14-21*

⁵ Isnan inomdanan da Jesus isnan demang di baybay dat nemnemen nan papasolotna ay kinalingkinganda ay omala is baonda ay tinapay. ⁶ Dat kanan Jesus ken daida, “Makail-ilanyo nan bobod di Fariseo ya Saduceo.” ⁷ Dat men-asikwani nan papasolotna en, “Waay kinwanina di tay kinalingkingan tako ay omala is baon.” ⁸ Getken Jesus nan kankananda danat kanan ken daida en, “Kolang nan talekyo. Dayon aped ap-apatén nan kamaid di kanenyo? ⁹ Ay adiyoy kayet maawatan

nan kabaalak? Kanegyo kinalingkingan din limay tinapay ay inpaad-adok ta komdeng isdin solok is limay libo ay ipogaw. Dapay kaat ay lowa nan pinnoyo isdin nabay-an? ¹⁰ Et san pito ay inpaad-adok ta komdeng isdin epat ay libo ay ipogaw, kaat gedan ay lowa nan pinnoyo isdin nabay-an? ¹¹ Aytay dan adiyoy kayet maawatan ay baken makan nan kankanak issan nangibagaak ken dakayo en makail-ilanyo nan bobod di Fariseo ya Saduceo?” ¹² Dadat maawatan en baken obpay nan bobod di tinapay is ipanemnemnemna nodi makail-ilanda nan baken osto ay isolsolon di Fariseo ya Saduceo.

Nan Nangibagaan Pedro En Kristo Si Jesus

Mar. 8:27-30; Luc. 9:18-20

¹³ Dat itoloy da Jesus isnan sakop nan ili ay Cesarea Filipos. Wadada pay isdi dat sooten Jesus isnan papasolotna, “Ay ngan nan pangwanin nan ipogaw ken sak-en?” ¹⁴ Dat kanan nan papasolotna en, “Wada nan mangwani en sik-a din si Juan ay Menbonbonyag. Nan tap-in di ipogaw et kananda en sik-a din si Elias dapay kanan kayet nan tap-ina en sik-a din si Jeremias wenno din iban di mamadton Apo Dios.” ¹⁵ Dat sooten Jesus ken daida, “Dakayo pay abes ay ngan nan pangwaniyo ken sak-en?” ¹⁶ Dat kanan Simon Pedro en, “Sik-a si Kristo ay Anak Apo Dios ay inbagana en awnit omali ay men-apo.” ¹⁷ Dat kanan Jesus en, “Nagatatka Simon ay anak Jonas tay baken nan ipogaw is nagapowan nan mangtekam ken sak-en nodi si Amak id daya nan nangipanemnem ken sik-a. ¹⁸ Isonga ngadanak sik-a is Pedro tay

kanegka bato. Et nan kinwanim ay maipanggep ken sak-en et siya nan kanega bato ay maipeg-nadan nan pammatin nan am-in ay maitapi ken sak-en. Et gapo isnan pammatida et maid polos makaabak ken daida ay olay nan tetey. ¹⁹ Et agtak sik-a is lebbengem ay kaneg mamanggen isnan tolbek ay manglokat isnan mentolayan Apo Dios. Et am-in ay iyadim ay maikkan isnan batawa et maiyadi abes id daya. Ya am-in ay ipalobosmo ay maikkan isnan batawa et maipalobos abes id daya.”

²⁰ Dat ibilin Jesus isnan papasolotna en adida ibagbaga isnan olay sino ay ipogaw ay siya si Kristo ay inbaan Apo Dios ay omali ay men-apo.

Nan Nangibagaan Jesus Isnan Awnit Menligatana

Mar. 8:31-33; Luc. 9:22

²¹ Enggana isnan deey ay timpo et inbagan Jesus isnan papasolotna nan awnit ommat ken siya. Kinwanina ken daida, “Masapol ay omeyak id Jerusalem et awnit paligaten nan aamam-an di Judio ya nan menkangangato ay papadi ya nan menis-isolo isnan linteg sak-en ya awnitda mangipapatey ngem isnan katlon di agew et kasinak matago.” ²² Dat ipagay-ed Pedro si Jesus et kanana ken siya, “Apo, adi koma ipalobos Apo Dios dana ay ommat ken sik-a.” ²³ Dat kanan Jesus, “Taynam sak-en tay nan kinwanim et kalin Satanas. Adim dologen sak-en ay adi mang-ikkan isnan kayat Apo Dios. Nan ninemnemmo et baken adi si Apo Dios is nagapowana nodi isnan ipogaw.”

Nan Ikkana Nan Maitapi Ken Jesus

Mar. 8:34-9:1; Luc. 9:23-27

²⁴ Dat kanan Jesus isnan papasolotna en, “No sino nan manglayad ay maitapi ken sak-en et masapol ay ibilangna ay natey et nan awakna ta baken nan laydena is ik-ikkana nodi nan laydek ta itoledna nan ligat ay kaneg nan mangawawit isnan krosna ta omonod ken sak-en. ²⁵ Tay nan ipogaw ay kedeng nan awakna is nemnememena et awnit matey met laeng ngem no baken nan awakna is nemnememena gapo isnan mangsolsolotana ken sak-en et awnit matey ngem matagotago ay eng-enggana ken Apo Dios. ²⁶ Ay waday ganaben di ipogaw ay mangkowa is am-in ay kinabaknang isnan batawa no matey daet adi dawaten Apo Dios? Maid adi. Tay maid polos kinabaknang di ipogaw is makasokat isnan biyagna. ²⁷ Awnitak omali ay Iyon-an Am-in di Ipogaw. Isnan omaliyak et somilangak ay mangipaila isnan kangaton Ama et mamakkey nan aanghelko. Et awnitak sobalitan nan kaipogaw ay menbasal isnan inik-ikkanda. ²⁸ Tetewa nan ibagak, wada ken dakayo nan matatago pay laeng engganay ilaenda nan omaliyak ay Iyon-an Am-in di Ipogaw ay mentolay.”

17

Nan Natkenan Nan Ilan Jesus

Mar. 9:2-13; Luc. 9:28-36

¹ Nallos nan enem ay agew dat ayagan Jesus si Pedro ya nan sin-agi ay da Santiago ken Juan ta ikekedengda ay omey isnan atakdag ay bilig. ² Dat tomeken nan mangiilaanda ken Jesus id isdi

tay mensilsilang nan angasna ay kaneg nan agew ya pinmolapolaw nan badona ay kaneg silang di silaw. ³ Dadat men-ila da Moses ken Elias ay makitoytoya ken Jesus.

⁴ Dat kanan Pedro ken Jesus, “Apo, gawis tay wada tako isna. No kayatmo omesetak is tolo ay bawi ta pala ken sik-a nan esa, pala ken Moses nan esa ya pala ken Elias nan esa.”

⁵ Daan ay menkalkali si Pedro daet mawanada nan somili ay liboo ay manglingeb ken daida. Dadat dengngen nan kali ay nagapo isnan liboo ay mangwani, “Si tona nan Anakko ay laylaydek. Men-galalasingak gapo ken siya isonga dengngenyo nan kankanana.”

⁶ Isnan nangdengngan nan papasolotna isnan kali dat dadama nan egyatda et menlokbobda isnan lota. ⁷ Dat somag-en si Jesus et kapposena daida et kanana, “Bomangon kayo. Adi kayo omegyat.” ⁸ Mentangadda pay dat maid teken is inilada nodi kedeng si Jesus.

⁹ Issan lomayoganda isnan deey ay bilig dat ibilin Jesus ken daida en, “Adiyo polos ibagbaga san inilayo engganay matagowak kasin.” ¹⁰ Dat sooten nan papasolotna, “Owen. Ngem dakan kanan en matagoka kasin dapay kanan nan menis-isolo isnan linteg en masapol ay omon-ona ay omali si Elias mo si Kristo?” ¹¹ Dat kanan Jesus, “Owen, tet-ewa ay omali omon-ona si Elias ta isaganana nan am-in. ¹² Ngem epdas inmali si Elias dapay egay inmatonan nan ipogaw isonga inik-ikkanda nan ngawi ken siya. Et awnit kaneg

todi gedan nan ikkanda ay mangpaligat ken saken ay Iyon-an Am-in di Ipogaw.”¹³ Dat maawatan nan papasolotna ay si Juan ay Menbonbonyag nan kankanana en Elias.

Nan Nangpakaanan Jesus Isnan Anito Ay Nangpakedas Isnan Onga

Mar. 9:14-29; Luc. 9:37-43

¹⁴ Issan linmayoganda et dinatnganda nan adoado ay ipogaw dat omey nan esay am-ama ken Jesus et menpalintomeng isnan sagangna danapay kanan,¹⁵ “Apo, seg-angam kad nan anakko ay menkedas. Tay no domateng nan kedasna et palalo nan ligatna et namin ado ay naek-ekdag isnan apoy ya isnan danom.¹⁶ Inyeyko ay mangipaagas isnan papasolotmo ngem adida kabaelan.”¹⁷ Dat kanan Jesus, “Palalo kayo od ay ipogaw id wani. Baken osto nan nemnemyo tay nabayagak ay nakiteteen ken dakayo et palalo nan anosko ngem adi kayo kayet pomati.” Danat kanan issan aman san onga, “Iyalim isna.”¹⁸ Dat bilinen Jesus nan anito ta komaan isonga dat maganawis san onga ay lalaki.

¹⁹ Maaw-awni pay dat ikekedeng nan papasolot Jesus ay omey mensoot ken siya en, “Aytay dakamin adi makaipakaan issan deey ay anito?”

²⁰ Dat kanan Jesus, “Gapo tay kolang pay laeng nan pammatiyo ken Apo Dios. Ngem ibagak nan tet-ewa et no waday pammatiyo ken siya ay olay teeteen ay kaneg nan kateteenan ay esek et mabalin ay kananyo isnan bilig ay naay en, ‘Omeyka isdi,’ dat tet-ewa omey. Maid polos adi mabalin is adiyoy ikkan.²¹ Ngem nan kaneg todi ay anito et

adi maipakaan no adiyoy ipapasnek ay menlolol-owalo ay olay adi kayo mangan.”

*Nan Kasin Nangibagaan Jesus Isnan Kateyana
Mar. 9:30-32; Luc. 9:44-45*

²² Isnan namingsan ay nadagop nan papasolot Jesus ken siya id Galilea danat kanan, “Nganngani ay maitedak ay Iyon-an Am-in di Ipogaw isnan mangdepap ken sak-en ²³ et awnitda mangpatey. Ngem awnitak matago kasin isnan maikatlo ay agew.” Dat dadama ay menseseg-ang nan papasolotna isnan inbagana ken daida.

Binayadan Da Jesus Nan Bowisda Isnan Templo

²⁴ Inomdan pay da Jesus id Capernaum dat omey nan mensingsingil is bowis di Templo ken Pedro et sootenda, “Ay menbaybayad is bowis di Templo nan apom?” ²⁵ “Owen,” insongbat Pedro.

Idi sinonggep si Pedro isnan baey ay kad-an Jesus dat menkali omon-ona si Jesus ay mangwani, “Pedro, ay ngan nan nemnemmo, ay into nan men-alaan di aali is sipingda? Ay isnan anakda weno isnan teken ay ipogaw?” ²⁶ Dat kanan Pedro, “Nan teken ay ipogaw adi.” Dat kanan Jesus, “No siya sa et adi masapol ay menbayad nan an-akna. ²⁷ Ngem adita koma paligten nan ipogaw isna isonga enka laengen menbanniit isnan baybay. Et nan damo ay banniitam dakat takawen nan topekna ta das-am nan siping ay omanay is maibayad. Dakat alaen et enka bayadan nan bowista.”

18

Nan Kanan Jesus Maipanggep Nan Kapatgan Mar. 9:33-37; Luc. 9:46-48

¹ Isnan deey ay agew dat omey nan papasolot Jesus ken siya et kananda, “Sino ken dakami nan kapatgan isnan mentolayan Apo Dios?”

² Dat ayagan Jesus nan esa ay onga et ipatakdegna isnan sagang nan papasolotna ³ danat kanan, “Ilaenyo nan naay onga et adina polos nemnemnemen ay ipangato nan awakna. Ibagak ken dakayo nan tet-ewa no adiyoy sokatan nan nemnemyo ta kaneg nan nemnem di onga et adi kayo polos maitapi isnan mentolayan Apo Dios. ⁴ Isonga nan kapatgan isnan mentolayan Apo Dios et nan mangipabababa isnan awakna ay kaneg nan naay onga. ⁵ Et nan manglayad ya mang-ayyew isnan kaneg nan naay ay onga gapo isnan pammatina ken sak-en et siya gedan nan kaneg nan layadna ken sak-en.”

Nan Mang-aw-awis Ay Mangipabasbasol Mar. 9:42-48; Luc. 17:1-3

⁶ “Ngem no wada nan mang-aw-awis isnan esa ay kapatpati ken sak-en ay menbasol et gag-awis no maitaked nan losongan ay bato isnan bagangna dat maibkas isnan baybay mo nan mangipaypay-owana ay menbasol nan ib-ana. ⁷ Kaseseg-ang am-in nan ipogaw isnan batawa tay adoado nan maaw-awisanda ay bomasbasolanda. Kanayon ay wada nan mang-aw-awis ay mangipabasbasol isnan ipogaw ngem kaseseg-ang nan mang-aw-awis isnan iib-ana tay palalo nan dosana. ⁸ No nan ikkan nan ledengmo wenno

sikim di makabasolam et gawis no pokolam ta iw-asitmo. Tay gag-awis no makolangka isnan ledeng wenno siki id wani basta wada nan biyagmo ay eng-enggana mo nan dowan nan ledengmo ya nan sikim dakat mapaligatan isnan apoy ay adi katkatey. ⁹ Et no nan pang-ilan nan esa ay matam di makabasolam gawis no soklatem laengen. Tay gag-awis no es-esa nan matam et kedeng mo nan dowan nan matam dakat mapaligatan isnan apoy ay adi katkatey.

¹⁰ Et maipanggep abes isnan oongong-a ay naayda et makailanyo ta adiyoo aamisen daida. Tay ibagak ken dakayo ay nan aangel Apo Dios ay mang-ay-ayowan ken daida et wawawadada isnan sagang Apo Dios id daya. ¹¹ Et sak-engedan ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et inmaliyak ay mangisalak an isnan adi mangtek ken Apo Dios.”

Nan Naamas Ay Kalnilo

Luc. 15:3-7

¹² Kinwas Jesus ay nangwani is dana danat itoloy ay menpangngalig et kanana, “Ngan nan ikkan nan ipogaw ay wada nan sin-gasot ay kalnilona dat maamas nan esa? Ay adina taynan nan siyampoo ya siyam isnan pagpastolan ta ena anapen san naamas? ¹³ Ibagak ken dakayo nan tet-ewa en isnan mangdatngana isnan naamas ay daan ay natatago et dadama nan gasingna mo nan gasingna isnan siyampoo ya siyam ay egay naamas. ¹⁴ Paliso abes ken Amayo id daya tay adina layden no waday maisyan ken siya is esa ay olay no nan kababaan ay ipogaw.”

Nan Ikkan Isnan Nakabasol Ken Datako

15 “No wada nan ib-am ay mamati ken Apo Dios ay nakabasol ken sik-a dakat omey ta mentoya kayo ay dowa ta ibagam ken siya nan basolna. No idngena nan ibagam ya maawatana ay basolna et mabalin ay men-gayyem kayo kasin. 16 Ngem no adyana nan ibagam dakat omayag is esa wenno dowa ay ib-am ay makkey ken sik-a isnan omayam kasin ay makitoya ken siya tapno matongpal nan naisolat ay bilin ay masapol ay wada nan dowa wenno tolo ay mang-aboloy isnan tet-ewa ay kankanam. 17 Et no adyana pay laeng ay idnge daida dakat ipagtek isnan iib-am ay mamati isnan pagdagdagopanyo. Ngem no adyana kayet nan kanan nan iib-am ay mamati dakayot ibilang siya ay kaneg nan adi mamati ay ngawi nan ogalina.

18 Ibagak ken dakayo nan tet-ewa. Nan am-in ay iyadiyo ay maikkan isnan batawa et maiyadi abes id daya. Ya am-in ay ipalobosyo ay maikkan isnan batawa et maipalobos abes id daya.

19 Wada pay nan ibagak ken dakayo. No eesaen nan dowa ay mamati nan dawatenda et awnit ikkan Amak id daya. 20 Tay olay no kedkedeng nan dowa wenno tolo is madagop gapo isnan mamatiyanda ken sak-en et wadaak gedan ken daida.”

Nan Ommat Isnan Adi Mangpakawan Isnan Ibana

21 Nakwas pay di dat omey si Pedro ken Jesus et kanana en, “Apo, no wada nan ib-ak ay mang-ik-ikkan is ngawi ken sak-en et mamin kaat ay pakawanek siya? Ay mamin pito?” 22 Dat kanan Jesus, “Adiyak kanan en mamin pito et kedeng ay

pakawanenyo nan ib-ayo nodi olay mamin ado pay. ²³ Tay no iyaligko nan mentolayan Apo Dios et kaneg nan esay ali ay makitolag isnan ipogawna gapo isnan otangda ken siya. ²⁴ Kailoglogina ay makitolag dat omey ken siya nan esa ay kalibolibo nan otangna. ²⁵ Ngem adi makabayad isnan otangna isonga inbilin san ali ay mailako siya ya nan asawana ya nan an-akda tapno menbalinda is baa. Et masapol abes ay mailako am-in ay kowana tapno maibayad isnan otangna. ²⁶ Dat menpalintomeng san am-ama isnan sagang san ali et mendawat ken siya ay mangwani en, 'No maseg-angka ken sak-en et awnitak bayadan am-in nan otangko.' ²⁷ Dat maseg-ang san ali issan am-ama ay deey isonga pinakawana nan otangna et pinalobosana siya.

²⁸ Issan nangtaynanan san am-ama issan baey san ali danat ilaen nan esay ib-ana ay nakaotang ken siya is kolang ay sin-gasot. Danat ikawe siya danapay seen ay mangwani en, 'Bayadam nan otangmo ken sak-en.' ²⁹ Dat menpalintomeng nan ib-ana isnan sagangna et mendawat ken siya ay mangwani en, 'Maseg-angka ken sak-en et awnitak bayadan nan otangko ken sik-a.' ³⁰ Ngem egayna idnge san kinwanin san ib-ana nodi inpa-balodna siya engganay bayadana nan otangna.

³¹ Idi inilan nan iib-ana nan inikkan san am-ama dat mensakit nan nemnemda isonga dadat omey ibaga issan ali nan inommat. ³² Dat ayagan san ali san am-ama et kanana ken siya en, 'Ngawingawi nan ogalim. Am-in ay otangmo et pinakawanko tay nindawatka ken sak-en.

³³ Aytay damen egay seg-angan san ib-am ay

nindawat ken sik-a ay kaneg nan inikkak ay nangseg-ang ken sik-a?" ³⁴ Dat makaliget san ali et ipabalodna san am-ama et paligatenda siya ta engganay bayadana am-in nan otangna."

³⁵ Dat kanan Jesus en, "Keg todi nan ikkan Amak id daya no adi kayo pakawanen ay tet-ewa nan basol di ib-ayo ken dakayo."

19

Nan Insolon Jesus Maipanggep Nan Men-idang Mar. 10:1-12; Luc. 16:18

¹ Nakwas si Jesus ay nin-isolo danat taynan nan probinsiya ay Galilea et omey isnan bas-ang di ginawang ay Jordan ay sakop di Judea. ² Adoado nan ipogaw ay inmonod ken siya et inpagawisna nan wada nan sakitda.

³ Isnan esa ay agew et wada nan Fariseo ay inmey ken Jesus tay kaytenda ay mangsikap ken siya. Dadat kanan, "Ay kanam en ipalobos nan linteg tako ay idangan nan lalaki nan asawana isnan kompolmi ay lason?" ⁴ Dat kanan Jesus, "Ay egayyo binasa isnan kalin Apo Dios ay isnan login di bawata et isnan nangboliwana isnan ipogaw et sinapona nan lalaki ya babai. ⁵ Dat kanan Apo Dios en gapo is dana et taynan nan lalaki nan amana ya inana et maitapi isnan asawana et menbalinda ay esa. ⁶ Et bakenda et dowanodi es-esangda. Isonga baken osto no men-idang nan tinipon Apo Dios." ⁷ Dat kanan san Fariseo, "Owen, ngem aytay dan insolat ngalod Moses nan linteg ay mangwani en mabalin ay men-ited nan lalaki is kasolatan ken asawana ay mangipagtek ay nin-idangda danat pakaanen siya?" ⁸ Dat

kanan Jesus, “Gapo tay nasokil kayo isonga in-palobos Moses ay makiidang kayo ngem enggana isdin damo et adi layden Apo Dios di. ⁹ Ibagak ken dakayo nan tet-ewa. Nan lalaki ay makiidang dapay egay makikamkamolala nan asawana et kaneg mamabai no makiasawa is teken.”

¹⁰ Dat kanan nan papasolot Jesus, “No keg todi ngalod nan sin-asawa et gag-awis no adiyet makias-asawa.” ¹¹ Dat kanan Jesus, “Owen, ngem baken am-in ay ipogaw nodi kedeng isnan deeyda ay nang-itedan Apo Dios is makaanos. ¹² Tay wada nan natkenatken ay gapo ay adi makiasawa nan ipogaw. Nan esa ay gapo et naiyanakda ay kanegda naibobotowan ya nan tap-ina et in-botowan nan ipogaw daida. Ya nan tap-ina et adida makiasawa tapno itoltoloyda ay mang-gibagbaga isnan maipanggep ken Apo Dios. Nan makaanos ay mangsolot et daida koma nan mang-ikkan.”

*Nan Nangbindisyonan Jesus Isnan Oongong-a
Mar. 10:13-16; Luc. 18:15-17*

¹³ Isnan esay agew et wadada nan nangyey isnan oongong-a ken Jesus tapno kapposena ya ilowalowana daida ngem inyadin nan papasolotna. ¹⁴ Ngem dat kanan Jesus, “Palobosanyo nan oongong-a ay omali ken sak-en. Adiyoy iyadi daida tay nan mangtalek ken sak-en ay kaneg nan naayday oongong-a et daida nan maitapi isnan mentolayan Apo Dios.” ¹⁵ Dat kapposen Jesus daida dat komaan.

*Nan Kadangyan
Mar. 10:17-31; Luc. 18:18-30*

¹⁶ Isnan namingsan et wada nan esa ay ipogaw ay inmey ken Jesus et kanana, “Apo, ngan nan osto ay ikkak tapno matagotagowak ken Apo Dios?”

¹⁷ Dat kanan Jesus, “Damen sos-ooten ken saken nan maipanggep isnan gawis dapay kedkedeng si Apo Dios is gawis? Ngem no kayatmo ay matagotago ken Apo Dios et masapol ay tongpalem nan lintegna.” ¹⁸ Dat kasin sooten san lalaki, “Ngan pay ay linteg?”

Dat kanan Jesus, “Adika menpatpatey, adika mamabai, adika menpabpabasol isnan ib-am. ¹⁹ Masapol ay tongpalem da amam ken inam ya laylaydem nan iib-am ay keg nan pananglayadmo isnan awakmo.” ²⁰ Dat

kanan san lalaki, “Tinongtongpalko met am-in dana. Ngan pay laeng di masapol ay ikkak?”

²¹ Dat kanan Jesus, “No kayatmo ay ikkan nan ostoosto et ilakom am-in nan kokwam damet ipakdaw nan lakona isnan kodokdo. Dakat mangonod ta maitapika ken sak-en et awnit wada nan kinakadangyanmo id daya.” ²² Idi dinngen san lalaki nan kinwanin Jesus dat komaan ay menseseg-ang tay adina kayten ay taynan nan kinakadangyana.

²³ Dat kanan Jesus isnan papasolotna en, “Tet-ewa nan ibagak ken dakayo, nalgat nan maitapiyan di kadangyan isnan mentolayan Apo Dios. ²⁴ Owen, kasinak kanan en nalaklaka pay nan songgepan nan dakkell ay camel isnan lokaw di dagom mo nan maitapiyan di kadangyan isnan mentolayan Apo Dios.” ²⁵ Nasdaaw nan papasolotna isnan nangdengnganda issan kinwanin Jesus dadat sooten, “Sino pay obpay

nan mabalin ay maisalakan?” ²⁶ Dat inenengneng Jesus daida danapay kanan, “Nan adi mabalin ay ikkan di ipogaw et mabalin ay ikkan Apo Dios tay maid polos adina kabaelan isonga am-in ay mangpati ken siya et maisalakan, kadangyan man wenno kodo.”

²⁷ Dat kanan Pedro, “Ilam dakami et tinaynanmi am-in ay kokwami ta maitapi kami ken sik-a. Ngan pay es nan awnitmi ganaben?” ²⁸ Dat kanan Jesus, “Ibagak ken dakayo nan tet-ewa, awnit ipabalon Apo Dios nan batawa et awnit sak-en nan mentolay et dakayo ay simpoo ya doway ay papasolotko nan tomokdo isnan tokdowan di ali ay mangbanag isnan am-in ay Judio ay aap-on din simpoo ya doway an-ak din si Israel. ²⁹ Nan am-in ay mangtaynan isnan baeyna, nan bebsatna, da amana, nan an-akna ya nan payewna gapo isnan maitapiyana ken sak-en et adoado nan ganabena dapay wada nan biyagna ay maid patenggana. ³⁰ Ngem ado isnan kapapatgan id wani et awnit daida nan kababaan. Ya ado isnan kababaan id wani et awnit daida nan kapapatgan.”

20

Nan Pangngalig Maipanggep Isnan Awnit Ganaben Nan Ipogaw

¹ Intoloy Jesus ay menpangngalig et kanana en, “Nan awnit ited Apo Dios isnan ipogaw isnan mentolayana et kaneg nan ikkan nan kakwa isnan adoado ay payew. Isnan esa ay wisngit dat omey men-anap is agagena ² dat makitolag isnan deeyday dinas-ana isnan osto ay lagbo isnan sin-agew dadat lomokso.

³ Idi napatpat-a dat omey kasin san am-ama isnan pag-ag-aggongan danat ilaen ay wadada nan men-ag-aggong tay maid oblada. ⁴ Danat kanan ken daida en, 'Enkayo abes makiobla isnan payewko et awnitak ited nan osto ay lagboyo.' ⁵ Dadat tet-ewa omey.

Idi nakag-aw dat omey kasin san am-ama isnan pag-ag-aggongan danat paeyen kasin san deeyday dinatngana isdi. Idi alas tres danat ikkan kasin.

⁶ Nasdem pay dat kasin omey danat ilaen ay wadada kayet nan men-ag-aggong. Danat sooten ken daida en, 'Aytay dakayon men-ag-aggong? Ay egay kayo linmokso?' ⁷ 'Maid met mangipaobla ken dakami,' insongbatda. Dat kasin kanan san am-ama ken daida en, 'Enkayo ngalod men-obla isnan payewko.'

⁸ Maaw-awni pay dat kanan san am-ama isnan apon di baana en, 'Ayagam nan men-ob-obla ta bayadam nan lagboda. Ilogim isnan naodi ay inmey enggana isnan inmona.' ⁹ Dat omey san kaodiyen ay nin-obla et nan lagbo isnan sin-agem nan inlagbona ken daida. ¹⁰ Isonga ninemnem san ninlogi issan wisngit en ad-ado nan lagboda ngem dat obpay paliso isnan lagbon nan naod-odi.

¹¹ Inalada nan lagboda dadat iyagotoot san nangipaobla ken daida ¹² ay mangwani en, 'Nan deeyda et es-esa ay olas nan nin-oblaanda dapay dakami et dadama nan poos dakami pay inmaagew. Into nan ikkana ay aped paliso nan lagbomi?' ¹³ Dat kanan san nangipaobla issan esa, 'Owen gayyem, ngem egayak logiyen dakayo tay nintolag tako isnan osto ay inagewyo. ¹⁴ Alaem

bawet nan lagbom dakat somaa. No kayatko ay paliso nan lagbo nan naodi is ken dakayo ay ngan di ngotoyo od? ¹⁵ Ay maid kalintegak ay mangikkan isnan kayatko isnan sipingko? Ay mensakit nan nemnemmo tay manag-itedak? ”

¹⁶ Dat itoloy Jesus ay mangwani, “Siya di nan kaneg nan mentolayan Apo Dios tay nan ipogaw ay kababaan id wani et awnit daida nan kapatgan. Et nan ipogaw ay kapatgan id wani et awnit daida nan kababaan.”

Nan Maikatlo Ay Nangibagaan Jesus Isnan Kateyana

Mar. 10:32-34; Luc. 18:31-34

¹⁷ Isnan omay-ayan da Jesus id Jerusalem danat ipaigid san simpoo ya dow a ay papasolotna ¹⁸ danat kanan ken daida en, “Dengngeny o. Omey tako id Jerusalem et maidyaak ay Iyon-an Am-in di Ipogaw isnan menkangangato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg. Et awnit kananda en masapol ay maipapateyak. ¹⁹ Dadat idya sak-en isnan baken Judio et awnit mangselaselatda ya mangbaibaigda dadat omilansa isnan kros. Ngem awnitak kasin matago isnan maikatlo ay agew.”

Nan Nindawatan Nan Inan Da Santiago Ken Juan

Mar. 10:35-45

²⁰ Nakwas di dat ome y ken Jesus nan asawan Zebedeo ya nan dow a ay an-akna dat menpal-intomeng san in-ina isnan sagang Jesus ta mendawat koma. ²¹ Dat sooten Jesus, “Ngan nan kayatmo?” Danat kanan, “Apo, no mabalin ta isnan mentolayam et makitokdo koma nan

doway an-akko ken sik-a isnan makanawan ya nan makanigidmo.” ²² Dat kanan Jesus issan doway ay an-ak Zebedeo ay papasolotna en, “Adiyo getken nan dawdawatenyo. Ay makaitoled kayo ay mang-okmon isnan ligat ay awnitko ligaten?” Dadat kanan, “Owen. Makaitoled kami.” ²³ Dat kanan Jesus en, “Tet-ewa ay awnit kayo mali-gatan ay kanegko. Ngem bakenak is kalebbeng ay menpili is tomokdo isnan makanawan ya makanigidko. Tay si Amak nan kalebbeng ay mangpili is tomokdo is dana.”

²⁴ Issan nangdengngan san simpoo ay ib-ada ay pasolotna isnan dinawat san sin-agi ya nan inada dadat ligten daida. ²⁵ Dat ayagan Jesus daida am-in et kanana en, “Getkenyo nan maik-ikkan isnan aali ya nan tap-in di mentolay isnan batawa. Igagatinda nan ipogawda gapo tay wada nan kalinteganda ken daida. ²⁶ Ngem adi kabalin ay kaneg todi ken dakayo nodi nan manglayad ay ngomato ken dakayo et masapol ay siya nan men-pababa ta badangana nan iib-ana. ²⁷ Owen, nan manglayad ay kapatgan ken dakayo et masapol ay mensilbi ay kaneg baa isnan iib-ana. ²⁸ Tay kaneg sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et egayak in-mali ay masilbiyan nodi tapno mensilbiyak isnan ipogaw. Isonga awnitak matey tapno masbot nan kaipoipogaw gapo isnan basbasolda.”

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Doway Ay Kowap

Mar. 10:46-52; Luc. 18:35-43

²⁹ Isnan nangtaynan da Jesus id Jerico et adoado nan inmonod ken daida. ³⁰ Et wada nan doway

ay kowap ay tinmotokdo isnan benget nan daan. Issan nangdengnganda ay lomaos da Jesus dadat menbogaw ay mangwani en, “Sik-a ay apon din si David, seg-angam kad dakami.” ³¹ Dat sagiiten nan ipogaw daida ta igiginekda. Ngem am-amedda kayet ninbogaw ay mangwani en, “Sik-a ay apon din si David, seg-angam kad dakami.” ³² Dat isaldeng Jesus et ayagana daida danat kanan, “Ay ngan nan kayatyo ay ikkak ken dakayo?” ³³ Dadat kanan en, “Apo, kayatmi ay makaila koma.” ³⁴ Dat seg-angan Jesus daida et kapposena nan matada dadat maganawis et makailada dadlo. Dadat makkey ken siya.

21

Nan Nangdayawanda Ken Jesus Isnan Inmayanda Id Jerusalem

Mar. 11:1-11; Luc. 19:28-40; Juan 12:12-19

¹ Issan sinmag-enan da Jesus id Jerusalem et nganngani ay omdanda isnan ili ay Betfage ay sagen nan bilig ay Olivo dat ibaan Jesus nan doway ay papasolotna ² et kanana, “Enkayo isnan ili ay deey et awnit ilanyo nan kabayo ay wada nan anakna. Dayot okasen nan baodda ta iyaliyo isna. ³ No waday mensoot isnan ik-ikkanyo dayot kanan en masapol nan apoyo et ipalobosna ay dagos.”

⁴ Naikkan dana ta matongpal nan inbagan nan esay mamadton Apo Dios en,

⁵ “Ibagayo isnan iJerusalem en, ‘Ilaenyo. Naay omal-ali nan Aliyo ay nangipababa isnan awakna ay mensasakay isnan anak di kabayo.’ ”

⁶ Dat omey nan papasolotna et ikkanda nan inbagan Jesus ken daida. ⁷ Inyeyda nan kabayo ya nan anakna dadat ap-apan isnan badbadoda dat sakayan Jesus san anak di kabayo. ⁸ Dat iyaplag nan kaipoipogaw nan badbadoda isnan daanen Jesus dapay iyaplag nan tap-ina nan tobon di kaiw ta ipailada ay daydayawenda si Jesus. ⁹ Nan inmon-ona ya naod-odi et menbogbogawda ay mangmangwani en, “Hosanna. Madaydayaw nan naay Ali tako ay apon din si David. Mabindisyonan nan inbaan Apo Dios ay mentolay ken datako. Madaydayaw nan ngadan Apo Dios id daya.”

¹⁰ Issan inomdanan da Jesus id Jerusalem dat men-giyaw nan omili isdi ay mangmangwani, “Sino nan ipogaw ay deey?” ¹¹ Dat kanan nan ipogaw ay nakkey ken siya en, “Siya na si Jesus ay mamadton Apo Dios ay nagapo id Nazaret isnan probinsiya ay Galilea.”

Nan Inmayan Jesus Isnan Templo

Mar. 11:15-19; Luc. 19:45-48; Juan 2:13-17

¹² Id Jerusalem et sinonggep si Jesus isnan Templo danat pabalaen nan men-il-ilako ya lomaklako is awnitda ited ken Apo Dios danapay tokangen nan lamisaan di mensoksokat is siping ya nan tokdowan di men-ilaklako is kalapati. ¹³ Danat kanan ken daida en, “Naisolat isnan kalin Apo Dios en, ‘Nan baeyko et paglol-owalowan di ipogaw.’ Siya di nan inbagan Apo Dios ngem ngan nan ik-ikkanyo? Dakayon aped os-osalen ay pagsosowitikan?”

¹⁴ Dat omey nan kowap ya nan pilay ken Jesus issan Templo. ¹⁵ Ngem issan nang-ilaan nan menkangangato ay papadi ya nan men-isolo isnan linteg issan kaskasdaaw ay inikkan Jesus et dadama nan ligetda. Dadat am-amed lomiget issan nangdengnganda isnan oongong-a ay menbogbogaw isnan Templo ay mangmangwani en, “Dayawen tako nan apon din si David.” ¹⁶ Dadat sooten ken Jesus, “Ay adim dengngen nan kankanan nan oongong-a?” Dat kanan Jesus, “Dedengngek ya. Ay egayyo binasa nan naisolat isnan kalin Apo Dios en initdowana nan oongong-a tapno ostoosto nan mangdaydayawanda ken siya?” ¹⁷ Kinwanin Jesus di danat taynan daida et omey omapa id Betania.

Nan Kaiw Ay Adi Kasin Bomgas

Mar. 11:12-14, 20-22

¹⁸ Kawakgatana isnan sinmagongan da Jesus id Jerusalem et naowat siya. ¹⁹ Danat ilaen nan esay kaiw ay higos dat omey ta ilana no waday begasna ngem kedeng nan tobona is wada. Danat kanan, “Adika kasin bombomgas.” Dat maango ay dagos san kaiw. ²⁰ Nasdaaw nan papasolotna isnan nang-ilaanda et kananda en, “Ine. Dan aped naango ay dagos nan naay ay kaiw?” ²¹ Dat kanan Jesus, “Ibagak ken dakayo no mamati kayo ken Apo Dios ay maid dowadowana et makaikkan kayo abes isnan kaneg nan inikkak isnan naay ay kaiw. Baken pay kedeng di is maikkanyo nodi mabalin ay ibagayo isnan deey ay bilig en men-aton isnan baybay et men-aton tet-ewa. ²² Tay no

ostoosto nan pammatiyo ken Apo Dios et am-in ay dawatenyo ken siya et tongpalena.”

Nan Nagapowan Nan Kalebbengan Jesus

Mar. 11:27-33; Luc. 20:1-8

²³ Dat somagong si Jesus isnan Templo ay men-isolo dat omey ken siya nan aamam-a ya nan menkangangato ay papadi et kananda en, “Ibagam kad ken dakami no ngan nan kalebbengam ay mang-ik-ikkan isnan am-in ay ik-ikkam. Ay sino nan nang-ited ken sik-a isnan lebbengmo?” ²⁴ Dat songbatan Jesus daida en, “Sootek na od ken dakayo et no makasongbat kayo daket ibaga abes nan nagapowan nan lebbengko. ²⁵ Siya na nan sootek. Into nan nagapowan din kalebbengan Juan ay Menbonbonyag? Ay ken Apo Dios wenno isnan ipogaw?” Dadat men-asisoot et kananda en, “Ay sino nan isongbat tako? No kanan tako en nagapo ken Apo Dios et awnit kanana en, ‘Ayta ngalod dayon egay pinatpati din si Juan?’ ²⁶ Ngem no kanan tako en nagapo isnan ipogaw et kaeegyat nan ikkan nan ipogaw ken datako tay kananda en tet-ewa ay mamadton Apo Dios din si Juan.” ²⁷ Isonga dadat kanan en, “Adimi getken.” Dat kanan Jesus, “Adiyak ngalod abes ibagbaga nan nagapowan nan kalebbengak ay mang-ik-ikkan isnan ik-ikkak.”

Nan Pangngalig Isnan Doway Sin-agi

²⁸ Dat menpangngalig si Jesus et kanana en, “Ngan nan nemnemyo isnan naay? Wada nan esay am-ama ay doway lalalaki nan anakna. Kinwanina isnan iyon-a en, ‘Kadya enka mensaba.’ ²⁹ ‘Adiyak,’ insongbatna. Ngem maaw-awni pay

danat sokatan nan nemnemna et omey men-obla.
³⁰ Dat omey nan am-ama isnan innodi et paliso nan inbagana ken siya. Danat kanan ken amana en, ‘Owen Ama, omeyak.’ Ngem egay obpay inmey. ³¹ Sino issan dowa nan nangtongpal isnan bilin amada?” Dadat kanan, “Nan iyon-a adi.” Dat kanan Jesus, “Owen et ibagak ken dakayo ay aap-apon di Judio, nan managbasol ay kaneg nan mensingsingil is bowis ya nan makilalalaki et awnitda maitapi isnan mentolayan Apo Dios esakayopay maitapi. ³² Tay inmali si Juan ay Menbonbonyag et inbagana ken dakayo nan osto ay ikkanyo tapno gomawis nan ogaliyo ngem egayyo pinati siya dapay pinatin nan mensingsingil is bowis ya nan makilalalaki siya. Olay no inilayo nan ninbabawiyanda et egayyo sinokatan nan nemnemyo ta patiyenyo nan inbagan Juan.”

Nan Nangiyaligan Jesus Isnan Menlebbeng Ay Judio

Mar. 12:1-12; Luc. 20:9-19

³³ Dat sodoken Jesus na, “Dengngenyono nan tapin di pangngalig. Wada nan esay am-ama ay nin-esek is adoado ay onas. Danat bakden nan om-ana dat omset is paglebkan is mangsetset isnan danom di onas dapay mensaad is atakdag ay baey is mentean di menbanbantay. Danat ipaayowan isnan ipogaw esapay omey isnan addaaddawi ay ili.

³⁴ Inomdan pay nan maapitan nan onas dat ibaan san kakwa nan baana ta enda alaen nan pigasna. ³⁵ Ngem dinpap san men-ay-ayowan san inbaana et baibaigenda nan esa dadat pateyen nan esa dadapay gayangen nan esa. ³⁶ Dat kasin

omibaa san kakwa is ad-ado mo san damo ngem paliso nan inikkan san men-ay-ayowan ken daida. ³⁷ Isonga danat ibaa nan anakna tay kanana en sigolado ay siya nan idngeda. ³⁸ Ngem issan nang-ilaan san men-ay-ayowan issan anak san kakwa dadat mentotyia et kananda en, ‘Naay omali nan awnit mangtawid isnan naay om-a. Pateyen tako bawet siya ta datako nan mangkowa isnan taw-idna.’ ³⁹ Isonga dadat depapen et ibalada isnan onasan dadat pateyen.”

⁴⁰ Dat kanan Jesus isnan mangdedenge en, “No omali san kakwa isnan deey ay onasan ay ngan ngata nan ikkana isnan deeyda ay men-ay-ayowan?” ⁴¹ Dadat kanan, “Kaeegyat nan ikkana ay mangpatey ken daida tay palalo nan kangaw-ida danat ipaayowan nan onasana isnan teken ay matalek ya makaited isnan pigasna.” ⁴² Dat kanan Jesus ken daida en, “Tet-ewa sa. Ngem ay egayyo binasa nan naisolat isnan kalin Apo Dios ay mangwani en,

‘Nan bato ay inadyan di nangsaaad isnan baey et siya nan kapatgan tay ipakekenegna nan baey. Inikkan Apo Dios na et pilmi ay kaskasdaaw ken datako.’ ”

⁴³ Intoloy Jesus en, “Ibagak ken dakayo en olay no nan Judio nan pinilin Apo Dios id sang-adom ngem gapo isnan mang-adyananyo isnan inbaana et adi kayo et maitapi isnan mentolayana nodi nan ipogaw ay mangtongtongpal isnan kayatna.

⁴⁴ Et nan maipakpak isnan deey ay kapatgan ay bato ay naiyaligak et masogasogatan ya no matekdag gedan san deey ay bato et mamek-memekmek nan pontanaa.”

⁴⁵ Isnan nangdengngan nan menkangangato ay papadi ya nan Fariseo isnan pangngalig Jesus et naawatanda ay daida nan kankanana ay nang-adi isnan inbab-aan nan kakwa issan onasan ya nan napateg ay bato tay adyanda siya. ⁴⁶ Isonga laydenda ay depapen siya ay dagos ngem omegyatda isnan ipogaw tay kananda en mamadton Apo Dios siya.

22

Nan Pangngalig Maipanggep Isnan Babayas

Luc. 14:15-24

¹ Dat kasin menpangngalig si Jesus ken daida et kanana en, ² “Nan awnit maitapiyan nan ipogaw isnan mentolayan Apo Dios et kaneg nan ikkan nan esay ali ay mangisagana isnan bomayasan nan anakna. ³ Insaganana nan am-in danat ibaa nan baana ay omey mendekat ngem adyan nan nadkat ay omey. ⁴ Isonga inbaana kasin nan tap-in di baana ta ibagada en, ‘Kadya, omali kayo tay pinaltimi nan baka ya nan tap-in di menlalmes ay talakenmi. Nakasagana et am-in isonga omali kayo et.’ ⁵ Ngem nan inayaganda et adida polos idnge nodi itoltoloyda kayet nan ik-ikkanda. Wada nan linmokso ya wada nan inmey nin-ilako ⁶ dapay depapen nan tap-ina san deeyday baa et baigenda ay mangpatey ken daida.

⁷ Dadama nan liget san ali issan nangdengngana is dadi isonga danat ibaa nan sosoldadona ay omey mangpatey isnan ngawi ay ipogaw dadapay poowan nan ilida. ⁸ Dat kasin kanan san ali isnan baana en, ‘Naisagana nan am-in isnan babayas ngem nan inayagak et adida maibagay ay maitapi.

⁹ Enkayo ngalod isnan madagdagopan di ipogaw ta ayaganyo am-in daida.’ ¹⁰ Isonga dadat omey ayagan am-in nan das-anda olay no ngawi wenno gawis nan ogalina daet napno nan baey san ali.

¹¹ Maaw-awni pay dat songgep san ali ay maki-toya isnan sangailina danat ilaen nan esa ay egay nangibado isnan pala bodana. ¹² Dat kanan san ali ken siya en, ‘Gayyemko, aytay dakan wada isna dakapay egay ninbado isnan pala bodam?’ Ngem aped gomiginek san am-ama. ¹³ Dat kanan san ali isnan baana en, ‘Ogdenyo nan naay ipogaw dayot itep-a siya isnan menbolinget. Et men-ag-ag-aga ya men-oowakis isdi gapo isnan pilmi ay ligatna.’ ”

¹⁴ Dat kanan Jesus en, “Adoado nan ayagan Apo Dios ngem atiatik nan mapili ay maitapi ken siya.”

*Nan Nangsootanda No Bayadanda Nan Bowis
Mar. 12:13-17; Luc. 20:20-26*

¹⁵ Nakwas di dat komaan nan Fariseo ta enda mentotya is ikkanda ay mangsikap koma ken Jesus isnan mensootanda ken siya. ¹⁶ Dadat ibaa nan iib-ada ya nan ib-an Ali Herod ta omeyda ken Jesus. Dadat kanan, “Apo, getkenmi ay adika polos al-allilawen nan ipogaw nodi isol-solom nan osto ay layden Apo Dios ay ikkanda ya maid paam-amdem isnan nangato ya nababa ay ipogaw. ¹⁷ Isonga ibagam kad ken dakami no ngan nan kanam isnan naay. Ay iyadin nan linteg tako nan mangbayadanmi is bowis ken Cesar ay ali id Roma?” ¹⁸ Ngem getken Jesus ay siksikapanda siya isonga danat kanan, “Dakayo ay aginsosolot ken Apo Dios, aytay dayon layden

ay mangsikap ken sak-en? ¹⁹ Omyali kayo is siping ay maibayad is bowis.” Dadat idya ken siya nan siping ²⁰ danat sooten, “Sino nan kaangas ya kangadan isna?” ²¹ “Si Cesar,” insongbatda. Dat kanan Jesus ken daida en, “No siya ngalod sa et kowan Cesar nan siping isonga ikkanyo ken Cesar nan kalebbengana dayopay abes ikkan ken Apo Dios nan kalebbengana.”

²² Nasdaaw san Fariseo issan nangdengnganda isnan kinwanin Jesus isonga dadat komaan.

*Nan Soot Maipanggep Isnan Matago Ay Natey
Mar. 12:18-27; Luc. 20:27-40*

²³ Isnan deey ay agew et wada nan Saduceo abes ay inmey ken Jesus ay mangpadas ay mangsikap ken siya. Datona nan Judio ay adi mamati ay kasin matago nan natey. ²⁴ Kinwanida ken Jesus, “Apo, insolat Moses id sang-adom en no matey nan lalaki ay inmasawa dapay maid anakda et masapol ay asawaen nan besat san natey nan balo tasiyay omanakda et maibilang ay kaneg anak san natey. ²⁵ Kadya, id kasin et wada nan pito ay sin-ag-i ay lalalaki ay omili isna. Inmasawa nan iyon-a dat matey ay maid anakda. Dat asawaen nan maisned san aydona ²⁶ dat matey gedan ay maid anakda. Et siya gedan nan inommat isnan maikatlo enggana isnan maikapito. Nateyda am-in ay maid anakda. ²⁷ Kaodiyan ay natey san balo. ²⁸ Naay nan sootenmi, isnan katagowan nan natey ay sino pay nan osto ay asawan san babai issan pito ay sin-ag-i tay inasawada am-in siya?”

²⁹ Dat songbatan Jesus et kanana, “Baken osto nan nemnemyo tay adiyoy od getken nan naisolat isnan kalin Apo Dios ya adiyoy gedan getken nan kabaelana. ³⁰ Tay isnan matagowan nan natey et menbalinda ay kaneg nan aanghel id daya ay adi makias-asawa. ³¹ Et maipanggep isnan matagowan nan natey ay egayyo binasa nan naisolat isnan kalin Apo Dios? Tay kanana en, ³² ‘Sak-en nan Dios ay daydayawen da Abraham ken Isaac ya si Jacob.’ Ngem epdas natey da Abraham issan nangwaniyan Apo Dios isdi. Et siya di nan manggetkan tako ay matatago kayet nan natey ay ipogaw Apo Dios tay adi kabalin ay kanan Apo Dios en daydayawenda siya kayet no egayda natago kasin.” ³³ Dat nasdaaw nan ipogaw isnan nangdengnganda isnan isolsolon Jesus.

Nan Kapatgan Ay Linteg Apo Dios

Mar. 12:28-34; Luc. 10:27

³⁴ Issan nangdengngan nan Fariseo ay inabak Jesus nan Saduceo isnan mensos-ootanda dadat omey abes ken siya. ³⁵ Dat padasen nan esay men-is-isolo isnan linteg ay mangsikap ken Jesus et kanana en, ³⁶ “Apo, ngan nan kapatgan isnan linteg tako?” ³⁷ Dat kanan Jesus, “Masapol ay laylaydenyo ay ostoosto si Apo Dios ay Apoyo isnan nemnem ya posoyo ya isnan am-in ay ik-ikkanyo. ³⁸ Siya na nan kapatgan isnan am-in ay linteg. ³⁹ Et nan maikadwa ay kapatgan et laylaydenyo nan iib-ayo ay kaneg nan pananglaylayadyo isnan awakyo. ⁴⁰ Nan naay doway et daida nan poon nan am-in ay linteg Moses ya nan am-in ay isolsolon nan mamadton Apo Dios.”

Nan Soot Maipanggep Ken Kristo

Mar. 12:35-37; Luc. 20:41-44

⁴¹ Esapay komaan san deeyday Fariseo et ninsoot abes si Jesus ken daida et kanana, ⁴² “Ngan nan pangwaniyo ken Kristo ay inbagan Apo Dios ay awnitna ibaa ay mentolay? Sino nan kaapo ken siya?” Dadat kanan, “Apon din si David.” ⁴³ Dat kanan Jesus, “No apon din si David si Kristo ayta ngalod dan kanan din si David en si Kristo nan Ap-apona? Tay inpakalin nan Ispiriton Apo Dios si David ay mangwani en,

⁴⁴ ‘Kinwanin Apo Dios ken Kristo ay Ap-apok en tomokdoka isnan makanawanko engganay abakek am-in nan bosom.’ ”

⁴⁵ Dat kasin mensoot si Jesus ken daida et kanana, “No kanan David en Ap-apona si Kristo, dayon aped kanan en alapon Kristo si David? Ay baken Ap-apon David si Kristo?”

⁴⁶ Dadat adi makasongbat isnan soot Jesus isonga enggana issan agew ay deey et egayda et kasin ninsos-oot ken siya.

23

Nan Pangwanin Jesus Isnan Men-is-isolo Isnan Linteg Ya Nan Fariseo

Mar. 12:38-39; Luc. 20:45-46

¹ Dat ibagan Jesus isnan ipogaw ay nadagop ya isnan papasolotna en, ² “Nan men-is-isolo isnan linteg ya nan Fariseo et daida nan kalebbeng ay mangisoloda isnan linteg Apo Dios ay insolat din si Moses ³ isonga masapol ay tongpalenyoy am-in ay isoloda ken dakayo. Ngem adiyoy solsoloten nan ik-ikkanda tay adida ik-ikkan nan isolsoloda.

⁴ Tay taptapiyanda is adoado ay bilin nan linteg engganay mapaligatan nan mangtongpal ay kanegda men-ipaaw-awit is mendagsen dadapay adi polos badangan daida. ⁵ Am-in nan ik-ikkanda et ikkanda isnan mangiilaan di ipogaw tapno it-it-ekda daida. Isonga inpadakdak-eda nan papil ay naisolatan nan kalin Apo Dios ay ibebedbedda isnan kitongda ya isnan takkayda dadapay ipaando nan pagaypay nan badoda ta ipailada isnan ipogaw nan kagawisda. ⁶ Pilpiliyenda pay nan kagawisan ay tokdowan isnan enda makikanaan ya isnan sinagoga. ⁷ Kaytenda abes ay malispito isnan enda menpasyalan ya kaytenda abes ay makmakwani en mistolo.

⁸ Ngem dakayo et adiyoy ipalobos nan ib-ayo ay mangwani ken dakayo en mistolo tay sinbebsat kayo am-in et kedengak is mistoloyoy. ⁹ Et adiyoy abes kankanan isnan ib-ayo isnan naay batawa en Ama tay wada nan es-esay amayo ay si Apo Dios id daya. ¹⁰ Adiyoy gedan ipalobos nan ib-ayo ay mangwani en Apo ken dakayo tay sak-en ay Kristo nan Apoyo ay inbaan Apo Dios. ¹¹ Nan kapatgan ken dakayo et masapol ay siya nan mangbadbadang isnan ib-ana. ¹² Et nan mangipapangato isnan awakna et awnit maipagowab met laeng. Ngem nan mangipabababa isnan awakna et awnit maipangato.”

Nan Nangiyyawan Jesus Isnan Fariseo Ya Nan Men-is-isolo Isnan Linteg

Luc. 11:39-42,44,52

¹³ Dat itoloy Jesus ay mangwani en, “Aye nan awnityo dosa, dakayo ay men-is-isolo isnan linteg

ya Fariseo tay aginsosolot kayo ken Apo Dios. Seseyatanyo nan maitapi koma isnan mentolayan Apo Dios gapo isnan isolsoloyo ya isnan ik-ikkanyo. Adi kayo polos maitapi gapo isnan ogaliyo dayopay adi ipalobos nan mangkayat ay maitapi.

¹⁴ Aye nan awnityo dosa, dakayo ay men-is-isolo isnan linteg ya Fariseo ay aginsosolot ken Apo Dios. Tay tagikowaenyo nan kokwan di nabalo ay bababai. Dayot lingban nan ngawi ay ik-ikkanyo isnan mang-andoandowanyo isnan lowaloyo. Ngem gapo is dana et awnit am-amed nan dosayo.

¹⁵ Aye nan awnityo dosa, dakayo ay men-is-isolo isnan linteg ya Fariseo ay aginsosolot ken Apo Dios. Tay nan ikkanyo et olay nan baybay isnan teken ay ili et bas-angenyoy ta omanap kayo is olay es-esa ay awisenyo ta men-ib-ayo. Ngem no waday awisenyo et am-amedyo ipangawi isonga am-amed nan maipaeyana isnan apoy ay adi katkatey mo dakayo.

¹⁶ Aye nan awnityo dosa tay dakayo koma nan men-isolo ngem kanegyo nan kowap ay mangipangpango isnan ib-ada. Tay isolsoloyo en no waday mangisapata isnan Templon Apo Dios et baken basol no adina tongpalen. Ngem kananyo en no nan balitok isnan Templo nan isapatana et masapol ay tongpalena nan sapatana. ¹⁷ Tetewa ay nakowap kayo ya maid nemnemyo. Ngan nan kapatgan, nan balitok wenno nan Templo ay kabindisyonan nan balitok? ¹⁸ Kananyo abes en no nan mangisapata isnan altar ay maipaypayan nan maited ken Apo Dios et baken basol no

adina tongpalen ngem nan mangisapata isnan naited ken Apo Dios et masapol ay tongpalena nan insapatana. ¹⁹ Tet-ewa ay nakowap kayo ya maid getkenyo. Ay ngan nan kapatgan, nan naited ken Apo Dios wenna nan naipay-ana ay kabindisyonan nan naited? ²⁰ Ngem no isapatan nan ipogaw isnan naipay-an nan naited ken Apo Dios et itapina abes nan naited ken siya. ²¹ Et no isapatana abes nan Templon Apo Dios et isapatana gedan si Apo Dios ay wada isdi. ²² Et no wada nan mangisapata isnan daya ay kad-an Apo Dios et isapatana abes si Apo Dios ay mentotolay isdi.

²³ Aye nan awnityo dosa, dakayo ay men-isolo isnan linteg ya Fariseo ay aginsosolot ken Apo Dios. Tet-ewa ay dalonyo tongpalen nan linteg Apo Dios ay kaneg nan mang-ag-agtanyo ken siya is bingayna ay olay nan kaatikan ay apapitenyo ay mangipabango isnan madengdeng ngem kalingkinganyo nan kaam-amedan isnan lintegna ay nan osto ay ikkanyo isnan ipogaw ya nan mangbadanganyo isnan makasapol is badang ya nan mang-ikkananyo isnan ikkan di matalek. Gawis nan mang-it-itedanyo isnan bingayna ngem masapol ay adiyong kalkalingkingan nan naayda ay kaam-amedan isnan linteg. ²⁴ Tet-ewa ay kowap kayo ay men-ipangpango. Kanegyo nan mangsagat is lingew isnan inomona danapay men-okmon nan baka tay eestenyong ay mang-ikkan isnan kababaan ay bilin dayopay adi tongpalen nan kapatgan.

²⁵ Aye nan awnityo dosa, dakayo ay men-isolo isnan linteg ya Fariseo ay aginsosolot ken Apo Dios. Kanegyo nan mang-owas isnan tasa ya

nan palato ay kedkedeng nan maila is owasana. Kanegyo datona tay gawis nan ipap-ailayo ngem adiyong dalosan nan ngawi isnan nemnemyo ay kinaagom ya sowitik. ²⁶ Dakayo ay Fariseo et kaneg kayo kowap. Masapol ay dalosanyo omonona nan ngawi ay adi mamaila ta madalosan abes nan mamaila.

²⁷ Aye nan awnityo dosa, dakayo ay men-is-isolo isnan linteg ya Fariseo ay aginsosolot ken Apo Dios. Kanegyo nan pantiyong ay napintolan is polaw. Gawis nan boyana ngem isnan leemna et kaingiingit di natey nan mentetee dapay men-peleleteg. ²⁸ Siya di tet-ewa nan kanegyo tay isnan mangiilaan nan ipogaw et gawis kayo ngem kedeng nan ngawi is wada isnan nemnemyo.”

Nan Awnit Madosaan Nan Men-is-isolo Isnan Linteg Ya Nan Fariseo

Luc. 11:47-51

²⁹ Intoloy Jesus ay mangwani ken daida en, “Aye nan awnityo dosa, dakayo ay men-is-isolo isnan linteg ya Fariseo ay aginsosolot ken Apo Dios. Tay om-omset kayo is gawis ay pantiyong isnan naikaoban din mamadton Apo Dios dayopay altialtiyan nan tap-in di naikaoban din gawis di ogalida. ³⁰ Dayopay kanan en, ‘No wada kami koma issan timpon din alal-apomi et egay kami nakiik-ikkan isdin inik-ikkanda ay nangipapatey isdin mamadton Apo Dios.’ ³¹ Siya nan kananyo na ngem gapo isnan ngawi ay nemnemyo et ipailayo ay dakayo nan tet-ewa ay aap-on din nangpatey isdin mamadton Apo Dios id sang-adom. ³² Sigi ngalod. Kewasenyong et ay mangikkan isnan inlogin din alal-apoyo id sang-adom.

³³ Kaneg kayo oweg tay nasikap ya manag-allilaw kayo. Ay kananyo en mailisi kayo isnan dosa isnan apoy ay adi katkatey? Ngem adi. ³⁴ Tay awnitak ibaa nan mamadto ya nan mamasilib ya nan men-isolsolo ay mangisolo koma ken dakayo. Ngem awnityo pateyen ya ilansa isnan kros nan tap-ina. Nan tap-ina et baigenyo isnan sinagoga dayopay kedagen nan tap-ina ay mangpaligat olay intoy omayanda. ³⁵ Isonga dakayo nan awnit mangikalo isnan dosan nan nangpatpatey isnan am-in ay ipogaw ay maid basolda menlogi isdin napateyan Abel ay esay lalaki ay gawis nan ogalina enggana isdin napateyan din anak Barakias ay si Zacarias isnan pantew ay ninbaetan nan Templo ya nan altar. ³⁶ Ibagak ken dakayo ay tet-ewa en awnit madosa nan ipogaw id wani gapo ken daida am-in ay napatpatey.”

Nan Layad Jesus Isnan iJerusalem
Luc. 13:34-35

³⁷ Dat kanan Jesus en, “Dakayo ay i Jerusalem et maseg-angak ken dakayo tay ginaygayangyo ya pinatpateyyo nan mamadto ay inbaan Apo Dios ay mangisolo ken dakayo. Namin kaat ay kayatko ay ponoken dakayo koma ay kaneg nan mangsakokowan nan manok isnan an-akna ngem adyanyo. ³⁸ Isonga id wani kigad kayo et tay adiyet mentetee si Apo Dios ay mangbadang ken dakayo. ³⁹ Ibagak ken dakayo en adi kayo kasin mang-il-ila engganay kananyo en, ‘Madaydayaw si Kristo ay inmali isnan ngadan Apo Dios.’ ”

24

Nan Mabakasan Nan Templo

Mar. 13:1-2; Luc. 21:5-6

¹ Isnan kinmaanan Jesus isnan Templo dat somag-en nan papasolotna ken siya ay mangipaila isnan kagawis nan Templo ya nan bab-ay ay sag-ena. ² Ngem dat kanan Jesus, “Owen, ilanyo am-in nan naayda ngem awnit domateng nan timpo ay maid polos mabaybay-an is olay esa ay batona tay awnit mapokada am-in.”

Nan Ligat Ay Awnit Domateng

Mar. 13:3-13; Luc. 21:7-19

³ Isnan nangtaynan da Jesus id Jerusalem dadat omey isnan bilig ay Olivo. Idi wadada isdi dat ikekedeng nan papasolotna ay omey ken siya et kananda en, “Kadya, ibagam ken dakami no tongona nan maiklanan san kinwanim id kawni. Ngan nan awnit kailasinana ta getkenmi ay nganngani nan omaliyam ya nan menpatenggaan nan batawa?”

⁴ Dat kanan Jesus ken daida en, “Makailanyo ta maid mang-al-allilaw ken dakayo. ⁵ Tay adodo nan awnit omali ay mangwani en daida nan Kristo ay inbaan Apo Dios et awnit allilawenda nan ado ay ipogaw. ⁶ Awnit dengngenyon ngalawngaw di gobat ay maisasag-en ken dakayo ya nan damag ay wada nan gobat isnan adaddawi ay ili. Ngem adi kayo makibkibtot tay masapol ay ommat dana ngem baken di is menpatenggaan nan batawa. ⁷ Awnit men-asigobat nan kailili ya kaneg abes nan kagobigobilno ya awnit wada gedan nan kabitibitil ya yegyeg isnan

natkenatken ay il-ili. ⁸ Am-in dana et siya nan menlogiyan nan ligat ay kaneg nan damo ay menpasikalan nan omanak.

⁹ Et awnit aamisen nan ipogaw dakayo gapo isnan pammatiyo ken sak-en. Et awnit depapenda dakayo dadapay paligaten nan ib-ayo ya pateyen nan tap-iyo. ¹⁰ Gapo is dana et ado nan mangdokog isnan pammatida dadat men-inamis dadapay isipsip nan ib-ada. ¹¹ Et awnit omdan ken dakayo nan mamadto ay baken tet-ewa ay mamadton Apo Dios et allilawenda nan ado ay ipogaw. ¹² Gapo isnan kapalalon nan ngawi isnan batawa et awnit mamaid nan layad nan ipogaw isnan ib-ada. ¹³ Ngem nan makaanos ay adi mangdokdokog isnan pammatina engganay makwas nan am-in et wada nan biyagna ay maid patenggana. ¹⁴ Et awnit maibaga isnan kaipoipogaw isnan batawa nan gawis ay damag maipanggep isnan mentolayan Apo Dios engganay dengngenda am-in et siya dinto et nan menpatenggaan nan batawa.”

Nan Kaeegyat Ay Ommat

Mar. 13:14-23; Luc. 21:20-24

¹⁵ Dat itoloy Jesus ay mangwani en, “Wada nan inbagan din si Daniel ay esay mamadton Apo Dios id sang-adom en, ‘Awnit ilaenyo nan kadodogis isnan pangiilaan Apo Dios ay tomakdeg isnan Templo ay adina bagay ay tomakdegan.’ (Nan mangbasa isnan naay et maawatanyo koma.) ¹⁶ Isonga isnan mang-ilaanyo is dana et masapol ay nan ipogaw id Judea et menbakwitda isnan bilbilig. ¹⁷ Et nan wada isnan pantewna et adiyet songgep

ay mang-ala isnan bonagna. ¹⁸ Kaneg abes nan epdas linmokso et adiyet makasaa isnan baeyna ay mang-ala isnan badona. ¹⁹ Am-amed kaseseg-ang nan maliton ya nan mensaskot isnan omdanan nan deey ay timpo. ²⁰ Isonga menlowalo kayo ken Apo Dios tapno baken isnan timpon di lemlem wenzo isnan obaya nan ommatana. ²¹ Tay nan ligat isnan deey ay timpo et siya nan kaam-amedan isnan am-in ay ligat ninlogi isdin naboliwan di batawa ay enggana id wani dat maid et kasin domatdateng is kaneg todi isnan batawa ay eng-enggana. ²² Ngem maseg-ang si Apo Dios isnan pinilina ay ipogaw isonga inat-atikna nan agew ay menligatan tay no egayna geddegan nan agew et maid mabay-an isnan batawa.”

²³ Intoloy Jesus ay mangwani en, “Isonga no wada nan mangwani en, ‘Ilam, naay si Kristo,’ wenzo ‘Deey siya,’ et adi kayo kadi patpatiyen. ²⁴ Tay awnit wadada nan mangwani en daida kano si Kristo ya nan tap-ina et kananda en mamadton Apo Dios kano daida. Et awnit omipailada is kaskasdaaw ay kabaelanda tapno menallilawda pati nan pinilin Apo Dios ay ipogawna no mabalin. ²⁵ Ipaon-onak ay mangibaga ken dakayo isnan naayda tapno nenemnemenyo ta adi kayo maal-allilaw.

²⁶ Isonga no kananda en, ‘Ilam, wada si Kristo isnan bilig,’ dakayot adi kadi om-omey isdi. Ya no kananda en, ‘Wada isna ay mentatabon,’ dayot adi kadi patpatiyen. ²⁷ Tay isnan omaliyak kasin ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et kaneg nan kimat ay menpangsilaw isnan daya.

²⁸ Awnit matongpal dana tay kaneg nan kananda en, ‘No intoy kad-an di natey ay egay naikaob et siya nan maponokan di koyat ta topekenda.’ ”

Nan Omaliyan Kasin Jesus

Mar. 13:24-27; Luc. 21:25-28

²⁹ Intoloy Jesus ay mangwani en, “Isnan makwasan san deey ay ligat et awnit bomolinget nan agew ya adiyet somilang nan bowan. Matekdag nan talaw ya maikiweg nan am-in ay wada id daya. ³⁰ Et siya na nan mailaan nan sinyal id daya ay somagongak. Et am-in nan ipogaw isnan batawa et pilmi nan egyatda ya men-agada isnan mang-ilaanda ken sak-en. Tay siya na nan lomayogak ay Iyon-an Am-in di Ipogaw ay maitatapi isnan liboo ay magapo id daya et somisilangak ay mangipaila isnan kangaton Apo Dios ya nan kabaelan ay wada ken sak-en. ³¹ Et wada nan tanggoyob ay napigsa daket ibaa nan aanghelko isnan am-in ay kad-an di ipogaw isnan batawa ta dagopenda am-in nan ipogaw ay pinilin Apo Dios.”

Nan Ipailan Nan Kaiw

Mar. 13:28-31; Luc. 21:29-33

³² “Nemnemenyo nan kaiw ay higos tay wada nan masoloyo. No sombo nan tobona et getkenyo ay nganngani nan pinag-odan. ³³ Kaneg abes no ilaenyo nan om-ommat isnan batawa ay kaneg san inbagak ken dakayo et getkenyo ay nganngani nan omaliyak. ³⁴ Ibagak ken dakayo nan tetewa et ommat san inbagak esapay matey nan am-in ay ipogaw ay matatago id wani. ³⁵ Olay no

mamaid nan batawa ya nan wada id daya ngem nan am-in ay kankanak et mawawada kayet ay eng-enggana.”

Maid Mangtek No Tongona Nan Omaliyan Kristo

Mar. 13:26-44; Luc. 17:26-36

³⁶ “Maid polos mangtek isnan osto ay agew ya olas ay ommat san inbagak. Olay nan aanghel et adida getken ya olay sak-en ay Anak Apo Dios et adiyak getken gedan nodi kedeng si Ama is mangtek. ³⁷ Din inik-ikkan nan ipogaw isdin timpon din si Noah et siya gedan nan ikkan nan ipogaw isnan awnitak omaliyan kasin. ³⁸ Tay esapay mapsong nan batawa et maid egyatda nodi ginan-ganasda nan biyagda ay apedda mangmangan dadapay omin-inom ya men-asawa engganay sinonggep da Noah isnan bapor. ³⁹ Egayda ninemnemnem nan ommat ken daida engganay linmayos nan batawa et nalimonda amin. Et awnit kaneg todi gedan nan ommat no somagongak. ⁴⁰ Tay isnan deey ay timpo et no wada nan doway lalalaki isnan payewda et maala nan esa dapay mataynan nan esa. ⁴¹ Et no wada nan doway babai ay menbaybayo et maala gedan nan esa dapay mataynan nan esa. ⁴² Isonga men-sasagana kayo ay kanayon tay adiyoy getken nan osto ay agew ay omaliyan nan Apoyo.

⁴³ Tay kaneg nan mangakew, no getken nan akinbaey nan osto ay olas ay omaliyana et adi polos kaseyep ta adi makasgep nan mangakew.

⁴⁴ Isonga dakayo abes et masapol ay kanayon ay

mensasagana kayo tay maid mangtek no tongona nan omaliyak ay Iyon-an Am-in di Ipogaw.”

Nan Matalek Ay Baa Ya Nan Adi Katalek

Luc. 12:41-48

⁴⁵ Dat menpangngalig si Jesus maipanggep nan somagongana isnan bawata et kanana en, “Nan matalek ay masilib ay baa et siya nan pinilin nan apona ay mangipangpango isnan iib-ana ay baa ta siya nan kigad ay mang-ited isnan kanenda.

⁴⁶ Men-gasing nan sanay baa isnan domatngan nan apona no inikkana nan inbilina. ⁴⁷ Ibagak ken dakayo nan tet-ewa et gapo tay matalek siya

et awnit siya nan mangitalkan nan apoda isnan am-in ay kowana. ⁴⁸ Ngem nan adi katalek ay baa et nenemnemena ay waay madmadney nan somaaan nan apoda ⁴⁹ isonga ngawi nan ikkana

tay baigena nan ib-ana ay baa ya aped makikikan isnan ipogaw dapay menboteng. ⁵⁰ Dat somaa nan apoda isnan agew ay adi getgetken san baana.

⁵¹ Daet dosaen nan apoda siya et itapina siya isnan dosan nan aginsosolot ken Apo Dios isnan kad-an nan pilmi ay ligat. Et men-ag-ag-aga dapay men-

oowakis isdi gapo isnan pilmi ay ligatna.”

25

Nan Pangngalig Maipanggep Isnan Simpoo Ay Bababassang

¹ Dat itoloy Jesus et kanana en, “Iyaligko nan ikkan di nakasagana ya nan egay isnan somagongak. Kanegda nan simpoo ay bababassang ay mang-ala isnan silawda ta enda sab-aten nan lalaki ay makiasawa. ² Nan lima et adida osalen

nan nemnemda ngem nan lima et masilibda. ³ San lima ay egay nang-osal isnan nemnemda et inmeyda ay egayda inmaala is pondon di silawda. ⁴ Ngem san lima ay masilib et inmaalada is pondon di silawda. ⁵ Nalabiyay ay inmey san lalaki ay makiasawa isonga dadat mentom-e.

⁶ Tengan di labi esapay wada nan menbogaw ay mangwani en, 'Naay omali nan makiasawa. Omaliyo sab-aten.' ⁷ Isonga dat mabanangon san simpoo ay bababassang et isaganada nan silawda. ⁸ Dat kanan san limay maid pondoda isnan iib-ada ay masilib en, 'Agtanyo kad dakami is tap-in nan igasyo tay matmatdok nan igas nan silawmi.' ⁹ Ngem sinmongbat san limay masilib en, 'Adi kabalin tay adi omanay nan pondomi ken datako am-in. Omey kayo lomako isnan masapolyo.' ¹⁰ Dadat omey. Wadada isnan daan dapay omdan san sesed-enda. Dat makkey san limay nakasagana ay makikan dat maemban nan segpan.

¹¹ Maaw-awni pay dat domateng san limay en linmako is igas dadat menbogaw isnan segpan et kananda en, 'Apo, songgep kami kad.' ¹² Ngem sinmongbat san lalaki en, 'Adi kayo, tay adiyak getgetken dakayo.' "

¹³ Dat kanan Jesus isnan papasolotna en, "Isonga masapol ay mensasagana kayo tay adiyak getken nan agew ay omaliyak kasin."

*Nan Pangngalig Isnan Kaosalan Nan Kowan Di
Ipogaw*

Luc. 19:11-27

¹⁴ Dat itoloy Jesus ay mangwani en, “Iyaligko kasin nan ommat isnan awnitak omaliyan. Kanegna nan inikkan nan kadangyan ay ninsagana isnan omayana isnan addawi ay ili. Esapay omey et inayagana nan kabaabaana ta ibagana nan ikkanda isnan gamengna. ¹⁵ Nan esang et inagtana is limay libo ay siping, nan maikadwa et doway libo ya nan maikatlo et sinlibo tay sigon isnan kabaelan di wasdin esa ken daida. Dat komaan san kadangyan. ¹⁶ San naagtan is limay libo et inigosityona ay dagos dat men-galansiya is limay libo abes. ¹⁷ Siyang na gedan nan inikkan san naagtan is doway libo et doway libo abes nan galansiyana. ¹⁸ Ngem san naagtan is sinlibo et inkaobna san inalana ta igagona.

¹⁹ Nabayag pay dat somaa san apoda danat paayagan san deeyday baana ta sootena nan inikkanda issan siping. ²⁰ Dat omey san naagtan is limay libo et kanana en, ‘Apo, inagtam sak-en is limay libo et naay gedan nan limay libo ay inyanakna.’ ²¹ Dat kanan san apoda, ‘Gawis nan inikkam. Tet-ewa ay matalekka ay baa. Gapo tay matalekka isnan atiatik et taptapiyak nan kalebbengam isnan ado ya makigasingka isnan gasingko.’

²² Dat omey abes san naagtan is doway libo et kanana en, ‘Apo, inagtam sak-en is doway libo et naay gedan nan doway libo ay inyanakna.’ ²³ Dat kasin kanan san apoda, ‘Gawis nan inikkam. Tet-ewa ay matalekka abes ay baa. Gapo tay matalekka isnan atiatik et taptapiyak abes nan

kalebbengam isnan ado ya makigasingka gedan isnan gasingko.'

²⁴ Dat abes ome y san naagtan is sinlibo et kanana en, 'Apo, getkek ay makedseka tay ap-apitem nan egaymo inis-ek dakapay men-galansiyaan nan egaymo ninligatan. ²⁵ Isonga daket ikaob nan sipingmo tay omegyatak ken sik-a et naay isagongko et ken sik-a nan sipingmo.'

²⁶ Dat kanan san apoda en, 'Ngawika is baa tay sadotka ay pilmi. Getkem ay ap-apitek nan egayko inis-ek ya men-galansiyaak nan egayko ninligatan. ²⁷ Ayta damen egay ngalod inbangko tapno no somagongak damet isagong nan sipingko ya nan binisna?'

²⁸ Danat kanan isnan tap-in di baana en, 'Alaenyo san intedko ken siya ta itedyo issan baa ay nakasimpoo ay libo. ²⁹ Tay nan matalek isnan naidya ken siya et mataptapiyan pay is ad-ado ngem nan adi katalek et olay nan atiatik ay wada ken siya et mamaid. ³⁰ Nan naay pay maid silbina ay baa et itep-ayo isnan kad-an nan menbolinget et men-ag-ag-aga dapay men-oowakis isdi tay pilmi nan ligatna.' "

Nan Maodi Ay Kabanagan Di Kaipogaw

³¹ Intoloy Jesus ay mangwani en, "Isnan omaliyak ay men-ali et mamakkey nan aanghel ta maila nan kangaton Apo Dios ken sak-en daket tomokdo isnan tokdowan di mentolay. ³² Dat madagop isnan sagangko nan am-in ay ipogaw isnan batawa. Daket mensiyanen daida ay kaneg nan ikkan nan menpaspastol ay mangisiyan isnan kalnilo isnan kalding. ³³ Daket ipaey nan

ipogaw ay gawis nan ogalida isnan makanawanko ya nan ngawi nan ogalida et ipaeyko abes isnan makanigidko. ³⁴ Daket kanan isnan wada isnan makanawanko en, 'Akayo tay dakayo nan binadangan Amak ta maitapi kayo isnan mentolayana ay naisasagana enggana isdin naboliwan di batawa. ³⁵ Tay isdin naow-owatak ya naewewewak et nangpapakakan kayo ya nangpapainom kayo. Ya isnan inmay-ayak isdin ililiyo et sangsangailiyak dayopay inayagan kayet sak-en isnan bab-aeyyo. ³⁶ Et isdin kamaid badok et nangbadbado kayo gedan ya nang-ay-ayowan kayo isdin nasaksakitak dakayo pay inmal-ali ay nangtoytoya isdin naibalbalodak.' ³⁷ Dat kanan san gawis nan ogalida ken sak-en en, 'Tongona nan nang-ilaanmi ken sik-a ay maid kanem ya inomem dakamit pinakan ya pinainom sik-a? ³⁸ Tongona nan nangsangailiyanmi ya nangbadowanmi ken sik-a? ³⁹ Tongona nan nasakitam ya naibalodam dakamit omey ay makitoytoya ken sik-a?' ⁴⁰ Sak-en ay ali et awnitak kanan ken daida en, 'Ibagak ken dakayo et tet-ewa ay olay no nan kababaan ay mamati ken sak-en nan nang-ikkananyo et kaneg sak-en gedan nan naikkanana.'

⁴¹ Daket kanan abes isnan wada isnan makanigidko en, 'Komaan kayo tay dakayo nan dosaen Apo Dios. Maitep-a kayo isnan apoy ay adi katkatey ay naisagana ken Satanas ya nan baana ay aanghel ay nangdokog ken Apo Dios. ⁴² Tay isdin naow-owatak ya naewewewak et egay kayo nangpapakakan ya nangpapainom. ⁴³ Isdin sangsangailiyak et egay kayo nang-ayag dakayo

pay egay nangbadbado isdin kamaid badok ya egay kayo nang-ay-ayowan isdin nasaksakitak ya naibalbalodak.’ ⁴⁴ Dadat kanan en, ‘Apo, tongona nan nang-ilaanmi ken sik-a ay naow-owat ya naew-ewew ya sangsangailika dakapay ninlalabos, nasaksakit ya naibalbalod damipay egay badangan sik-a?’ ⁴⁵ Daket kanan ken daida en, ‘Ibagak ken dakayo nan tet-ewa et isdin nang-adyanyo ay badangan nan kababaan ay mamati ken sak-en et kaneg sak-en nan inadyanyo.’ ⁴⁶ Isonga datona nan omey isnan dosa ay maid patenggana. Ngem nan gawis nan ogalida et matagotagoda ken Apo Dios.”

26

Nan Nintotyanda Isnan Ikkanda Ay Mangpatey Ken Jesus

Mar. 14:1-2; Luc. 22:1-2; Juan 11:45-53

¹ Kinwas Jesus ay mangibaga is dana isnan papasolotna danat kanan ken daida en, ²“Gegetkenyo ay isnan dowa ay agew et omdan et nan Fiestan di Linmaosan di Anghel. Isnan deey ay agew et sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et maitedak ay mailansa isnan kros.”

³ Isnan deey gedan ay timpo et naponok isnan baey Caifas ay kangatowan ay padi nan am-in ay menkangangato ay papadi ya menlelebbeng ay aamam-a ⁴ ta mentotyada isnan ikkanda ay mangdepap ay mangpatey ken Jesus ay maid mangtek is ipogaw. ⁵ Tay kananda en, “Adi mabalin ay ikkan tako na isnan timpon di fiesta modatya golowen nan ipogaw datako.”

*Nan Nanglanaan Nan Babai Isnan Olon Jesus
Mar. 14:3-9; Juan 12:1-8*

⁶ Issan kawad-an da Jesus id Betania isnan baey Simon ay inpagawisna nan kolitna ⁷ dadat mang-an. Dat songgep nan esay babai ay nananggen isnan gawigawis ay palanggo ay kad-an di nangina ay bangbanglo danat ibokbok am-in isnan olon Jesus. ⁸ Dat menkakaslat nan papasolotna et kananda en, “Ayyew pay na. Kawas nan bangbanglo. ⁹ No mailako koma adi di et ado nan bayadna ay maited isnan kodo.” ¹⁰ Ngem getken Jesus nan kankananda danat kanan, “Bay-anyo siya tay gawigawis nan inikkana ken sak-en. ¹¹ Olay ket wawawawada nan kodo ken dakayo ngem sak-en et adiyak mabayag ay makitetee ken dakayo. ¹² Nan nangibokbokana et isaganana nan awakko isnan maikaobak. ¹³ Osto nan ibagak ken dakayo, olay no into nan maiwalasan nan gawis ay damag isnan batawa et maipagpagtek abes nan inikkana ta kanemnemnemana.”

*Nan Nakitolagan Judas Ay Isipsipna Si Jesus
Mar. 14:10-11; Luc. 22:3-6*

¹⁴ Dat omey isnan menkangangato ay papadi si Judas Iscariote ay esa isnan simpoo ya dowa ay pasolot Jesus ¹⁵ danat kanan, “Kaat nan ilagboyo ken sak-en no itedko si Jesus ken dakayo?” Dadat bilangen nan tolompoo ay napatteg ay pilak et itedda ken siya. ¹⁶ Ninlogi isdi dat mennemnemnem si Judas is gawis ay timpo is mangipadepapana ken Jesus is ken daida.

*Nan Nin-obongan Da Jesus Ya Nan Papasolotna
Mar. 14:12-26; Luc. 22:7-20; Juan 13:21-30; 1
Cor 11:23-25*

¹⁷ Isnan omona ay agew nan Fiestan di Linmaosan di Anghel et siya nan mangkakananda is egay kabobodan ay tinapay ya siya gedan nan mangpaltiyanda is kalnilo ay kaneg din inikkan din alal-apoda ay Judio isdin nanglaosan di anghel isnan bab-aeysda id Egipto tapno adina itapi ay mangpatey ken daida. Inmey nan papasolot Jesus ay mangsoot ken siya en, “Into nan laydem ay enmi mangisaganaan isnan kanen tako is fiesta?”

¹⁸ Dat kanan Jesus, “Omey kayo isnan esay amama id Jerusalem dakayot kanan ken siya en, ‘Kanan nan Apo tako en nganngani kano nan mateyana. Omali kano siya ya dakami ay papasolotna isnan baeymo ta isna nan mang-isdanmi isnan kalnilo.’ ” ¹⁹ Dat omey nan papasolotna et ikkanda nan inbagana ken daida ay mangisagana isnan kanenda.

²⁰ Nasdem pay dat menlikob da Jesus ya nan simpoo ya doway papasolotna.

²¹ Mangmanganda dat kanan Jesus ken daida, “Ibagak ken dakayo en awnit isipsip nan esa ken dakayo sak-en.” ²² Dadat madanagan ay pilmi dadapay men-asisoot en, “Ay sak-en ngen di mang-ikkan, Apo?”

²³ Dat kanan Jesus, “Maid teken is mang-ikkan nodi nan makisiwsiwsiw isnan kanena ken sak-en isnan malakong. ²⁴ Sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et tet-ewa ay awnitak matey tay siya nan naisolat id kasikasin ngem kaseseg-ang nan sanay awnit mangisipsip ken sak-en. Gepgepes et di egay kaiyanak siya.”

²⁵ Dat kanan Judas Iscariote, “Apo, ay sak-en nan mang-ikkan is dana?” Dat kanan Jesus, “Sinoy teken nodi sik-a?”

²⁶ Mangmanganda pay laeng dat omala si Jesus isnan tinapay et men-iyaman ken Apo Dios danat amam-asen et idyana isnan papasolotna. Danat kanan, “Alaenyo na ta kanenyo tay siya na nan awakko.”

²⁷ Danat abes alan nan inomenda dat men-iyaman ken Apo Dios. Danat idya isnan papasolotna danapay kanan, “Ominom kayo am-in.

²⁸ Tay siya na nan basak ay mangipaila isnan balo ay nakitolagan Apo Dios isnan ipogaw. Ipailana nan men-ayosan nan basak ay mang-owas isnan basbasol nan ipogaw. ²⁹ Et ibagak ken dakayo en adiyak kasin omin-inom is basi engganay kasin tako menkakadwa ay ominom isnan balo ay basi isnan mentolayan Amak id daya.”

³⁰ Dadat menkanta ay mangdayaw ken Apo Dios dadat bomala et omeйда isnan bilig ay Olivo.

Nan Nangibagaan Jesus En Awnit Isot Pedro Siya

Mar. 14:27-31; Luc. 22:31-34; Juan 13:36-38

³¹ Isnan omay-ayanda dat kanan Jesus ken daida en, “Isnan labi met laeng ay naay et awnit lomayaw kayo am-in ay mangtaynan ken sak-en. Et siya nan matongpalan nan naisolat isnan kalin Apo Dios ay mangwani en, ‘Awnitko pateyen nan mang-ay-ayowan isnan kakalnilo et maiwakatda am-in.’ ” ³² Dat itoloy Jesus ay mangwani, “Ngem isnan matagowak et awnitak omon-ona id Galilea daket sesed-en dakayo.” ³³ Dat kanan Pedro ken Jesus en, “Olay no lomayaw am-in nan iib-ak et

adiyak kayet taytaynan sik-a.” ³⁴ Dat kanan Jesus, “Ngem ibagak ken sik-a, esapay mentan-o nan manok is wakgat et mamitlo ay mangisotka en adika mangtek.” ³⁵ Dat kayet kanan Pedro, “Adi polos mabalin ay awnitak ikkan sa tay olay no maitapiyak ken sik-a ay matey.” Et paliso nan kinwanin nan am-in ay papasolotna.

Nan Ninlowalowan Jesus Id Getsemani

Mar. 14:32-42; Luc. 22:39-46

³⁶ Dat omey si Jesus ya nan papasolotna id Getsemani. Danat kanan ken daida en, “Sosom-ed kayo isna ta omeyak menlowalo isnan gaygay-edna issa.” ³⁷ Inkawitna si Pedro ya nan sin-agi ay an-ak Zebedeo. Dat liknaen Jesus nan pilmi ay seg-ang isnan nemnemna gapo isnan awnit ommat ken siya. ³⁸ Danat kanan ken daida en, “Pilmi nan seg-ang nan nemnemko et nganngani ay omisokba. Mentee kayo isna ta mangkakadwa kayo.”

³⁹ Inaddawiyana bassit daida dat menlokbob et menlowalo ay mangwani en, “Ama, no mabalin et kaanem koma nan naay ligatko. Ngem baken kadi nan laydek is matongpal nodi nan laydem.”

⁴⁰ Dat somagong isnan kad-an san tolo ay ib-ana danat ilan daida ay naseseyep. Danat gidowen si Pedro et kanana en, “Dakan adi makaitpe obpay ay makilowalo is olay esa ay olas?” ⁴¹ Makailanyo ay gawis ya menlowalo kayo tapno adi kayo kadolog ay menbasol tay kayat nan nemnemyo ay mang-ikkan isnan gawis ngem nan awakyo et nakapsot.”

⁴² Dat kasin en menlowalo si Jesus ay mangwani en, “Ama, no masapol ay liliknaek nan mendagsen ay ligat ay naay et ikkak tapno maikkan am-in nan laydem.”

⁴³ Idi kasin mensagong isnan kad-an nan iib-ana danat ilan ay maseseyepda kasin tay adida makaitpe isnan seyepda. ⁴⁴ Dat kasin taynan Jesus daida et omey menlowalo isnan maikatlo et paliso met laeng nan linowalona.

⁴⁵ Idi kasin mensagong danat ilan ay daanda ay maseseyep danat kanan, “Ay daan kayo pay laeng ay omiilleng ya maseseyep aya? Inomdan et nan maitedak ay Iyon-an Am-in di Ipogaw isnan managbasol. ⁴⁶ Ibangonyo ta omey takot tay naay omal-ali nan mangisipsip ken sak-en.”

Nan Nadpapan Jesus

Mar. 14:43-52; Luc. 22:47-53; Juan 18:1-12

⁴⁷ Daan ay menkalkali si Jesus dat domateng si Judas ay esa isnan simpoo ya doway papasolotna. Inpangolona nan adoado ay iib-ana ay inbaan nan menkangangato ay papadi ya aamam-an di Judio ay nananggen isnan ispada ya pat-o. ⁴⁸ Esadapay omdan isnan kad-an da Jesus et inbagan Judas isnan iib-ana en, “Nan bisitowek et siya nan depapenyo.” ⁴⁹ Dat menneneknek si Judas ken Jesus et kanana en, “Apo,” danat bisitowen siya. ⁵⁰ Dat kanan Jesus ken siya en, “Sigi, gayyem. Ikamom ay mang-ikkan isnan ikkam.” Dat depapen nan sosoldado si Jesus et ikaweda.

⁵¹ Dat asoten nan esay ib-an Jesus nan ispadana et menpingasana nan ingan nan esay baan nan kangatowan ay padi. ⁵² Ngem dat kanan Jesus

ken siya en, “Isiklangmo nan ispadam tay nan mang-os-osal isnan ispada et ispada met laeng nan mangpatey ken siya. ⁵³ Ay adiyoy getken ay no mendawatak is badang et ipaalin Amak nan adoado ay aanghel? ⁵⁴ Ngem no ikkak di et adi matongpal nan naisolat isnan kalin Apo Dios en ommat.”

⁵⁵ Dat kanan Jesus isnan deeyda ay wada isdi en, “Aykeak pomatey ta men-aalmas kayo ay mangdepap ken sak-en? Kaageagew ay tomotokdowak ay men-is-isolo isnan Templon Apo Dios et egay kayo nangdepdepap. ⁵⁶ Ngem masapol ay ommat dana tapno maikkan nan insolat nan mamadto isnan kalin Apo Dios.” Dat lomayaw am-in nan papasolotna et taynanda siya.

Nan Nangsomalyaan Nan Kangatowan Ay Padi Ken Jesus

Mar. 14:53-65; Luc. 22:63-71; Juan 18:19-24

⁵⁷ Dadat eyey si Jesus isnan baey Caifas ay kangatowan ay padi ay nadadagopan nan men-is-isolo isnan linteg ya aamam-an di Judio. ⁵⁸ Omononod si Pedro ngem maiyaaddawi. Inomdanda pay isnan nangyanda ken Jesus dat makitokdo si Pedro isnan pantew ay kad-an di sosoldado tapno getkena nan ommat.

⁵⁹ Dat men-anap nan menkangangato ay papadi ya nan aamam-an di Judio is ikkanda ay mangipabasol ken Jesus tapno waday gapo ay ipapateyda siya. ⁶⁰ Ngem maid maanapanda olay no ado nan en mangpabpabasol ken siya. Dat omey nan doway ay lalaki ⁶¹ et kananda, “Kinwanin nan naay ay ipogaw ay mabalin ay bakasena nan

Templon Apo Dios danat kasin kano kewasen ay mangsaad isnan maikatlo ay agew.”

⁶² Dat tomakdeg nan kangatowan ay padi et kanana ken Jesus, “Ay maid isongbatmo isnan kinwanin nan mangipabasbasol ay naayda ken sik-a?” ⁶³ Ngem aped igiginek Jesus. Dat kasin kanan nan kangatowan ay padi, “Isapatam isnan ngadan nan natatago ay Dios ta ibagam no sik-a si Kristo ay Anak Apo Dios.” ⁶⁴ Dat kanan Jesus, “Tet-ewa nan kinwanim. Ngem ibagak ken dakayo ay no makwas na et ilaenyo sak-en ay Iyon-an Amin di Ipogaw ay tomotokdo isnan makanawan Apo Dios ay manakabalin ya maitaptapi isnan liboo ay magapo id daya.” ⁶⁵ Idi dinngen san kangatowan ay padi san kinwanin Jesus danat mensingat nan badona tay dadama nan ligetna danapay kanan, “Adi masapol pay laeng di mangpaneknek isnan basolna tay dinngeyo et ay apedna ipapangato nan awakna tay kankanana en siya nan Anak Apo Dios. ⁶⁶ Ngan nan kananyo?” Dadat kanan, “Nakabasol adi et masapol ay matey.”

⁶⁷ Dadat tobbatobbaan dadapay tipatipaken nan angasna. Dat kanan san nangtipak ken siya, ⁶⁸ “Sik-a ay Kristo kano. No tet-ewa ay mamadtoka, kadya ibagam no sino met laeng nan nangtipak ken sik-a.”

Nan Nangisotan Pedro Ken Jesus

Mar. 14:66-72; Luc. 22:54-62; Juan 18:15-18, 25-27

⁶⁹ Daan ay tomotokdo si Pedro isnan pantew dat somag-en nan esay babai ay baan di padi et kanana, “Esaka samet ay ib-an Jesus ay iGalilea.”

⁷⁰ Ngem dat isot Pedro tay adoado nan ipogaw isdi et kanana, “Maid getkek isnan ibagbagam.” ⁷¹ Dat men-aton isnan malilingban. Dat abes ilaen nan esay babai ay baa danat kanan isnan lalalaki isdi en, “Ib-an Jesus sa ay iNazaret.” ⁷² Ngem kasin inisot Pedro et kanana en, “Isapatak ay adiyak getgetken si tosa.” ⁷³ Maaw-awni pay dat kanan nan deeyday tomatakdeg isdi ken Pedro en, “Tet-ewa ay ib-ana sik-a. Adi mabalin ay is-isotmo tay mamagtek isnan menkalkaliyam.” ⁷⁴ Dat kanan Pedro en, “Dosaen Apo Dios sak-en no menkamkampotak. Tet-ewa ay adiyak getgetken nan lalaki ay sana.”

Dat katanan-o nan manok. ⁷⁵ Dat nanemnem Pedro san inbagan Jesus en, “Esapay mentan-o nan manok et nangisotka is mamitlo.” Dat dadama nan babawin Pedro issan nangisotana ken Jesus dat bomala et men-ogaog.

27

Nan Naeyeyan Jesus Ken Pilato

Mar. 15:1-2; Luc. 23:1-2; Juan 18:22-38

¹ Kawakgatana dat mentotya nan menkangan-gato ay papadi ya nan aamam-a no ngan nan ikkanda ay mangpatey ken Jesus. ² Dadat galoten nan ledengna esadapay eyey ken Pilato ay gobil-nadol.

Nan Nateyan Judas

Apos. 1:18-19

³ Dat si Judas ay nangisipsip ken Jesus et menbabawi isnan ngawi ay inikkana issan nangtekana ay pateyenda et si Jesus.

Danat isagong nan tolompoo ay siping isnan menkangangato ay papadi ya nan aamama ⁴ danapay kanan, “Binmasolak tet-ewa tay insipsipko nan ipogaw ay maid basolna.” Ngem dadat kanan, “Ngan di ngotomi is inikkam. Kigadka adi.” ⁵ Dat men-ibkas Judas san siping isnan Templo dat komaan et omey mensakkey.

⁶ Dat piditen nan menkangangato ay papadi san siping et kananda en, “Iyadin nan linteg tako ay maitapi nan naay isnan siping di Templo tay naibayad isnan biyag di ipogaw.” ⁷ Dadat mentotya is mang-osalanda issan siping dadat lakowan nan om-an nan esay men-al-alamid is banga ta maikak-aoban nan matey ay baken Judio. ⁸ Et nangadanan san deey ay om-a is om-a ay nabasaan enggana id wani tay nan siping ay inbayadda et bayad di biyag di ipogaw. ⁹ Siya na nan natongpalan din insolat din si Jeremias ay mamadton Apo Dios id sang-adom ay mangwani en,

“Inalada nan tolompoo ay siping ay osto ay bayadna isnan panangkalkolon di Judio ¹⁰ dadat lakowan nan om-an di men-al-alamid is banga tay siya di nan kinwanin Apo Dios en awnit ommat.”

Nan Ninsootan Pilato Ken Jesus

Mar. 15:2-5; Luc. 23:3-5; Juan 18:29-40

¹¹ Inyeyda si Jesus ken Pilato ay gobilnadol danat sooten ken siya en, “Ay sik-a nan alin di Judio?” Dat somongbat si Jesus et kanana en, “Osto nan kinwanim.”

¹² Ngem olay no pabasbasolen nan menkangangato ay papadi ya nan aamam-a et egay sinmongsongbat. ¹³ Isonga dat kanan Pilato en, “Ay adim dedengngen nan ipabasbasolda ken sika?” ¹⁴ Ngem egay sinmongsongbat si Jesus isnan adoado ay ipabasbasolda ken siya isonga amamed nasdaaw san gobilnadol.

Nan Naibagaan Nan Mapateyan Jesus

Mar. 15:6-15; Luc. 23:13-25; Juan 18:39-19:16

¹⁵ Tinew-en ay Fiestan di Linmaosan di Anghel et wada nan ogalida ay omipalobos nan gobilnadol is esay balod ay piliyen nan ipogaw. ¹⁶ Isnan deey ay timpo et wada nan kangadan is Jesus Barabas ay getgetken am-in nan ipogaw gapo isnan ngawi ay inik-ikkana. ¹⁷ Isonga isnan nadagopan nan ipogaw dat sooten san gobilnadol en, “Sino nan kayatyo ay ipalobosko? Ay si Jesus Barabas wenno si Jesus ay makwani en Kristo?” ¹⁸ Ngem gegetkena ay nan nang-itedanda ken Jesus is ken siya et gapo isnan apalda isnan inikkan Jesus.

¹⁹ Daan si Pilato isnan pagbistaan dat wada nan bilin asawana ay mangwani en, “Adika makidosdosa isnan lalaki ay maid basolna. Tay isnan iitawko id labi et napaligatak maipanggep ken siya.”

²⁰ Ngem nan menkangangato ay papadi ya nan aamam-a et dinologda nan kaipoipogaw ay mendawat ken Pilato ta si Barabas di palobosana dapay maipapatey si Jesus. ²¹ Ngem dat kasin sooten Pilato ken daida, “Sino ken datona ay dowan nan kayatyo ay palobosak?” Dadat kanan en,

“Si Barabas.” ²² Dat kanan Pilato, “Ngan ngalod nan ikkak ken Jesus ay makwani en Kristo?” “Ipalansam isnan kros,” insongbatda. ²³ Dat kasin kanan Pilato ken daida en, “Aytay? Ngan nan ngawi ay inikkana?” Dadat amed men-giyaw ay mangwani en, “Ipalansam isnan kros.”

²⁴ Gintek Pilato ay maid teken is mabalin ay ikkana modatya am-amed menngalawngaw nan ipogaw isonga dat omala is danom et menboo isnan sagangda danapay kanan, “Siya na nan ikkak tapno ipailak ay maid bibiyangko isnan maipapateyan nan naay ipogaw nodi dakayo nan kigad.”

²⁵ Dadat ibobogaw ay mangwani en, “Olay tay dakami ya nan aap-omi nan manglikna no wada nan dosa isnan maipapateyana.” ²⁶ Dat ipalobos Pilato si Barabas danapay ipabaig si Jesus danat ited isnan sosoldado ta ilansada isnan kros.

*Nan Nangselatan Nan Sosoldado Ken Jesus
Mar. 15:16-20; Juan 19:2-3*

²⁷ Dat isgep nan sosoldadon Pilato si Jesus isnan baey di gobilnadol et madagopda am-in ay sosoldado isdi. ²⁸ Dadat kaanen nan badona et sokatanda is men-gadangdang ay kaneg nan badon di ali. ²⁹ Dadat komawikaw is sibit et ipabedbedda ken siya. Dadat omipag-en is pao ay kaneg nan ikakkan di ali. Dadat menpalintomeng isnan sagangna ay mangsayot ken siya ay mangwani en, “Madayaw kano nan alin di Judio.” ³⁰ Dadat tobbatobbaan siya dadapay alan nan pao ay ginegen-ana et ibaigda isnan toktokna. ³¹ Idi nakwas nan mangsaysayotanda ken siya dadat kaanen nan men-gadangdang ay bado et

ipabadoda kasin san sigod ay badona dadat eyey ay mangilansa isnan kros.

Nan Nailansaan Jesus Isnan Kros

Mar. 15:21-32; Luc. 23:26-43; Juan 19:17-27

³² Isnan omay-ayanda et sinab-atda nan esay lalaki ay si Simon ay iCirene dat ipapati nan sosoldado ay mangipaawit isnan kros Jesus. ³³ Dadat itoloy engganay inomdanda id Golgota ay makwani en ingit di toktok. ³⁴ Dadat painomen si Jesus isnan basi ay natapiyan is menpait ay agas ay mangpaon-onina isnan mensakit. Pinadasna ngem adyana ay mang-inom. ³⁵ Dadat ilansa siya isnan kros. Dat menbobonot nan sosoldado ay mangbingay isnan badona. ³⁶ Nakwas pay di dadat tomokdo ay mangseed isnan kateyana. ³⁷ Inpaeyda isnan ngangatowen nan toktokna nan naisolat ay mangibaga isnan inpabasolda ken siya ay mangwani en, “Siya na si Jesus ay alin di Judio.” ³⁸ Wada gedan nan doway mangakew ay inlansada isnan krosda isnan makanawan Jesus ya isnan makanigidna.

³⁹ Nan lomal-aos et iwegwegda nan toktokda dadapay gilgilawen si Jesus ⁴⁰ ay mangmangwani en, “Sik-a nan nangwani en bakasem nan Templon Apo Dios esakapay kasin esten isnan maikatlo ay agew. No tet-ewa ay sik-a met laeng nan Anak Apo Dios kadya isalakanmo nan awakmo ta lomayogka isnan krosmo.”

⁴¹ Paliso gedan nan ik-ikkan nan menkangan-gato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg ya nan aamam-an di Judio. ⁴² Kankananda en, “Insalakana kano nan tap-in di ipogaw ngem adi

makaisalakan isnan awakna dapay siya kano nan alin di Judio. No lomayog siya isnan krosna id wani et mamati kami ay siya nan Kristo ay alin di Judio. ⁴³ Talkena si Apo Dios kano isonga ilaen tako kadya no kayten Apo Dios ay mangisalakan ken siya. Tay kinkinwanina en siya nan tet-ewa ay Anak Apo Dios.” ⁴⁴ Olay nan mangakew ay nailalansa isnan krosda et maitaptapida gedan ay makisaysayot ken siya.

Nan Nateyan Jesus

Mar. 15:33-41; Luc. 23:44-49; Juan 19:28-30

⁴⁵ Kag-aw ay tinmenga nan agew dat bomolinget nan batawa engganay inmalas tres isnan sedem. ⁴⁶ Dat menbogaw si Jesus ay mangwani en, “Eli Eli lama sabaktani.” Nan kayatna ay kanan et, “Apo Dios ay Diosko, aytay damen taynan sak-en.”

⁴⁷ Et nan nangdedenge ay wada isdi et kananda en, “Kanegna ay-ayagan din si Elias.” ⁴⁸ Dat ikakamon nan esa ay omala is galot et itab-awna isnan basi danat igalot isnan pao danat ipangato ken Jesus ta sopsopana koma. ⁴⁹ Ngem kinwanin nan iib-ana en, “Awnika od ta ilaen tako no omali si Elias ay mangisalakan ken siya.” ⁵⁰ Dat kasin menbogaw si Jesus dat maoyos nan leng-agna.

⁵¹ Isnan Templo et nan menselelede ay koltina ay manglilingeb isnan nasantowan ay kowalto et aped mabisngat ay menlogi isnan ngato ay menpababa. Dapay menyegyeg et magpak nan dadadadakke ay bato. ⁵² Dat malokatan nan lil-iyang ay naikaoban nan natnatey ay ipogaw Apo Dios et matagoda kasin ⁵³ dadat taynan nan

naikaobanda. Issan natagowan kasin Jesus dadat omey id Jerusalem et adoado nan ipogaw ay nang-ila ken daida.

⁵⁴ Nan kapitan ya nan sosoldadona ay mangbanbantay ken Jesus et liniknada nan yegyeg ya inilada nan am-in ay inommat dat dadama nan egyatda. Dadat kanan en, “Tet-ewa obpay ay Anak Apo Dios siya.” ⁵⁵ Wadada gedan nan ado ay bababai isdi ngem egayda sinmag-en. Daida nan naknakkey ya nangbadbadang ken Jesus isdin nagapowana id Galilea. ⁵⁶ Et nan iib-ada et da Maria Magdalena ya si Maria ay inan da Santiago ken Jose ya nan asawan Zebedeo.

Nan Naikaoban Jesus

Mar. 15:42-47; Luc. 23:50-56; Juan 19:38-42

⁵⁷ Nasdem pay dat omdan si Jose ay iyArimatea ay esay baknang ya pasolot Jesus. ⁵⁸ Dat omey ken Pilato ay mangdawat isnan awak Jesus. Dat ibilin Pilato ta itedda. ⁵⁹ Dat omey si Jose ay mangala isnan awak Jesus et bongonena isnan balo ay galot. ⁶⁰ Danat eyey isnan nakakaongan ay bato ay egay kaos-osal. Nan bato ay naay et siya nan awnitna koma maikaoban no matey. Danat seyatan is dakkal ay bato nan segpana dat komaan. ⁶¹ Si Maria Magdalena ya nan ib-ana ay Maria et wadada isdi ay tomotokdo ay mangsasagang isnan segpana.

Nan Mangbanbantay Isnan Naikaoban Jesus

⁶² Kawakgatana ay Sabado et obayan di Judio dat omey nan menkangangato ay papadi ya nan

Fariseo ken Pilato ⁶³ et kananda, “Apo, ninem-nemmi nan inbagan san deey managkampot esapay matey en isnan maikatlo ay agew et kasin matago kano. ⁶⁴ Isonga gawis no bomilinka is omey mangbantay isnan naikaobana enggana isnan maikatlo ay agew. Tay waay awnit omey nan papasolotna ay mang-ala isnan awakna dadat aped kanan en kasin natago. No siya na nan ommat et maam-amed nan komampotanda mo isdin damo.”

⁶⁵ Dat kanan Pilato, “Owen, ayaganyo ngalod nan sosoldado isdi ta bantayanda ay gawis.”

⁶⁶ Isonga dat omey nan menkangangato ay papadi ya nan aamam-a et estenda ay gawis san sey-atna dadapay malkaan tapno getkenda no waday mangkaan isnan bato ay segpan dadat komaan dapay mataynan nan sosoldado ay menbantay.

28

Nan Kasin Natagowan Jesus

Mar. 16:1-8; Luc. 24:1-12; Juan 20:1-9

¹ Nakwas nan obayada ay Sabado dat omey da Maria Magdalena ya nan esay kangadan is Maria isnan naipay-an Jesus isnan wisngit di Domingo. ² Dat menyegyeg is napigsa dat wada nan anghel Apo Dios ay nagapo id daya ay nang-olin isnan bato ay segpan danat tokdowan.

³ Mensilsilang nan angasna ya mapomapolaw nan badona. ⁴ Issan nang-ilaan nan menbanbantay ken siya dadat menpayegpeg gapo isnan dadama ay egyatda dadat matomba ay kaneg natey.

⁵ Dat kanan san anghel isnan iinin-a id isdi en, “Adi kayo omegyat. Getkek ay an-anapenyos si

Jesus ay nailansa isnan kros ⁶ ngem maid siya isna tay kasin natago ay kaneg din inbagana ken dakayo. Akayo isna ta ilaenyo nan nangipopodanana. ⁷ Dakayot ikamo ay ome y ay mangibaga isnan papasolotna en tet-ewa ay kasin natago si Jesus et inmon-ona et id Galilea et sayo ilaen id isdi. Adiyoy kalkalingkingan nan inbagak ken dakayo.”

⁸ Dadat bomala ay dagos. Omeegyatda ngem wada abes nan gasingda. Dadat tomagtag ay ome y mangibaga isnan papasolot Jesus. ⁹ Ngem isnan mentagtagtaganda dat sab-aten Jesus daida et kanana en, “Menlamlamnin kayo.” Isnan nangilaanda ken siya dadat menpalintomeng ay dagos isnan sagangna ay mangdayaw ken siya. ¹⁰ Dat kanan Jesus ken daida en, “Adi kayo ome gyat. Enkayo ibaga isnan bebsatko ta ome yda id Galilea ta men-asiila kami id isdi.”

Nan Inbagan Nan Menbanbantay

¹¹ Issan kinmaanan san iinin-a dapay abes ome y nan tap-in di menbanbantay id Jerusalem ta ibagada isnan menkangangato ay papadi nan am-in ay inommat. ¹² Daet madagop nan menkangangato ay papadi ya nan aamam-a et mentotyada is ikkanda. Dadat agtan is siping san deeyda ay menbanbantay ¹³ et ibagada ken daida en, “Siya na nan kananyo isnan ipogaw, ‘Naseseyep kami dat omali nan papasolot Jesus isnan tangan di labi et alaenda nan awak Jesus.’ ¹⁴ No dengngen nan gobilnadol nan naay et kigad kami tay dakami nan mangtoya ken siya tapno maid dosayo.”

¹⁵ Dat alaen san menbanbantay san siping et tongpalenda nan naibilin ken daida. Isonga eng-

gana id wani et siya nan maipagpagtek isnan Judio.

Nan Ninpailaan Jesus Isnan Papasolotna

Mar. 16:14-18; Luc. 24:36-49; Juan 20:19-23; Apos. 1:6-8

¹⁶ Inmey nan simpoo ya esa ay papasolot Jesus id Galilea isnan esay bilig ay inbagan Jesus ay mangsab-atana ken daida. ¹⁷ Issan nang-ilaanda ken siya dadat dayawen. Ngem nan tap-ina et kanegda adi mamati ay siya si Jesus. ¹⁸ Dat somag-en si Jesus ken daida et kanana, “Naited ken sak-en nan am-in ay kabaelan id daya ya isnan batawa. ¹⁹ Isonga omey kayo isnan kaipoipogaw isnan am-in ay il-ili isnan batawa ta isolowanyo daida tapno mamatida ken sak-en. Dakayot bonyagan daida isnan ngadan Ama ya is ken sak-en ay Anakna ya isnan Ispirito Santo. ²⁰ Isolowanyo ay gawis daida tapno tongpalenda am-in nan inbagak ken dakayo. Ya adiyoy kalkalingkingan ay wadaak ken dakayo ay eng-enggana.”

Kalin Apo Dios
New Testament in Kankanay, Northern

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kankanay, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1984, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kankanay, Northern

© 1984, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

08554b00-f080-54cf-b131-babceaf06534